

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scientia universalis concionandi seu dictionarium morale - Cod. Ettenheim-Münster 88-91

J-O - Ettenheim-Münster 90

Richard, Jean

[S.l.], 1776

Indulgentia

[urn:nbn:de:bsz:31-110877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-110877)

J.

Indulgentia Jubilaeum

Iprius institutio, vera media illud lucrandi,
et emolumenta quae ex eo hauriuntur, p.

Sermo Primus.

Audiam quid loquatur in me Dominus, quoniam
loquetur pacem in plebem suam, et super Sanctos
suos, et in eos, qui convertuntur ad cor.
Psalm. 84.

Benedictus, Fratres mei, benedictus Dominus
Deus Israël, qui visitavit et fecit redemptionem ple-
bis suae. Non amplius reconciliationis et pacis pro-
missa aminis sub infirmis et sterilibus caduce legis
figuris recipimus. Non amplius veteris jubilaei buci-
nas sumimus ad annuncianandum captivis suae liber-
tatis recuperationem et à carcere liberationem; iis
qui aere alieno premuntur, brevi omni debito absolven-
dos esse; aliis qui hereditates suas alienaverunt vel
oppignoraverunt, mox eandem recuperaturos esse; i
umbra evanuerunt, figurae transierunt, veritas
se totam manifestavit.

Filii non ancillae, sed liberae, non auro et argento
corruptilibus, sed pretioso sanguine Domini nostri
Jesus Christi redempti, suavi et honorabili liberta-
te fruimur. Stabat chirographum veteris hominis
cum ipso cruce affixum est. È latera hujus Dei qui
in ea mortuus est, fluxerunt fontes aquae vivae,
in quibus ad hauriendum cum gaudio invitamus. In
haec exilii nostri terra à patria nostra remoti,
mox in antiqua caelestis hereditatis jura nostra res-
tituemur, debitis nostris liberabimur, bella nostra
finientur, pax regnabit in Israël.

Ministri Domini, quibus dedit verba reconcilia-
tionis, hanc pacem nunc vobis annunciant per im-

dicationem Jubilaei: pacem ineffabilem, quae juxta
 Apostolum est supra omne id quod de ea dicere aut
 sentire potestis; pacem integram et perfectam,
 ubi datur misericordiarum et Deus totius consola-
 tionis non modo vobis peccata vestra et poenam
 aeternam vobis debitam, sed et per exsuperantiam
 indulgentis bonitatis temporalem, quam justitia
 ipsius sibi reservaverat, dimittit.

Populi dilecti exultate, clangite buccinâ in
haec magna die solemnitatis vestrae. Audite

Audiam quid lo-
 quatur in me
 Dominus; quoni-
 am loquatur
 pacem in plebem
 suam.

quid vobis Deus vester loquatur, quoniam loquetur
 vobis pacem; Audite quid ipsemet vobis dicat, et non
 quod adulatoros verbi ipsius interpretes vobis loqui
 possent; nam hanc pacem vis solis annuntiabit;

super sanctos suos.

qui jam sancti sunt, vel qui omnem conatum adhi-
 bebunt, ut sancti fiant; vis solis, inquam, qui vere

Et in eos qui con-
 vertuntur ad
 cor.

penitentes jam sunt conversi, vel ex toto corde con-
 vertantur.

Nolite igitur hic affare spiritum indolentiae,
 qui tam magnam gratiam colligere parum curat,
 nec spiritum erroris, qui preoccupatus quibusdam
 illusionibus, quae plerumque omnem illius fru-
 ctum impediunt. In Jubilaeo Deus vobis de pace
 loquitur: Christiani indolentes ad eam acquiren-
 dam omnes viros vestros exerte; ad id, vos impi-
 nis exhortabor. In Jubilaeo Deus non nisi certis con-
 ditionibus hanc pacem dat, sine quibus nunquam
 illam recipietis: Vos delicati Christiani adim-
 plete has conditiones, si eam acquirere cupitis; id
 sequentibus vobis explicabo.

Divisio. 2.

Quid est Jubilaeum, et quinam fructus ex eo col-
 liguntur? Est ex parte Dei pax perfecta et miseri-
 cordiae superabundantia. In prima parte percipie-
 tis. Quanam sunt necessariae conditiones ad illud
 lucrandum? Ex parte vestra sunt sanctitas et
 conversio cordis: id secunda parte videbitis. Deus
 in Jubilaeo pacem suam vobis promittit, et dat;
loquatur pacem in plebem suam, prima proposi-

tic. Atta
 sunt san-
 tos suos
 proposi-
 5
 dunt, E
 ac legum
 separa-
 sed et an-
 liarum.
 nam; ip-
 tias et p-
 to magn-
 sed et ip-
 bonum
 datus.
 Et Sa
 claves m-
 per tam
 quod so-
 in volis
 modo re-
 poena at
 temporal-
 altera ve
 et ingro-
 las virtu-
 lesant
 Chrysost-
 dus lib. 1.
 Postm-
 do, ab ill-
 paratis q-
 lione sen-
 rathium
 canis, ut
 Domini,

tio. Attamen non eam promittit et dat, nisi iis, qui sunt sancti et ex toto corde conversi: at super sanctos suos, et in eos, qui convertuntur ad cor, secunda propositis. Incipiamus à prima.

Si mihi coram Auditoribus ad credendum Juris, Ecclesiae auctoritatis ejusque disciplinae ac legum inimicis verba facienda essent, non desperarem ipsis probare non solum veritatem sed et antiquitatem Jubilaeorum et Indulgentiarum. Ascendendo usque ad eorumdem originem, ipsis ob oculos ponerem has Speciales gratias et plenas amnestias non modo à Jesu Christo magnis peccatoribus et peccatriciibus concessas, sed et ipsius nomine à sua Ecclesia in Spirituale bonum et consolationem filiorum suorum datas.

Et sane, quando S. Petro dicit: Tibi dabo claves regni caelorum, quodcumque ligaveris super terram erit ligatum et in caelis, et quodcumque solveris super terram erit solutum et in caelis: an non ipsi tribuit potestatem non modo remittendi peccata hominum una cum poena aeterna quam merentur, sed etiam poenas temporales, quarum diutina satisfactis, quae in altera vita fieri deberet, actualem possessionem et ingressum retardaret regni illius, cujus portas virtute clavium aperire potest? Sic id intellexerunt S. Augustinus Tract. 22. in Joannem, S. Chrysostomus hom. 61. in Matthaeum, et S. Ambrosius lib. 1. de poenitentia c. 2.

Postmodum à Magistro ad Apostolos Iascanden- do, ab illis hominibus à communione nostra separatis quaerere, quid de hac S. Pauli agendi ratione sentiant, qui, postquam in castro Corinthium illum Sathana tradidisset in interitum carnis, ut Spiritus ipsius Salvus fieret in die judicii Domini, tanta bonitate eum deinde accepit, ut

Parsima
3.

non contentus illum ab excommunicatione, qua per-
 cussus ab ipso fuerat, absolvisse, pro ipso ad Christia-
 nos Corinthios his verbis scripserit: Sufficit illi, qui
 » ejusmodi est, objurgatio haec, qua ipsi, à pluribus
 » facta est: ne illum in sua afflictione magis adhuc
 » oneratis, sed à contrario ipsum cum mansuetudina
 » accipite et consolamini, ne fortè abundantiori
 » tristitia absorbeat. Ideò enim et scribo vobis:
 » Si quid ipsi donavi, tum in nomine et persona Christi.

Dicantne quemadmodum Novatiani, quòd S. Pau-
 lus sua potestatis limites transgressus fuerit? quòd
 huius famosi peccatori veniam indulgendo jura Ma-
 gistri sui sibi usurpavit? Si id dixerint, ipsis cum S.
 * lib. de poenit. Ambrosio* respondebo: cur Paulum legitis, si cum tam
impis arbitramini errasse, ut jus sibi vendicavit
Domini sui? Non, non, nihil sibi usurpavit; solum-
 modo potestate, quam à Jesu Christo acceperat, usus
 est. Vendicavit acceptum, non usurpavit indebitum:
 Jubilaeum itaque et indulgentia jam ab origine
 Ecclesiae maximis concessa peccatoribus.

Humilitus 4.
part. examinis

Ne quis ergo nobis sicut, Jubilaeum nostrum et Indul-
 gentias esse novae institutionis, neque ante tem-
 pora Alexandri III. Papa, qui primus circa annum
 1180. hanc perniciosam novitatem adinvenit, nul-
 lum eorumdem sive in sacris Scripturis, sive in anna-
 libus Ecclesiasticis, sive apud primorum saeculorum Pa-
 tres inveniri vestigium.

4. Si haec sunt perniciose novitates: quid perton-
 debat Tertullianus, qui priusquam in heresim
 lapsus fuisset, agnoscebat, quòd Ecclesia Martyrum
 precibus pro reconciliatione et remissione poena-
 rum poenitentibus inflictarum ipsi factis flexa, pa-
 cem eis concederet? Et pax ista, de qua jam tunc ipsi
 sermo erat, quid aliud est, nisi id, quod hodie indul-
 gentiam nuncupamus?

* lib. de Lap-
 sis.

Si haec sunt Novitates; cur ex libris S. Cypriani*
 non delatur celebris locus ille, in quo declarat, non so-
 lum quòd Deus per suam infinitam misericordiam

possit indulgere poenitenti, qui cum cum humili fiducia rogat, sed quod etiam possit approbare et pro rato et legitimo habere id quod Martyres pro ipso patierunt, et Sacerdotes ipsi concesserunt? Et si magnus vir iste arbitratus est culpandam esse facilitatem, qua Martyres temperare severitatem et poenitentiae peccatoribus inflictam tempus abbreviare studebant, an propterea jus istud Ecclesia unquam denegavit aut in dubium revocavit? An non e contra agnovit, quod hisce Martyrum commendatitiis litteris quibus illa deferbat, poenitentes illi utilia auxilia recipere, non tantum coram hominibus, quantum ad poenas Canonicas scilicet, sed etiam coram Deo, quantum ad poenas temporales in altera vita reservatas?

An hic memorabo ea, quae ejusdem S. Cyrriani auctoritate agerunt Africa Episcopi, qui poenitentium reconciliationem accelerabant promptis absolutionibus, ut jam capitibus ipsorum persecutionis impendente procella ad praelium animarentur contra barbaros persecutores suos, atque tanto firmius Ecclesia causam tuerentur, quanto indulgentius cum ipsis agerat laqueum suarum severitatem imminuerent?

Adhuc id, quod tempore Arij contigit, quando Episcopi Catholici vehementi poenitentium quorundam dolore precibusque et lacrymis ipsorum commoti, eorumdem satisfactionis tempus abbreviarunt, prout loquitur Concilium Nicaenum? Si ergo Ecclesia posterioribus saeculis adhuc solaminis et frequentius Jubilaei et Indulgentias concessit, prout in multis Conciliis legimus: Patres Tridentinae Synodi merito dixerunt, quod omni tempore talis illius usus et indulgentia fuerit ex auctoritate, quam eidem Deus Christus reliquit.

Sed quid ultra hinc immoror? Das sint gratas, turris Babel, in qua linguarum confusio regnabat, destructa est, superba Jericho valla ad Jubilaei turbarum sonum dejecta sunt, murus separationis, qui a fratribus nostris nos ~~separabat~~ dividebat, disruptus est, omnes idem Canticum in Sion canimus: alieni et domestici fidei, hiis et agni omnes sub uno pedo

ationa, qua per
 pro ad Christia-
 sufficit illi, qui
 si a pluribus
 a magis ad huc
 mansuetudine
 humilior
 scribo vobis:
 persona Christi
 ni, quod S. Pau-
 us fuerit? quod
 gendo jura Ma-
 ti, ipsis cum S.
 itis, si cum tam
 tibi vendicaret
 upavit; solum-
 o auferat, unus
 parit indubitan-
 am aborigine
 us.
 nostra et Indul-
 que ante tem-
 circa annum
 diuarent; mul-
 s, sive in anna-
 um saeculorum ha-
 es: quid partem
 in haec in
 lasia Martyrum
 issione poena-
 factis flaxa, pa-
 qua jam tunc ipi
 quod hodie indel-
 bis S. Cyrriani
 delarati non lo-
 misericordiam

collocati sumus, apud nos non est nisi unum ovile
et unus Pastor.

Posito igitur quod Ecclesia jus habeat concedendi
Jubilaea et Indulgentias, dico quod quotiescumque eas
nobis concedit, nobis se gratia, misericordia, remissi-
one, pax loquatur: loquatur pacem in plebem suam.

Enimvero quid est Jubilaeum? Est relaxatio et re-
missio verè poenitentibus facta poenarum peccatis
ipsorum debitarum, et quibus nondum plenè satisfac-
erunt: relaxatio et remissio non tantum pro hac
vita, sed etiam pro altera valida contra hunc Lu-
theri errorem, nempe quod quamvis Jubilaeum hu-
jus vitae poenas minuire possit, nulla sit ei in al-
terius vitae poenas potestas. Quid est Jubilaeum?
Est solutio, quae pro nobis fit, qui debitis onerati,
quae cum ex integro dissolvere non valsamus, ex
thesauro infinitorum Jesu Christi meritorum hae-
rimus, quae omnino sola ex se ipsis ea dissolvere
possunt, et simul multorum Sanctorum satisfac-
tionum, qui cum plus passi sint quam Deus ab ipsis
exegerit, secundum reliquerunt, unde Ditescavimus
atque Deo solvovimus id, quod ipsius, justitiae deb-
bamus.

Si in corpore naturali membra ex conjunctione
quam inter se se habent, mutua sibi auxilia praer-
stant, cur Ecclesia militans triumphanti conjunc-
ta et una cum ipsa idem corpus constituens, in ur-
gentibus suis necessitatibus ab ea non reciperet
auxilium? cur abundantia unius altariis pau-
partatum non suppleret? Si in Regnis et Stati-
bus bene moratis apothecae et Depositi habentur,
qui in magnis necessitatibus ad subveniendum
publicae miseriae reserantur: Ecclesia quam Dei
Spiritus regit et illuminat, solane inter hos Sta-
tus esset, ubi filii sui in sua spirituali indigan-
tia et infirmitate nullum invenirent per fugi-
um?

Adorande Salvator benignè iis providisti. The-
saurus iste infirmitis tuis auctus meritis à Summo

Pastore reseratur, cujus prudentia illius administra-
 tionem concredidisti. Propter nos venisti in mun-
 dum; propter nos ea omnia, quae gratuita misera-
 ricordia tua tibi inspiravit, passus es. Cum nulla-
 tanus pro te ipso ejusquam rei indigeres, et omnia
 quae tolerasti sint infinita pretii, nec unquam di-
 gna compensari possint; pro nobis ea asservastis,
 ut illorum fructus perciperemus, isque debita, qui-
 bus tibi obligabamur, dissolveremus.

Quamvis Superabundantes Sanctorum Satisfac-
 tiones Jesu Christi meritis infinita sint inferiores,
 tamen hujus thesauri partem etiam constitunt.
 Cum enim juxta Sanioris Theologiae principia ea-
 dem bona opera possint simul esse et meritoria et
 Satisfactoria; evenit etiam, quod non solum ad sa-
 lutem et gloriam peculiarem illius, qui ea facit,
 conferant; sed etiam aliis utilia esse possint, qui
 Sacra misericordia Dei oeconomia ex eis, ubi
 sunt Superabundantia, compendium faciunt.

Tanquam meritoria Sanctos affecerunt Sanctita-
 te atque salutem aeternam eis contulerunt; sed
 tanquam Satisfactoria, quando mensuram a
 Patre familias designatam excedunt, eorum fruc-
 tus iis applicari possunt, qui fidei et charitatis
 vinculis ipsis conjuncti sunt. Horum Sanctorum
 merita ad ipsos personaliter referuntur; sed si ip-
 sorum mensura nimis sit plena, an non aliquid
 eorum in nos resiliat? ultra quam debuerant
 solvantur; an non ipsorum plenitudine debitum
 nostrum dissolvere valeremus, nos qui nunquam
 totum id quod debemus, exsolvimus? an non hu-
 jus ipsorum meritorum Superabundantia quae-
 dam saporitua apotheca remanet? Et quemad-
 modum in lege nova plura auxilia et mayo-
 res gratiae inveniantur, quam fuerint in veteri;
 an non Deo, qui ex parte Satisfactionibus Sancto-
 rum contentus est, idem dicere possemus, quod
 olim Propheta Regius: Participo omni Deus bo-

...si unum orbe
 ...at considerandi
 ...otiescumque ex
 ...ericordia, remiss
 ...in plabam suam
 ...alaxatis et re-
 ...arum peccatis
 ...n plana satisfac-
 ...tantum pro hac
 ...ontra hunc hu-
 ...is Jubilaeum hu-
 ...da sit ei inal-
 ...st. Jubilaeum?
 ...bitis orati,
 ...valdeamus, ex
 ...meritorum hanc
 ...a dissolva
 ...itorum satisfac-
 ...m Deus ab ipsis
 ...ditesceramus
 ...justitia debet
 ...ex conjunctione
 ...bi auxilia praer-
 ...phanti conjunc-
 ...ntituent, in ve-
 ...non recipant
 ...alterius pau-
 ...egnis et Stati-
 ...rositus haben-
 ...Subvenendum
 ...esia quam Dei
 ...e inter hos Sta-
 ...tuali indigen-
 ...arent passu
 ...providisti. The-
 ...meritis a Summi

norum operum omnium illorum, qui timeant te?
Particeps ego sum omnium timeantium te.

6.

* 2. Cor. 12. v.
14.

Quando Ezechiel dicit: quod filii portatuvi
sint poenam delictorum patrum suorum, totus
terrore percellor, et apud me ipsum dico: an
non sufficit quod ego onus meum portem, cur alie-
no gravar? At quando S. Paulus ait: quod filii
non debeant parentibus thesaurizare, sed paren-
tes filiis: quando hic Apostolus, qui hac compa-
ratione utitur, ad Christianos Corinthios scribit, se
ex hoc principio liberat consecratorum atque to-
tum sacrificatorum pro spirituali bono animarum
ipsorum, omnino consolatum me sentio et exila-
mo: Si infelicitate dabitis premor, in fundo mihi
relicto invenire potero unde creditorem meum
laniam. Ut ut gratia, quam exopto, indignus sim,
Ecclesia thesauros suos mihi reserat, et Jesus Chris-
tus, cujus nomine et auctoritate eodem ipsa mihi
offert, ultro vult, ut ex iis compendium faciam.

Beniamino felicior, inveniam in meo sacro fru-
mentum, unde nutriar, et pecuniam, quam gene-
rosus frater meus Joseph in eo posuit. Felicior is,
qui sarcinas custodiebant, et qui ex jussu Davi-
dis cum egregiis militibus illis qui hostem proflig-
averant, praedam partiti fuerunt, compendium
faciam ex certaminibus et victoriis tot Apo-
stolorum, Confessorum, Virginum, Martyrum, quo-
rum invicta fortitudo mundum et peccatum de-
vicit, Tyrannorum rabiem fatigavit et confudit.
Ruth similis, quae spicas tritici, quas ex jussu Booz
messores de industria projecerant, collegit, prae-
terea reliquias, quas de messe sua mihi reliquerunt
tot magni Sancti, è quorum liberalibus manibus
coelesti mandato spirituales spicae illae man-
verunt, quae mihi in mea indigentia et fame sola-
tio erunt.

Quanta igitur vestra coecitas et indolentia foret,
Auditores, si ex tot tantisque vobis tam generose

oblatis gratis proficere totis viribus non anitaremini?
 Si omnem aliam necessitudinem vel voluptatem non
 passeretis, ut vos comparatis ad colligendos hos gra-
 cis fructus, qui fore nihil vobis constabunt? Si tot
 occupationibus quae vos dividunt, tot cogitationibus
 quae vos dissipant, tot curis quae vos impediunt quo mi-
 nus soli necessario incumbatis, expediti vos non compa-
 ratis ad metendum in exultatione cordis vestri ea,
quae tot afflicti poenitentis lacrymis suis seminaver-
unt.

In id duntaxat intenti, ne scilicet ullam sive di-
 tescendi, sive debita vestra solvendi occasionem
 elabi sinatis quamprimum exigens spai radius oculis
 vestra cupiditatis, luceat; ferridi ad proficiendum ex
 minimis, quae vobis proponuntur, hucus, vel ad avortan-
 das illas indigentia plagas, quae capitibus vestris im-
 minent; laeti quod in aliena crumena inveniatu unde
 per extraneam charitatem ibud, quod vobis deest ad
 egradiendum à carcere, in quo sine hoc officio reliquos
 vitae vestra dies inestà transigaretis, Supplere valea-
 tis, critica ad coelestia beneficia indolentes et insen-
 sibilis? An occasiones has debitum quo erga divinam
 justitiam obstricti estis, solvendi stupida negligenti-
 a praeterire sinatis, quin ab iis ullum capiatu emo-
 lumentum? An felices hi, sed rapidi dies, qui quando
 volatis, non redibunt, praeterlabentur quin dulcem
 libertatem et amoenam pacem, quam vobis promit-
 tunt, vobis conciliatis? An haec commercii tempora
 ubi nihil de vestro impendatur ad emendum triticum,
vinum, lac sine ulla commutatione vobis amasum
sui desiderium et fatalem infortunatamque ea re-
vocandi impotentiam relinquent, quia ex iis compen-
sium facere neglexistis?

Quare negligitis, dicebat olim Patriarcha Jacob
 filiis suis, quare negligitis? audivi quod triticum ve-
nundatur in Aegypto, nostis ad quasmam inuitas pra-
 cadentium annorum sterilitas nos redegarit: cur non fes-
 tinatis ex hac occasione proficere? Descendite et

amite nobis necessaria, ut possimus vivere, et non consumamur inopia.

Res hodie in maliori sunt statu, dilecti Auditores, laboriosis ex terra Chanaan in Aegyptum itineribus exenti estis. Nae vobis necesse quò spirituales indigentiam vestram eluetamini, ut ad barbaras regiones vos transferatis vel longos et periculosos trajetus faciatis. Patrifamilias horrea sunt reservata, benignus et generosus Joseph vobis ea gratuito offert quae pro vobis coegit. Vanitate et haerite cum gaudis in apothecis et fontibus Divini Salvatoris vestri, vos qui amicitis et lititibus justitiam. Vanitate et quarite in infinitis meritis et in superabundantibus Satisfactionibus Sanctorum, unde debita vestra solvere possitis, vos omnes qui vis oneratis, et qui soli vixdam satisfacere non valatis.

* Isai. 12.

* Lib. 2. De poenitentia. c. 7.

Inde Novatiani, si qui hac nostra aetate adhuc invanuntur, scandalizantur, dicite ipsis cum S. Ambrosio*, quòd quae ipsos irritant, laetitia afficere debent, quòd immeritò in communifato, quò Lazarus de sepulchro egressi benignè solvantur, ipsi affligantur sicut Pharisaei ob miraculum, pro quo magnam laetitiam praese ferre debent. Saverè hujus Sacta Sactatoribus ob oculos ponite, quòd non obstantis ipsorum Geli amaritudine Jesus Christus prout ut gratias ravocat, profusus eisdem in illos effundat; sine intermissione illos multiplicatis beneficiis visitet; atque ut infinita ipsius misericordia aeternum laudetur, ad mensam suam sedere facit homines, qui, sicut Lazarus, jam ante triduum in sepulchro erant.

Simon Pharisaeus murmuret, sinito illum loqui: vos proficite, quemadmodum Magdalena ex faventi occasione qua se offert, acurrita sicut ipsa ad hunc misericordiae Deum: pedibus ipsius obvoluti lacrymis vestris illos rigate et capillis vestris abstergite. Si ad hujus beata mulieris exemplum ex toto corde vestro conversi estis, vobis aequè ac illi dicat: Vade in pacem, dimissa sunt tibi peccata tua. Notate et attendite

inprimis hanc conditionem, quam requiro, nam hæc gra-
tia et pax non datur nisi Sanctis et iis qui ex toto corde
convertuntur. Super Sanctos suos, et in eos, qui conver-
tuntur ad eor.

Mira propositis, Auditoros; gratia Jubilæi, pax
Jesu Christi non est nisi pro Sanctis: peccatoras non est
pro vobis; homines bonæ voluntatis, poenitantes ex toto
corde vestro conversi, vobis solis datur.

Fortè non credebatis, Auditoros, oportere vos esse
Sanctos, ut ex Eulæria thesauris, qui vobis sunt aperti,
haurire valeatis: sed nihil verius, nisi sub hoc Sancti
nomine quidquid in perfectione Evangelica Sublimius
est intelligere velitis. Ut quis Jubilæum levetur, et
ex parte Dei verba pacis audiat, oportet, ut sit in Sta-
tu gratia, ut verè sit conversus, et ab omni ad pecca-
tum affectu liber: et hoc voco esse Sanctum. Loquetur
pacem in platem suam, et super Sanctos suos. Si hujus
rationem sive cupitis, eniteam.

Directus et immediatus Jubilæi affectus non est
ut peccata remittat, jam remissa supponit. Est re-
laxatio poenarum temporalium: oportet ergo, ut
quis æternis poenis non amplius sit subiectus. Est aug-
mentum gratia et veniæ extra poenitentia. Sacra-
mentum: ergo ab alio præcedi debet qui sit affectus
Sacramenti. Est plana reconciliatio amicis concessa,
sequitur ergo quod non amplius habeantur ut inimici.
Est restitutio in primis prærogativis innocentia bap-
tismalis quam amiseramus: postquam in longinqua
ratione patrimonium nostrum, sicut filius prodigus,
dilapidavimus, cum gaudio recipimus in domum pa-
triam, primâ stolâ induimur, annulum et omnia
ornamenta quibus prius ornati eramus, gestamus;
at quando? tunc nampe cum omnium Patrum opti-
mi pedibus abvoluti dolore parculi ipsi dicimus: Pa-
ter, peccavi in coelum et coram te; jam non sum dignus
vocari filius tuus; fac me sicut unum de mercenariis
tuis.

An gratia extraordinaria conceduntur filiis qui

Part 2. Ja.
8.

9.

regionem adhuc in manu tenent? Sponsis infidelibus, quae foedato nuptiali thalamo, subito et sine dolore se inter sponsi brachia conjiciunt? an pedes à corpore separati à capite solutares, et suaves influxus recipiunt?

Quanta ergo perversitas vestra fraudulenti parentis, qui venitis recitare peccata vestra interdum sine attentione, sapie sine examine, formae semper sine dolore? Vos, qui cum conscientia separata, animam penitus ulceratam et gangrena tabe vitiatam, manibus et oculis impuris, verbis et declarationibus doloris à Dei vivi Ministris praecipites absolutiones extorquere conamini, absolutiones istas fatales, qui eas sine discrimine impartuntur, inutiles et nocivas istis, qui illas sine necessariis preparationibus recipiunt.

* c. 25. v. 29.

In Leviticis insolens continetur clausula; in illa: „Qui vendiderit domum intra urbis muros, habebit licentiam redimendi domum annis impletur annus. Si non redemerit, et anni circulus fuerit evolutus, venditor possidebit eam, et posteri ejus in perpetuum, et redimi non poterit etiam in Jubilaeo.

Peccatores haec clausula vos respicit. Quid vobis proficet, vos de peccatis vestris curare, si istam absolutionem petere, et recipere, si postquam animam vestram Daemoni vendidistis, omni conatu eam redimere non contendantis? Haec domus intra septa urbis muris cincta continetur: Sic enim vobis animam vestram, et Ecclesiam in cuius sinu estis. Vendidistis hanc domum, vos, ut ut superbia vestra satisfeceratis; vos, ut vestram cupiditatem satietatis; vos, ut imprudenti obsequentiam amico servietis; vos, ut largius et splendidius liberos vestros collocetis. Daemon hanc animam possidet, hic fortis armatus in pace eam fovitur unacum aliis septem Spiritibus se adhuc nequioribus.

Haec non attenditis, peccatores Deceptores et Decepti, haec, inquam non attenditis. Sub praetextu

quorundam jejuniorum, ubi libido vestra non tam mortificata quam intercepta fuit; quorundam Ecclesiarum audituum, et aliquarum precum, ubi pedes et labia vestra magis particaverunt quam cor vestrum; quorundam elemosinarum, ubi manus sive avarae sive impurae minus aptae fuerint ad sedimenda peccata vestra, arbitramini, quod satis comparati sitis ad recuperandam pretiosam illam, quam vendidistis hereditatem. At quantum aberratis! Postquam obligationibus vestris defungi, et necessarias ad recuperandam bonorum vestrorum possessionem praecautiones neglexistis, at si Jubileae adhuc essent frequentiores, quam re ipsa sint, haec gratia aliis concessa nihil vobis proderunt: Quia possidebit eam, et redimi non poterit, etiam in Jubileo.

Oportet ut sancti et ex toto corde vestro conversi sitis, ut à Deo haec verba pacis quae vobis annunciat, audire valeatis: Loquatur pacem in plebem suam, et super Sanctos suos, et in eos qui convertentur ad cor. Procul à vobis conversiones illae antiquae, ubi arbitramini vos vitam mutasse, quando vobis sufficit voluptates mutasse; transeuntis ab incommodi mundi molestiis ad otiosam et tranquillam vitam indolentiam; à contuberniis ubi artes vestrae manifestari incipiebantur, ad solitudinem politicam et non voluntariam; à Societatibus, in quibus vos amplius acceptos non esse perhibebatis, ad sacrum semi-christianum, semi-ethnicum, ubi remotis testibus aeras molestias vestras favoratis; à latissimis, quas cum honore non amplius ambulare poteratis, ad angustas semitas illas, ad quas ea duntaxat ratione pietas vestra vos perduxit, ut nempe subtilius tritarum viarum illarum à

20.

quibus discipulis videmini, oram relegere possi-
tis. Procul à vobis haec desiderata et meditata,
sed quae in solo, quae de ipsis habetur desiderio et con-
silio recluduntur, conversiones. Nostis urgentem,
quae vos premit, necessitatem vitam vestram mu-
tandi: ad id quodammodo vos comparatis, Societa-
tam quorundam personarum, quarum consuetudo
et mores bono proposito vestro obstare vobis viden-
tur, devitatis. In voluntate vestra paulò magis Chris-
tiana quorundam motus sentitis, quos prius non sentie-
batis. Ulterius progredi cuperitis; sed fortius pondus
hos motus statim deprimit: mala consuetudo, im-
prudens timor, ne alii vos contemnant et irideant,
si tam subito vitam mutaretis, nimis magna diffi-
cultas indomitas cupiditates vestras coercendi, et
sub sanctae legis servitutem redigendi carnem re-
bellam efficiunt, et secundum partem duntaxat
et debilitate volitis id, quod efficaciter et omnino
velle vos oportet. Trunestus status, quem S. Augus-
tinus velut fatalem mentis et cordis suspensionem
intuetur, ubi ex una parte fluxus micantis verita-
tis fulgoribus offuscata, ex altera vero atris concupis-
centia vestra vaporibus, mille necessitudinibus,
quae sterilibus et inefficacibus propositis vestris sem-
per sunt. Superioribus, amocati et aggravati estis.

Nihilominus vobismet ipsis applauditis atque velut
gratiam vobismet habetis. Jam vos conversos credi-
tis, quia debile vos convertendi desiderium mente
concepistis. Et quando Confessarius quaerit ab huiusmo-
di poenitente, nam officio suo functus fuerit, num oge-
rit quod Deus et sua consentia ab ipso hac occasione
exigebant, haud haesitat ei respondere id, quod
Saul Samuelli: Implavi verbum Domini.

Implevisti, reposuit hic Propheta, implevisti
verbum Domini? Unde ergo provenit istud anima-
lium murmur, quod audis? Ino Agag Javenit? Est-
ne mortuus? an non ipsi vitam servasti? Non,

non egisti id, quod Dominus voluit, ut faceres.

Penitentes, peccatores, qui nomine huius vos com-
pellabo! Munus vestrum implevistis, dicitis: Implevi
verbum Domini? Fortè nascenti favori immolastis
exiguorum peccatorum populum, levas necessitudines,
quas parùm curabatis, amicitias inconstantes quibus
fatigari incipiebatis: Sed hæc inveterata consuetudo,
hæc Dominans peccatum, Agagista, quò daverit? Fortè
quasdam cupiditates aliis vehementioribus devovistis, cum
omnibus satisfacere non amplius poteratis; lusùs præ-
ritum vestræ avaritiæ, avaritiam vestram ambi-
tioni vestræ, ambitionem impuritatis, impuritatem
timori vobis suscitandi molestæ negotia, et potentes ini-
micos vobis accerendi. Sic equidem objectum non autem
cor mutatis, et sine hæc cordis mutatione nulla cum
Deo pax, nulla vera conversio.

Ut certum et securum quoddam signum haberem
conversionis illius, quæ sola justos vos efficere valet, im-
parem in vobis quid simile ei videre, quod pueri illi
per Eliseum resuscitato evanit. S. Scriptura com-
morat, quòd hic Propheta se super eum inconvavit,
os ori, oculos oculis, manus manibus ipsius imposuit,
atque huius mortui caro, quæ peritus frigerat, ca-
llefieri incepit: * Inconvavit se super eum, et cala-
facta est caro pueri: quòd postea oritaverit septies,
et oculos aperuerit: Oritavit puer septies, aperuitque
oculos.

* 4. Reg. 4.

Cupere, inquam, quidpiam simile in vobis videre.
Cupere, ut postquam Ministri Dei se super vos ve-
lut inconvaverunt ex illa charitate christiana, quæ
illos obligat malorum vestrorum miserari; postquam
manus suas vobis imposuerunt atque os suum aperue-
runt ut vobis dicerant: Absolve te ab omnibus peccatis
tuis. Cupere ut tunc nullum in cordibus vestris fri-
gus pro Deo, et nulla indifferentia pro vestra salute
esset. Cupere, ut caro illa adeò enervata et adeò gravis

itaque animaretur: ut igne Divino succensi, et nobili ardore omnia vestra munera adimplendi permoti, aqua ac Sanctus ille fontans diceretis: Cos meum inflammatum est intra me, et ignis in eo succendatur, cum meditabor.

* Serm. 3. De refur-
recto.

Cuparem ut frequentibus orationibus, id est, pro-
ut quidam S. Pater explicat, frequentibus in Deum suspi-
riis, urgentibus desideris, et vera justitia sibi resurrex-
tionis vestrae signa daretis, sicut puer ille, qui septies orati-
avit, et oculos aperuit. O quantum haberemus conso-
lationem! O quam Eulisia de vestra conversione ma-
gis adhuc gauderet quam Sunamitidis vidua, quando
Propheta ei filium vita plenum reddidit, cujus mortem
amarè flobat!

Sed si talis quales haecenus fuistis maneat, ferri-
di ad oblectamenta et voluptates, languentes et frigidi
ad exercitia pietatis; post omnia passionum vestrarum
objecta currentes, ad Dei cultum torpentes et immoti;
diligentes id quod cupiditatem vestram demulcere po-
test; oris habentes ea ad qua severitas Evangelica vos
impellit; à Deo conversionem vestram postulantes,
cuique obtinenda nihilque cum ipso ex parte vestra
agendo quod ad id contribuat, vel, ut melius dicam,
à Deo rem impossibilem postulantes, ut nempe vos
convertat eâ tamen conditione, ut non nisi frigi-
dam et sterilem voluntatem afferatis: Quando vos
in tali statu et ita constitutos videbimus, quis
putatis, nobis de vestra conversione sentien-
dum erit? credemusne eam esse realem, inter-
nam, sinceram, idoneam ad vobis Dei pacem et
amicitiam conciliandam, necnon vobis aequè ~~proprie~~
et gratias promerendas, ac est remissio omnium peccatorum vos-
troorum et omnium poenarum illis debitarum?

Contra et procul dubio ac merito dicemus, hanc
non esse nisi imaginariam conversionem, falsam
et idealem mutationem, fugitivum et fallax
phantasma, quod in quodam sensu imitati fuerit

ritis Michol, quae ut eversionem Davidis procuraret,
 in ipsius lecto non nisi Statuam reliquit: quod ut * 1. Reg. 19.
 vero nocenti parceretis, in locis ipsius falsum poeni-
 tantiam collocaveritis. Quod quae Jacob innocenter egit * Genes. 27.
 induens se vestibus fratris sui Esau, polliculas haer-
 eum circumdans manibus at colli nuda protegens, ut
 ab Isaac patre suo benedictionem acciperet, ea vos
 faceritis externa et fallaci poenitentiae signa ges-
 tantes, ut Sacrorum Ministrorum absolutionem in-
 terciperatis. Pius Senex circumventus fuit, ita et vos
 bonam illorum fidem decipere poteritis: sed an etiam
 illam fallere valebitis, qui Sicutatur corda et renes,
qui lampadum in manu portans etiam ad occultissi-
ma Ierosolyma loca lumen Infert.

Sincera et bona fides agamus, Auditores, cum Deo, 12.
 qui se tam sincere et generose erga nos gerit. Aperia-
 mus ei corda nostra, qui suum nobis aperit, ubi ni-
 hil occultum nihil falsum. Pacem suam nobis
 promittit, eam nobis dabit, si ad eum ex toto corde
 nostro conversi fuerimus. Quid obest quominus id
 agamus? forte impossibilitas nostrae conversionis?
 Sed Deus ipsa ad eam nos invitat, et urgat ut ei operam
 navemus. Postulemus ab ipso quod propriis viribus
 nostris obtinere non valeamus, et benigne nobis illud
 concedat. An nos una manu traheret, et altera re-
 pelleret? an falsa voce nobis diceret: Patite et acci-
pietis, pulsate et aperietur vobis, et an sincera voce
dico et nobis: Rescrite non novi vos, nihil unquam
a me obtinebitis? Va illi qui talia de Deo santi-
 rat, quae non nisi de pessimo et dolosissimo omnium
 hominum concipi possunt.

Fortè numerus et enormitas peccatorum nostro-
 rum? Verum est, inquit S. Chrysostomus, quod quò
 magis Daemon novit nos esse peccatores, eò magis nos
 iterum iterumque adoritur, ut opprimat cogitatio-
 ne, quae sola infelicitatem nostram consummare
 potest; volo dicere cum laudato S. Patre, desperatio-
 nis cogitatione. Nimis multa commisi flagitia,

ipso instigante dicimus, nulla mihi amplius super-
est misericordia. Varam imprimis cavete, fratres mei,
ne in laqueum hunc incidatis. Nam qui cum lethali
animi fractione inimicis vestris resistatis? Ab-
jacto semel clypeo qui solus vos defendere potest,
quid resistatis aliud quam hanc funesta Caini cogita-
tio: Major est iniquitas mea, quam ut varam
merear? quam execranda hanc Judae sententia:
Tradidi sanguinem hominis Juste, necesse est ut pe-
ream.

* ad Theodorum
Lapnum.

Etsi, inquit S. Chrysostomus*, omnia, quae cogi-
tari possunt, ^{persecuta} perpetrastis, etsi in horrendis hisce
criminibus usque ad Insuperitam sanctitatem per-
sisterastis, nunquam tamen desperata. Medi-
cus prout ut aegrotos suos, qui ipsum injuriis affi-
ciunt, deserat, omnia impendit ut eos mitiget, et
si sedatis impetibus auferunt id quod ipsis offert,
laetatur, et tanto majore cura ipsorum sanationem
perficere studet. Eadem est Dei ratio, Dei, inquam,
qui Medicus isto magis adhuc patiens vos in vestris
perversitatibus tolerat, qui Medicus isto benignior ve-
lancias et ignorantias vestras excusat, qui Medicus
isto potentior et peritior, modo minas, modo Juleas,
modo amaras potiones adhibet, ut aegritudinum
vestrarum cursum cohibeat, atque impediatur ne mo-
riamini. Postquam vos tot et tantis gratis cumu-
lavit, vobisne vos damnare? vel, ut melius dicam,
an vosmet ipsos damnandi furorem habetis?

» Jerusalem, Jerusalem quae occidis Prophetas et
» lapidas eos qui ad te missi sunt! Quoties volui con-
» gregare filios tuos, quemadmodum gallina congre-
» gat pullos suos sub alas, et noluisti? inquit Christus
» Judaeis. An, Fratres mei, adversum vosmet ipsos ho-
» rum induratum populorum furorem habetis?
» an hisce propitiationis et gratia temporibus tot
» tantaque conversionis vestrae media rejiceratis?

Quid non possim vobis ob mentis oculos ponere Deum illum, qui vos quaerit, quando illum fugitis, qui vos invitat, quando illum repellitis, qui vos urget non propter suum, sed propter vestrum bonum, quando ipsi resistitis; quin quamvis à vobis offensus sit, vos acerbe et inlamente accipiat vos iustitiae suae severitati tradendo?

Ô quam merito dicere potest quod nos alis misericordiae suae tegat quemadmodum gallina pullos suos sub alas congregat! Parvuli ipsius nondum formati sunt, et ipsa eos calefacit, quia excludat, et vix exiguum pelliculam quâ involuebantur, parumperunt, tum ipsi educandis, conservandis, defendendis incumbit. Modò terram unguibus scalpit et rostro exuens quod ipsi aptum arbitratur, id comedere abstinet, ut eo alantur. Modò ut ut debilis sit, contra rapaces aves ipsos tuetur, cum impetu in homines vel animalia irrumpit, quia ipsi eos rapere volunt.

Figura nimis adhuc imperfecta misericordiae illius, qui ad nos descendit, ut nos alis suis, et bona voluntatis suae tegeret. Dei, qui famam toleravit ut nos ~~pararet~~ pararet, qui pauper factus est ut nos dicitaret, qui se morti et morti crucis tradidit ut nos adversus Daemoneum et peccatum defenderet: Dei, inquam, qui transiens per provincias, civitates, rivos, solitudines, inter suaves amoris sui impetus clamabat: Si quis sitit, veniat ad me, et ego ipsum sitim sedabo; Si quis oneratus est, ad me accedat, et ego ipsum deonerabo; Si quis aegrotat, veniat ad me, et ego ipsum sanabo. Veni Zachae in domo tua volo habitare; veni Magdalena, te à septem tuis daemoneis volo liberare; veni mulier in adulterio deprehensa, si nemo te condemnat, nec ego te condemnabo.

An ab illo tempore erga vos cor mutavit? Non, Fratres mei, sed forte vos erga ipsum non idem cor habuistis. Quoties voluit vos congregare sub alas suas. Quoties

volui? et quoties vos noluistis? Et noluisti. Hic conscientias vestras contestor. Voluit ille misericordia Deus, per gratias quibus vos praevenit, per bonas cogitationes, quas vobis inspiravit, per bona exempla, quae vobis praebuit, per verba veritatis et vitae, quae vobis dixit. Quoties volui? Sed quoties his gratiis et inspirationibus rebelles, ad haec exempla insensibiles, et ad hanc vocem surdi noluistis? Et noluisti?

Quoties voluit interius illis, quas vobis facit, exprobrationibus, acerbis illis stimulis, quibus nimis tranquillitas conscientias vestras agitavit, salutaribus amaritudinibus illis, quas super voluptates vestras effudit, mundi ingrati infidelitatibus illis, quarum victimae fuistis? Quoties volui? attamen quoties ad haec exprobrationes et stimulos indurati, his amaritudinibus et infidelitatibus assueti, ex his mediis compendium facere renuistis? Voluit ipse, Volui: quodnam in ea emolumentum capere poterat? an minus honor affectus minusque felix fuisset, si vos cordis vestri corruptioni et justae indignationi ^{sua} vos tradidisset? Vos noluistis, Et noluisti. Quam terribilia infortunia vobis accessissetis, nisi vos in misericordia reperisset?

Voluit ipse, Volui: adhuc vult, ut ut gratiam, quam vobis offert indigni sitis. Ne ergo vos ultra obstinetis ad vos perdendum ipsam in vanum recipiendo. Vobis loquitur in excelsu misericordiae suae; auscultate quid vobis dicturus est: Audiam quid loquatur in me Dominus; vobis loquitur, et de pace loquitur vobis qui estis populus suus: Loquatur pacem in plebem suam; sed eam vobis non promittit nisi ea conditione, ut nempe sancti et ad eum vos conversuri sitis: Super sanctos suos et in eos qui convertuntur ad eum. Huic ergo sanctitati et conversioni cum tota possibili fiducia et fidelitate impendite operam. Stabit ipse promissis suis, si vos vestris steteritis, et jam in hoc mundo aperiet vobis thesauros suos, unde omnia debita vestra dissolvere, atque aeternum pro altero ditare revaleatis.

Indulgentia Jubilaeum

Ipsius institutio, vera media inducendi,
amulumenta, quae inde eruntur, p. p.

Sermo Secundus.

Pro exordio Jubilaei.

Audiam quid loquatur in me Dominus, quo-
quoniam loquatur pacem in plebem suam,
et super Sanctos suos, et in eos, qui convertun-
tur ad eum. Psal. 84.

Ex omnibus nunciis nullus ita consolatorius
est ac pax nunciis; ex omnibus pacibus nulla
tam utilis ac fructuosa est, ac pax Dei; ex omni-
bus Dei pacibus nulla adeo extensa et in quodam
sensu abundans est, ac uba, quam Jubilaeum et In-
dulgentia nobis conciliant. Hujus rationes vobis
afferam, sed forte proponendo vobis medium proba-
biliter tam facile ac breve proprio amori vestro ni-
misquam adlaboro.

Sed frui vobis pax Dei vos omnes, qui estis sanc-
ti et conversi ex corde; hincque nihil nisi gratum
et consolatorium occurrit: Sed ubinam hinc sancti illi,
et in quo consistit haec cordis conversio? forte in reci-
tandis quibusdam precibus, visitandis quibusdam Ec-
clesiis, in servandis quibusdam jejuniis, in elargi-
endis quibusdam elemosynis in externis explendis
conditionibus in Bulla expressis, et de cetero in tran-
quillitate et quiete manere, quamvis quis enormia
peccata commiserit, atque magnis Satisfactioni-
bus Subjectus sit.

Vos id ita vobis persuadatis, anima nimium vobis
indulgentes, Christiani remissi et delicati, qui ni-
mia cunctate pratenditis colligere dona misericor-
diae Dei justitiae ipsius jura studendo, vel qui alia
erroris specie laboriosa poenitentiae opera, quorum pro-
prios affectus est, ut vos omnino cum ipso reconcili-

est, velut opera dura et impracticabilia obligationes
vestras et vires longe superantia respicitis.

15
Sivisio

Si magno vestro infortunio in uno horum binorum errorum estis, vel maximi momenti res est vos ab¹¹⁰⁰ liberare: Id Insuper hujus sermonis partibus praestare conabor. Quamvis magna sit Dei misericordia, et facilitas Ecclesiae in concessione Jubilaeorum et Indulgentiarum, eas lucrari non valeatis nisi dignos poenitentiae fructus faciatis: Haec erit mea prima propositio. Haec opera et fructus poenitentiae debent vobis videri suaves et faciles ex consideratione misericordiae Dei et facilitatis Ecclesiae in concessione horum Jubilaeorum et Indulgentiarum: Haec erit secunda mea propositio. An, quò dabitè Jubilaeum vestrum humini, necnon pace, quam Deus vobis promittit, famini, poenitentiam agere debeatis? id statim initio examinabo. Qualem poenitentiam agere vos oportet, et in quo Jubilaeum eam suavem et facilem reddere possit? id postmodum et ultimo explicabo.

Partes jma
16.

Ô tempora! Ô mores! Ô quam S. Paulus ignorantia, in qua sepe ultro vivere volumus, ira auctus majori cum ratione hujus saeculi Christianis, quam olim Romanis, dicere posset: Ignoras, quoniam benignitas Dei te ad poenitentiam adducit? An ignoratis quod misericordia ipsius vos novis beneficiis cumulando simul vos novis obligationibus oneret? quòd nisi patientiam et longanimitatem ipsius ac infinita bonitatis divitias contemnere velitis, vehementer et amarus dolor culpae vestrae respondere. Debeat bonitati quædam habet eas vobis condonandi? An id ignoratis? Ignoras?

Quanam vobis esset ratio id ignorandi? quinam S. Scripturae textus, quinam Prophetarum verba, quinam Jesu Christi oraculum, quinam figura et parabola in sacris libris contenta vos in hoc errore detinere possent? Vetus et nova lex vos admonent, quòd, quia Dominus vos tolerat, exspectat, vocat, vobis indulgat, teneamini hac eadem ratione ipsius misericordiam et indulgentiam abundantia et amaritudo

dina lacrymarum vestrarum implorare, velut olim
mulier Spiritu ipsius animata Bethuliae habita-
toribus bene dicebat.

An ignoratis? Ignoras? famosissimorum peccato-
rum exempla, qui quamvis absoluti et reconciliati
vitam austeram et poenitentem duxerunt, vos uti-
que ab hac ignorantia liberare deberent: exem-
plum magni Regis illius, qui sub cinere et jejuniis se
humiliat, qui gemit, qui conturbatur, qui frangit,
qui non nisi pane doloris et lacrymarum vescitur:
exemplum illius in civitate peccatrix, quae quam-
vis ipsi dicatur, ut vadat in pace, ipsique peccata sua
esse dimissa, non tamen arbitratur debere se hujus
paeis fructibus tranquilla frui: exemplum Apostoli,
qui postquam Magistrum suum non tam ex malitia
quam infirmitate negavit, se ipsum ad flatum et aus-
teritates, quae non nisi cum vita sua finem accipiunt,
condemnat. Ignoras? An id adhuc ignoratis? Eius hu-
jus ratio, quam S. Augustinus, et post illum S. Thomas
afferunt.

Quoniam peccatum mortale consistit in averso-
ne à Deo et conversione ad creaturam, duo mala in-
fert iis, qui in illud labuntur; unum quod à summo
bono ipsos separet: et hoc vocatur culpa: alterum
quod ipsos malis aeternis addicat: et hoc nuncupatur
poena peccati: Deum respicitis, et ipse vos respicit;
creaturam diligitis qua frui vultis, ea per aliquod
tempus fruimini sed aeternum erit carnifex vester.
In quantum impius se per suam superbiam exivit,
atque voluptates degustare voluit, in tantum dote
illi tormenta.

Hae Deus tempore indignationis suae eloquitur,
at hae tempore suae misericordiae adjungit: Si hic
impie convertatur ad me, ex toto corde suo, iniquita-
tum ipsius non memorabor amplius, si peccata sua
dimittam, illa velut massam plumbeam in pro-
fundum maris projiciam, ad me illum reducam, nec

17.

» tolerabit poenam, quam sustinisset, si in sua rebellionem perseverasset.

Ô vos veri poenitantes qui vehementi dolore percipi quod Deum offenderitis, ipsius Ministrorum pedibus obvoluti de omnibus peccatis vestris vos accusatis et absolutionem ab eis accipitis: En felix Status, in quo vos Sacramentum denuo collocat. Non amplius estis Dei inimici, neque ipse amplius est vester inimicus, vos sibi reconciliavit, ad vos denuo accessit; et si in hoc statu moreremini, nec infernus nec supplicium aeternum esset partimanendum: culpa et poena omnium vestrorum peccatorum vobis remissa essent.

18.

Sed an Deus hac gratiâ citrà omnem conditionem vos beat? An à poenitentia tribunalibus receditis tam liberi et vestris erga justitiam ipsius debitis ita expediti, ut nihil amplius à vobis repetere possit? Erudiamini hinc à religione vestra et discite ab ea, quod communiter loquendo: peccata vestra non adeo glorie vobis indulta sint, quin poena, quae nisi vobis dimissa fuisset, aeterna fuisset, commutatur, transferatur in temporalem, quae vel in hoc vel in altero mundo tolerari debet.

David peccavit: Deus qui penetralia cordis illius, et sincerum dolorem, quod ipsum offenderet, novit, mittit Prophetam suum, qui ipsi dicat, Quid? Quod non amplius iratus sit adversus hunc poenitentem Principem? quod in vaginam denuo miserit ansem, quod ipsum confodisset, nisi misericordiam ipsi impertitus fuisset? quod absolute et integre totam peccati sui poenam ipsi remiserit? Non, sed ipsi annuntiat, quod illud transtulerit, transtulit peccatum tuum*.

* 2. Reg. 12.

Ex profio admodum mystica! Inimvero idem est ac si Nathan diceret ad David, quod Deus peccatum ipsius quodammodo locum mutare fecerit. Locus huius peccati viventis et subsistentis in corde huius Principis fuisset mors aeterna, et sicut ei: non pro-

neris infelici morte ista. Locus hujus peccati vivantis
 in corde Principis hujus fuisse ille Canabrarum
locus, ubi non nisi flatus et stridor dentium, et di-
 citur, quod poena hujus dimissi peccati futura sit
 propria domus ipsius, à qua gladius nunquam re-
 casurus sit. Non recadat gladius de domo tua in
sempiternum. Erit peccato huic etiam remisso locus,
 et poena temporalis, quam justitia ipsius sibi refer-
 ravit. Uria mortem intulisti, filius peccati tui
 et Bessabae morietur: thorum subditi tui fo-
 dasti, filius tuus tuum foedabit, et quod fecisti
 in abscondito, in totius Israël conspectu ipse faciet.

Ne hinc veniat fallatis Christiani. Quamvis Deus
 in Sacramento vobis peccata vestra dimiserit una-
 cum poena aeterna, quae ipsis debebatur, exigit ta-
 men, ut dignis poenitentiae fructibus, justitia
 ipsius satisfaciatis; scilicet vobis in altera vita re-
 servat poenas temporales longè molestiores, quam
 sint illae omnes, quas in hac sustinere possitis.

Id bene novimus, dicitis; sed an non Jubilae-
 um lucrando omnes haec temporales poena nobis
 remittuntur; et si in hoc statu mori nos contin-
 garet, an non rectè et ab omni purgatorii igne
 liberari ad coelum pergeremus?

Hic subsistatis valim, Fratres mei, haec enim
 praecipua occasione ex isto salutari Sapientis
 monito vobis proficiendum est, qui vobis dicit,
 ne unquam circa peccata vestra quamvis remissa
 sine timore sitis: De propitiato peccato noli esse
sine metu.

Equidem verum est, quod si Jubilaeum lu-
 crumini, vobis poena temporales sint remitten-
 dae; sed an illud lucrati estis? à tot jam annis,
 quibus Jubilaeum promulgari consuevit, an
 sacri estis, quod vel unicum lucrati fueritis? Pri-
 ma ratio inquietudinis et metus.

si in sua re-
 menti dolo-
 ius Ministro-
 peccatis vestris
 iugiter: En fa-
 a deus colunt
 a ipse amplius
 iavit, ad vos de-
 remini, nec in-
 t partimanen-
 rorum peccato-
 mem condita-
 brunalibus reat
 a ipsius debitis de
 acta populi: lau-
 icite obca, quod
 tra non abis pl
 pae nisi vobis de-
 mutatur, tunc
 hoc val in alter
 alia cordis illius
 ndisset, non
 dicat, huius
 hunc poenite-
 enus miserit
 i misericord
 absolute et in-
 si remiserit
 transtulerit
 imvero idem est
 d Deus peccata
 ecerit. locus hu-
 in corde hujus
 tai: non pro

Equidem verum est, quod, si Jubilaeum lucrati fueritis, poena temporales vobis remittenda sint, sed an omnes remittantur? è contrariis an non magis aut minus remittantur, in quantum licet magis aut minus contriti fueritis? id est, quod si non nisi mediocrem de peccatis vestris dolorem habeatis, erit etiam mediocri tantum haerem poenarum relaxatis, et si hic dolor plenus et abundans fuerit, haec relaxatio etiam plena et integra erit: Sacunda ratio motus et inquietudinis.

Quod si hoc de^{ro} dubitatis, quaerite à Papa Bonifacio VIII. ipse dicit vobis, quod ille qui tantò sa-
pius et tantò cum majori devotione Ecclesias visi-
taturus sit, tantò magis meritorus sit: quaerite
à Papa Gregorio VII.* respondabit vobis id, quod
* Episcop. Li-
comensi. » ad quendam Anglia Episcopum scripsit liben-
» ter indulgentiam, quam à me postulas, tibi con-
» cedo, sed ea lege, ut quantum poteris ex corpore
» tuo templum mundum et sanctam habitationem
» officias bona opera exercendo et delicta tua de-
» flendo.

Si ergo postquam magna et multa peccata per-
petrastis, de his leviter tantum satisfacitis, si de
his mediocrem duntaxat dolorem habetis: dolo-
rem tamen satis efficacem ad obtinendam eorum-
dem veniam: si dum in multis corpus vestrum affli-
gere poteris, id facere negligitis. Sub praetextu
quod sufficiat ea adimplere, qua in Bulla praescribuntur, an integram omnium peccatis vestris debitam poenarum remissionem accipietis, et dato quod in hoc statu vos mori contingeret an rectè in coelum pergeretis? S. Carolus et S. Bonaventura, Summi Pontifices Adrianus, Alexander, Clemens, Urbanus, Cardinales Baronius et Cajetanus, celeberrimi Casuistae vobis respondebunt quod non.

Qui ergo
mi? volunt
poenitentia
tris respon
à suis comm
li et prom
inque lev
at tales ep
quem vobis
debant, pro
res totum vo
ibus non to
canonica et

Barit
dei securan
ia in lalan
endani im
stantia op
frequentant

Hac om
qui viri iste
inquam ha
diebant Ju
riorem et lu
verant ipri
illos, qui de
deat hujus
Christiano se
laberint E
tamen apar
vostendos fo
fuisse inven
rior nulla vi

Non, nun
ventur poen
ofis contine
biantur. Non
postquam vig

Qui ergo exigunt ut faciatis quò Jubilaeum Iheremi-
ni? volunt ut quantum vires vestrae permittunt,
poenitentiam agatis, quae aliquantenus peccatis vos-
tris respondeat: ut eos quas Confessarii prudentes et
à suis commodis alieni vobis injungant, cum humi-
li et prompta fidelitate adimpleatis: ut quantum-
cunque severi vobis videantur, cogitatis eos Iusta-
xat tales esse, ut vos sanent, atque in justo timore,
quem vobis peccata vestra quamvis indulta incutere
debant, prudentia vestra ac proprium commodum
vestrum vos inveniunt, ne viis brevioribus et facilio-
ribus non tantum fidatis quantum ei, quae magis
canonica et secura est.

Brevi via Dives, quos regit coelestis Spiritus, hanc
adeò securam viam vobis ostendunt. *Securior nulla
via in Ecclesia Dei unquam existimata fuit ad amo-
vendam imminentem à Deo poenam, quam ut poe-
nitentia opera homines cum vero animi dolore
frequentent, ajunt Patres Concilii Tridentini.

* Conc. Trid.
Sess. 14.

Haec omnia verba serio ponderatis velim: Ma-
gister viri isti non dicunt, quòd in Ecclesia Dei nulla
unquam securior et gratior via existimata fuerit:
Sicbant Jubilaeorum et Indulgentiarum viam bre-
viorum et suaviorum esse. Illarum utilitatem no-
verant ipsi, qui anathemate perculerunt omnes
illos, qui dixerint, vel quòd Ecclesia jure non gau-
deat hujusmodi gratias concedendi, vel quòd populo
Christianis sint inutiles. Sed ut ut sibi persuasam
habuerint Ecclesia auctoritatem et indulgentiam,
tamen aspersionem nullam viam securiorem ad pra-
vertendos formidabiles irae Dei effectus unquam
fuisse inventam, quàm haec poenitentia opera. Secu-
rior nulla via p.

Non, nunquam securior reperta fuit, sive ut ju-
ventur poenitentes à peccatis suis exsolvi, sive ut in
officiis contineantur, atque iterati ipsorum lapsus impe-
diantur. Non, nunquam securior inventa fuit, ut in
posteriorum vigilantiores officiantur atque circumspic-

tiores. Non, nunquam securior reperta fuit, ut peccatorum suorum reliquias expiant, inveterata et mala ipsorum consuetudines contrariis virtutum actibus eradicantur. Non, nunquam securior visa fuit, ut Christo magis consentanei evadant, atque in hac humili fiducia persistent, quod per ipsum, et pro ipso patientes, etiam cum ipso gloriam sint adepturi: Nam haec sunt rationes, quas magni homines isti, qui nos nos se ipsos fallere possunt, circa tam sanam doctrinam attulerunt. Sed ex inter eas praecipua quam percipiatis velim.

Cur non obstantibus Jubilaeis et Indulgentiis plenariis tenemur aliquam agere poenitentiam, quae, quantum possibile est, peccatis nostris respondeat? Ideo, quia Jubilaeum et Indulgentiam supponunt justificationem peccatoris; haec peccatoris justificatio est effectus, vel perfecta contritionis, vel attritionis Sacramento conjuncta. Sive contritio sit sive attritio, hic Supernaturalis cordis humani motus semper necessarius fuit ad obtinendam peccati remissionem; iidem Concilii Patres id ipsum edicunt. Sed quid attritionis et contritionis motus exigit? Ex una parte exigit magnam fiduciam in misericordia Dei; Sed etiam ex altera parte exigit votum et sincerum propositum eidem satisfaciendi, et omnia adimplendi quae requiruntur ad recipiendam gratiam Sacramenti.

Quantumvis auctoritatem Ecclesia habeat in concessione Jubilaeorum et Indulgentiarum, nunquam nos eximere potest à voluntate, quam habere debemus, satisfaciendi Deo pro peccatis nostris. Si actualem hanc satisfactionem facere non volumus, Ecclesia nos ab illa eximit, hujus rei testes sunt magni peccatores illi, quos in gravibus morbis reconciliabat antequam poenitentiam, quam ipsis imponerat, absolvisset. Sed an unquam ipsos eximit à Spiritu poenitentiae, voto, desiderio, et bono proposito satisfaciendi Deo si ipsis viros suppetorant

et valetudo? Non proculdubio, si poenitentiam non
 agebant, saltem voluntatem habere debabant
 eam faciendi. Laboriorum operum impositis et
 actualis Satisfactio non sunt nisi pars integrans
 poenitentiae, sed votum, desiderium, propositum
 Deo Satisfaciendi sunt non minus pars illius essen-
 tialis, quam dolor de peccatis praeteritis et bonum
 propositum ipsa ~~repetendi~~ non amplius repetendi.

Hoc supposito etiam haec obligatio iuxta S. Tho-
 mam fundata sit in charitate, fide, iustitia Chris-
 tiana, debet aliquando sortiri suum effectum;
 adeo ut bonum hoc propositum, quando fieri po-
 test, executioni mandatur. Si enim sufficeret
 Deo obsequi ipsis dicere, quod ei Satisfacturi sumus,
 quin re ipsa id agamus: Quid hoc esset? vos ipsi
 per vosmet ipsos iudicatur.

Quid de viro sentiretis, qui numeratas habens
 pecunias et tempus promittens se ingentem, qua
 vobis obstrictus est, summam soluturum, ta-
 men non nisi asses aliquos vobis daret, an non
 velut malum nomen illum intueremini? Et
 si rogatus amicus cuiusdam ei aliquam summam
 partem remisissetis, annon illum velut falacissi-
 mum et iniquissimum hominem haberetis,
 si non obstantibus speciosis contestationibus
 suis, pecuniam vobis debitam in suis cistis
 semper retineret? Quid de alio sentiretis,
 si postquam vos speciosis verbis lenivisset, su-
 gam caperet, atque praestantiores effectus
 suos subtraheret, ut simulata paupertate me-
 dium vobis auferret vestra in eum iura re-
 petendi? an non illum fraudulentum
 alieni avis decoctorem appellaretis? An non
 diceretis: si eo loco res ipsius essent, ut mihi
 satisfacere non valeret, debitum meum ipsi
 condonarem; sed quia se pauperem simulat, et
 unde solvat habet, quidquam de mea summa per-
 dere mihi animus non est.

21.
 * Quast 84.
 ar. 5. ad 7.

ta fuit, ut non
 veterata et
 virtutum et
 ipse visafuit, et
 t, atque in hanc
 ipsum, et pro
 sint adp
 a homines et
 sunt, circa bon
 den inter casu
 indulgentiis
 ententiam, qu
 tris responde
 e supponit p
 itoris justifi
 is, vel attrit
 itis sit hie
 ni motus temp
 ciatu remissio
 ant. Sed quid
 eae una parte
 onla dei; hie
 et hinc un
 omnia aliq
 gratiam de
 latoria hie
 entiam, ma
 untate, qua
 o peccatis
 facere non
 huius rei tot
 in gravibus
 itentiam, qua
 an unquam
 te, desin
 is vici sup

Si Deus est mitior creditor, si his propitiationis et gratiae temporibus, Ecclesia rogatus magnam partem eorum, quae ipsi debetis, vobis remittit: putabitur, vos tunc conscientiam posse. Semper ipsi promittere id, quod hactenus ipsi nondum persolvistis? et cum adeo magni peccatores sitis, semper in ea coetate vivatis, quod sufficiat intra digitos vestros rosarium versare, ter in hebdomada jejunare, aliquas preces persolvere, et quaedam elemosynas largiri, ut ab omni alio Satisfactorio opere sitis immunes? Oportet ut ea omnia quae in Bulla exprimentur, faciatis non secundum vestrum sed secundum Ecclesiae spiritum. At quid vult haec Ecclesia? Ut datam Deo fidem servatis; ut quantum vobis est possibile, opera vestra Satisfactoria peccatis vestris respondeant, ut in moderatione vestrarum poenitentiarum non abutamini gratia, quam vobis non concedit nisi ea conditione ne videlicet perniciosam remissione disciplina nervos debilitatis: Ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina enervetur.

* De reform.
Sess. 25.

Cypriana, Chrysostome, Augustine ubi estis? primorum Christianorum Severitas quae invenisti? In libris nostris te reperimus, super labia nostra versaris, sed saepe longe es à cordibus nostris. Severitatem veteris disciplinae admiramur; sed subumbra suavitatum nostrae aetatis disciplina tranquille vivimus: quasi verò veterum temporum Ecclesia alia esset quam nostri aevi Ecclesia; quasi verò praeteritorum temporum et praesentium Christiani eundem Dominum qui est Deus, eandem regulam quae est Evangelicam, eandem spem quae est coelum, non haberent.

22.

Ad quid ergo erit Jubilaeum, dicatis mihi, si absoluta exempti non sumus ab omnibus operibus poenaliibus et Satisfactoriis? Ad quid erit? ad plura quae ut propendatis valim. Vobis opitulabitur in vestra impotentia, vos juvabit in vestra obli-

gatione ea sive in hoc saeculo, sive in altero nuendo
 persolvendi; quae Deo debentur: Primus Jubilaei effec-
 tus. Omnia peragere non valetis, Deus reliqua sup-
 plabit, scilicet defectum corporalium vicium ves-
 trarum, defectum temporis, quod vobis deerit ad
 agenda poenitentiam flagitiis vestris ex aequo res-
 pondentem.

Quid vobis proderit? hujus poenitentiae annos
 abbreviabit. Iuxta antiquos Canones pro unico mor-
 tali peccato tot anni poenitentiae; pro aliis, tot:
 quot quot à rationis vestrae una commisistis?
 an non ipsorum numerus capillorum vestrorum
 numerum excedit? Etiam si ergo pluribus saeculis
 vivatis, Stadium hoc ut ut longum esset, forte
 tamen non sufficeret ad explendam satisfactio-
 nem vestrarum immensitatem. Verum vel mor-
 bis afflicti, vel viribus exhausti, vel labore ex-
 tenuati, vel aetate proventi, atque haec omnia poe-
 nitentiae loco sufficerent vobis esse possunt, vobis
 Deus ea dicit quae dicebat apud Jerichem*: Dei * Ezechiel. 4. v. 6.
vobis diem pro anno, diem, inquam, pro anno dei
vobis: diem pro anno, diem, inquam, pro anno dei
tibi. Saecundus Jubilaei effectus.

Proderit ad magis Satisfactorias vel magis impe-
 tratorias reddendas mortificationes et poenitentias
 quas peragatis; ad reddendas preces vestras efficacio-
 ras per hanc cum totius Ecclesiae precibus unionem,
 elemosinas, jejunia, vigiliis, lacrymas vestras aptio-
 res ad vobis conciliandam Domini commiseratio-
 nem, qui gaudet, si sibi vis aliqua inferatur,
 ut ex sepulchris vestris exsatis et solvamini.

Ita, inquit S. Ambrosius*, ad misericordiam com- u* lib. 2. de poenit.
 movabitur, quando videbit lacrymas, quas multi ce
 ex fratribus et sororibus vestris propter vos effun- ce
 dent, sicuti Magdalena et Martha lacrymis com- ce
 motus fuit. Ab ipsis quaelet prout ab his duabus soror- ce
 ribus quaelet, ubi posuistis lacrymam hanc, quam ce
 ut resuritem rogatis? in quam poenitentiam ce

» dassa est? Videam illum quem lugatis ut ipsam et
 » propriis lacrymis suis me ad misericordiam commove-
 » at. Si populus dicat: Veni Domine et vide, veni tu
 » qui es ramifis peccatorum, vita et resurrectio mor-
 » tuorum, veni et introduce in regnum tuum hunc pec-
 » nitentem peccatorem; veniet, et precibus quas Eule-
 » sia in vestrum favorem ad ipsum fundat, comme-
 » tus vobis concedet id quod ipse petit. Tertius Jubi-
 » lai effectus.

Quid adhuc vobis proderit? Non loquor de caribus
 Episcopis et Papa reservatis, à quibus quilibet Con-
 fessarius approbatus vos absolvere potest, nec de vo-
 tis quae commutare potest, exceptis votis castitatis et
 Religionis: Jubilaeum istud insuper vobis proderit
 ad excitandam vestram erga Deum gratitudinem,
 ad reddendas submissiores misericordiae ipsius gra-
 tiarum petitiones, qui eorum paucorum quae pro ipso
 facietis rationem ultro vult habere, qui postquam
 vos diu expectavit, hos salutis dies vobis concedit, ut
 ad ipsum conversi in amaritudine animarum vestra-
 rum antiquos annos illos recogitatis, quos ipsum offen-
 dendo impendistis. Quartus Jubilaei effectus.

Denique proderit ad consolandam Ecclesiam
 probosque laetitiam afficiendos, qui insignia praeda-
 rissima pietatis signa praebere vos cavent, per
 peris vigi-
 » majorem vigilantiam ad fugiendas peccati
 » occasionem, per animosioram diminutionem vo-
 » luptatum aut pomparum mundanarum, per fi-
 » deliorem observationem omnium vestrorum mu-
 » norum, per majorem collectionem in vestris pre-
 » cibus, per magis assiduam sacrorum locorum fre-
 » quentationem, per teneriorem cordis effusionem
 » Super miseras proximi vestri, per severiorem tem-
 » perantiam in cibo et potu, per magis seriam atten-
 » tionem ad cognitionem et cultum Dei iis ingeren-
 » dum, quorum curam ipsius providentia vobis da-
 » mandant.

Eae Christiani id ad quod vobis Jubilaeum prode-
 rit, et non ad vos eximendum laboriosis et despicien-

tiam afferentibus poenitentia operibus, praesertim si magni peccatores estis. Ergo agere debetis poenitentiam illam ad lucrandum Jubilaeum; arbitror me sufficienter illius necessitatem stabilivisse. Verum quamnam poenitentiam agere debetis, et in quo eam vobis suavam et facilem Jubilaeum reddere potest? Id vobis secunda et ultima hujus sermonis parte explicare conabor.

Velle his ultimis temporibus austeram primum saeculorum disciplinam revocare; velle severam illam peccata commissa inter et poenitentiam proportionem, severam illam quae in primitiva Ecclesia vigebat; ponere; antiquos illos canones restaurare, qui poenitentes obligabant ad jejunandum in pane et aqua, ad iura cubandum, ad cineribus se cooperiendum, ad expectandam cum probata patientia plurimum annorum spatium criminum suorum abolitionem: idem esset ac si his ultimis caducitatis Christianismi temporibus à detrita et infirmâ aetate exigens id quod à robusta et ad laborem indurata juventutis vigore expectatur: idem esset ac dicere Davidi ex tempore, quotam debilis et frigidus erat, ut quibuscumque vestibus tegetetur, calefieri non possit; idem, inquam, esset ac si dicere: vade et pugna contra Goliath, prosterne ursum et leones, centum Philistinorum spolia aufer.

Asperam Moralem quis amat et tuetur quantumcumque voluerit: non tamen ad desperationis extrema adducenda est. Non opus est ut quis Sisyphus hinc panem suum diluat sicut David, in sterquilinis sedeat sicut Job, cilicium induat, et cinere cooperiatur ut Rex Ninivitarum; Moralis amara et sicca, quae plerumque frustra proponitur.

Sed res prout in praesentiarum sunt, consideranda veniunt; tales quales esse ultro vult Ecclesia, tales quales haec sapientis et tenera mater

Paris 7. Ja.
75.

consuit aptas ad filios suos à parte debitorum suorum liberandos per dispensationem coelestium thesaurorum illorum, qui ei sunt concessi, et quos eisdem reserat.

74.

Medicus qui aegros haec ratione debilitatos curat, vehementiores et magis fastidiosas potiones non semper eisdem praebet: exiguis lenimentis ipsorum amaritudinem temperare novit, ac malos ipsorum humores salutaribus quamvis benignis remediis purgare. Debitor, qui fatuus humilibus exitium suum praecipitavit, non semper cum acerbitate à suis creditoribus accipitur, praesertim quando sciunt ipsum ita sincerum esse, ut ipsis quod potest reddat. * Tu debes centum caldos, olivae; accipe cautionem tuam et vende eam, scribe quinquaginta. Et tu qui centum coros tritici debes, accipe litteras tuas et scribe octoginta: bene an male agit villicus ille, de quo loquitur S. Lucas? ipsius praedantiam non modo probavit, sed et laudavit Dominus, Suis.

* Luc. 16. v. 6.

Quod Ecclesia primis saeculis egit, sapientissime egit: quod temporibus posterioribus egit, non minorem denotat sapientiam. Si Jubilaeis frequentioribus factis abbreviavit vel lenivit veterum poenitentiarum severitatem, fecit id quod se posse et debere arbitrata est. An mutando disciplinam Spiritum mutavit? id dicere in Religione est blaphemia. Cum poenas peccato debitas lenivit, an peccatores à poenitentia exemit? Id credere perniciosus error in morali est. Sed quamnam poenitentiam his propitiationis diebus agere ipsos oportet, ut plene reconcilientur? Nec mihi character nec eruditio sufficiens est ad id edicendum: sed ea hinc duntaxat attexo, quae doctus quidam Magister ad Banninum ab ipso consultus, haec de re scribit.

* Epist. 175. alius 280.

Quaeris à me quomodo quis debeat vivere, ut salutaris poenitentia ad vitam aeternam perveniat: In qua haec de novi, respondet S. An-

gustimus: Oportet ut inordinatos appetitus suos re-
fronet, ut Sapiens carnem suam castiget nec ei con-
cedat nisi id quod conservationem indiget.
Denique oportet ut pro amore Dei et sua pro-
pria Salute, crucis et arumnas, quas ipsius
providentia ei mittit, patienter toleret.
An haec sufficiunt, Auditores, ut Jubilaeum
vestrum ritè peragatis? Ita. an nimium à
vobis exigitur? Non. Inde ergo graviora
munera vestra discite, et permittite ut ad
meam potius magis quàm ad vestram creditio-
nem hanc excellentem regulam paulò furcius
expandam.

Bona fide omnes quaeritis id, quod hoc sacro-
tempore ad obtinendam poenarum peccatis vos-
tris debitam remissionem conferre potest. Sin-
cere vultis ea omnia cum gratia Dei qua potes-
tis peragere ad placandam ipsius justitiam: Haec
ad id, juxta S. Augustinum, sunt vera media. Cu-
piditates vestras refranate, primum medium;
carnem vestram cohibete, et peccatis, quae com-
misistis contrariarum virtutum actus opponite,
secundum medium; cum resignatione Status vos-
tri at conditionis, crucis tolerate, et in spiritu
poenitentiae afflictiones, quas Deus vobis mittit,
suscipite, in tertium medium.

Refranate cupiditates vestras; hinc incipien-
dum est. Holopheroni caput amputate, et exerci-
tus ejus gravi dissipabitur. Reboriamini Goliath,
quamprimum illum prostraveritis, Philistini in
confusione recedant. Scius quantosunque exte-
riores poenitentias agatis, ad quantaecunque auste-
ritates vos condemnatis; erunt infructuosae poe-
nitentiae, austeritates, et macerationes inutilis.

Corpus vestrum pro abstinentia tabescit, et
cor vestrum superbia inflatum erit, ait S. Hiero-

nyimus. Vinum bibere recusatis, et Stulta vestri ipsorum existimatio vos inabriet? Vestra lingua delicatos cibos attingere non audeat; et sibi libertatem tribuat infamiam notandi eos, qui vobis displicent? Regulam unam manu tenetis, et aliam nasum ocludatis? Solitario illi similis, qui asperis cilicis corpus suum macerans, à tam sordida avaritia se regi patiebatur, ut veritus ne raemos quosdam ad se venientibus dare cogeretur, nullum apud se recipiebat hospitem.

29.

Inde infero, quod austeritates corporales sint inutiles, esset consequentia temeraria et falsa; sed concludere, quod à corde et inordinatorum appetituum mortificationis sit incipiendum, sine qua austeritates haec nihil proderunt, est consequentia rationi consentanea et justa.

Benivolentibus illustres, qui in molitici saeculo veteres Thebaïda Solitariorum austeritates renovate, sitis benedicti; raras virtutes vestras satis laudare non valeamus. Sed quantum ad vos, qui exteriora patere lavatis, quin interiora mundare curatis: quantum ad vos, qui in carnem vestram lavitis, quin cupiditates vestras comprimatis, non possumus non vestram deplorare locitatem. Cur non statim ad mali fontem non abitis? cur justae Dei vindictae non devoratis Agagillum Amalecitharum Principem adhuc flagitiosorem, quam sit plebscula illa, quam interuisione delatis?

Quasdam forte cupiditates vestras forte reprimitis, sed cavete ne id faciatis, ut aliis quae vobis sunt chariores, adulesmini, ferme sicut Aferus, cui Bersa odium Vasti ingesserunt, ut ad aliarum mulierum amorem illum inducerent. Fortè ad pedes Crucifixi hegetis; sed mammaritis, quod quambien psuata vestra vobis dominabuntur, non sint nisi lacryma steriles et simulata. Vindicta plorat; sed sunt lacryma furoris. Avaritia plorat; sed sunt lacryma usurarum. Incontinentia plorat; sed sunt lacryma impunitatis. Invidia plorat; sed sunt lacryma

ryma indignationis et rabiei. Philistaei videro vos Idolo
Bagon lacrymas in sacrificium offerentes, sed nullam vero
Deo, inquit S. Hieronymus. O quot perditas lacrymas! O quot
sine fructu lacrymas!

Gymnosophistae Aegypti non nisi pomis, pultâ et ori-
za vivebantur: sed sub hac exteriori abstinence per-
niciosa cordis corruptio abscondebatur. Mali fontem,
inquam, adite statim: cupiditates vestras comprimite
et ut sint indociles, eas austera Evangelii legi sub-
jicite. Vos puellas et mulieres illi amoris proprio et
vestrarum personarum idololatria renunciate: Vos
ejusdem artis et professionis viri occultam invidiam
illam, quae animam vestram rodit, christiana charita-
te devovete: Vos cavillatores et maligni benè dicite de
eis, quorum nomini detraxistis: vos qui sumtus et lau-
ditias amatis, illos et hos minere incipite, ut ad ho-
nastam frugalitatem redigamini.

Quando vos ab incommoda purgine sanare vultis,
non adeò necessarium est ut balneo utamini, quam ut
Sanguinem purificatis, inquit S. Franciscus Salensis:
et ut salutarem poenitentiam agatis, quamvis bonum
sit vestram carnem mortificare, propriis vel maximè
interest, ut corda vestra purificetis et mundetis, addit
pater iste in spiritali vita Magister. O quantas gra-
tias recipietis si ab hoc incipiat! O quam suaves vobis
erunt externa mortificationes, si ante omnia cupi-
ditates vestras comprimere studueritis!

Quamprimum exemplo sponsae, castum sponsum
velut signaculum super cor vestrum posueritis, brevi
illum inter brachia vestra suscipietis. Quamprimum
Dei crucifixi amor animabus vestris insculptus erit,
brevi se cognoscendum præbebit per mortificationes
exteriores, quarum brachia sunt symbola. Mortifica-
te ergo cupiditates vestras, sed neque etiam oblivis-
camini carnem vestram comprimere, indomitum manci-
pium istud in servitutem redigere, peccatis vestris con-
trariarum virtutum actus opponere, secundum medium

26.

salutarem agendi poenitentiam, ut vobis in jubileo benedictionum et gratiarum plenitudinem conciliatis.

Care nimis frequenter et nimis obstinate rabalis sine misericordia tractanda es; corpus infanctum tot delictorum instrumentum, indocile et seditiosum mancipium, te catenis onerari oportet; sed quis hoc faciat? poenitentia et severitas christiana, inquit S. Augustinus: poenitentia expiationis, ad satisfaciendum peccatis praeteritis; poenitentia praecautiois, ad prevenienda futura peccata; poenitentia reparationis ad virtutes christianas iterum ex loco collocandas, unde peccata ista illas expulerunt.

Quid in causa fuit quod Deum offenderitis? An intemperantia et lauta mensa? rescindite illam, vescamini cibis communibus, edite ut vivatis et non vivite ut edatis. An vini immoderatio? bibite parum, et aquam, quam ei misceritis, illius vim et voluptatem temperate: imprimis potatoros illos et parasitos devitate, qui vos ad has intemperantias impulerunt. Si frequentia jejunia non laevi vos incommodo afficiunt, paulo amplius jejunate quam Ecclesia vobis praecipiat: sic carnem vestram reprimetis: sic mentem vestram ad Deum attollendo eam ad orationem efficietis paratorem: sic eximiam virtutem acquiratis, ac ea est, quae appetitum sensualem legi mentis subiecit, et ut apposite ait S. Franciscus Salesius, quae obliquit ipsam in gluriam.

An otium et amor quietis? ita bene tempus vestrum disponite, inquit S. Hieronymus, ut demon semper occupatos vos inveniat: sive manibus, sive mente, semper aliquid facite, vos viri munera vestra vel commercium vestrum habetis; vos mulieres rem domesticam et liberorum vestrorum educationem curatis. Vos qui adhuc estis liberi, otium fugite, mille minutis dies illos, quos negligens indolentia vestra malos efficit, rescindite. Sape nescitis ad quid tempus impendere debeatis; sed Deus suum capere sicut ad vobis menses et annos illos, quibus abusi fueritis, exprobandum; Volabo adversum vos tempora.

Si mulierum commercium, perversa contubernia, quaedam amicitia vel fatua vel voluptaria peccatum vestrum fuerunt? expellite Agar cum suo Ismaele; viris probis consuescite, quorum actiones et sermones vobis virtutis exemplum praebant; velut pestilentia infectos fugite illos et illas, quorum atque quorum mores depravati sunt, diligite silentium et solitudinem, non solum solis necessariis occupati, ceteris omnibus magnanimitate renunciate.

Si salus vestra vobis cordi est, sufficienter me suffragari arbitror; vosmet ipsos examinando facile suppletis ea, quae ego fusius adducere potuissem: Solummodo ultimum attaxo medium salutarem his remissionis et gratiae temporibus agendi poenitentiam: medium quod mihi ad maiorem momenti videtur, ut nullus ex vobis sit, qui utiliter esuri non possit: medium quod providentia et misericordia Dei vobis omnibus offert: medium salutarem et efficax, quo, juxta mentem S. Augustini, veram Dei pacem adipisci potestis, in spiritu poenitentiae suscipiendo sive poenas a statu vestro inseparabiles, sive alias crucis quas vobis immitit.

Stringite vobis quantum placeat vita statum atque conditionem aliquam, semper ibi laboriosa quae implantur munera invenistis. Quantus labor Magistrati qui munus suum ad spiritum Evangelii exigere intendit? publicorum negotiorum inquisitioni addictus, se ipsum fore totum sibi ipsi furari cogitur; oportet ut alienis non fidens oculis verum à verisimili, quantum potest, discernat; ut de incertis vel minus ambiguis factis judicans à praecipitatione et impostura sibi caveat.

Quanta molestia et quantus labor patris familiaris alicujus? foris occupatus magis adhuc intus, mentis vel corporis labore exhaustus, vix respirandi tempus habet: educatione liberorum suorum, cura domesticorum suorum oneratus, saepe cogitur omnibus invi-

gilare, omnibus providere, in omnia inquirere, unde Magnus Apostolus absque ulla hesitatione dicit, quod si talis essentialia Status sui munera negligat, infideli sit Interior.

Quanta curarum multiplicitas et vastitas, non dico pro vobis, vos matros otiosa vel amatoris blandimentis deditas, matros vanas et luxu addictas, sed pro matribus illis christianis, quae velut mulier fortis illa, maritorum suorum fiduciam, liberorum suorum observantiam et laudes sibi conciliare desiderant? Deum timere, et per hunc timorem in continua sui ipsius diffidentia vivere, prudenter omnia disponere, plantare et colere vineam, quarere lanam et linum, apprehendere fusum, servis et ancillis invigilare, os suum aperire sapientia, et in lingua habere legem clementiae, manum aperire inopi, et palmas suas extendere ad pauperem. Quanta, inquam, curarum multiplicitas et vastitas?

Christiani delicati frustra de hac negotiorum vestrorum servitute conquerimini, potius intue mini illam velut presentissimum et aptissimum medicum, quo vos à debitis vestris erga justitiam divinam liberatis. Ultrò vobis rationem reddere vult rei ipsiusmet à qua alias vos eximere legitimè non possotis. Ultrò satisfactionibus, quas ipsi debetis, dies et horas illas, ubi quidpiam quietis et voluptatum vestrarum vestri status functionibus pro ipso sacrificabitis, admonere vult. Ideà diligentia et fidelitate, quam à vobis exigit, adimplete, nunquam creditorem ita commodum et indulgentem invenistis ac illum.

Tanta est divinae munificantiae largitas, ut non solum poenis sponte remittit à nobis pro vindican-

Qua alia consolationis causa, et quod majus Dei bonitatis et amoris, quo nos complectitur, argumentum, quod sciamus nos posse illi satisfacere non solum voluntariis mortificationibus nostris, non solum poenitentibus, quas ipsius Ministri nobis imponunt, sed etiam crucibus

et afflictionibus
Concilio Tribu
restaurata
Ubi hom
Hoc est part
abilis inimic
di vicinus vel
languores, par
non jactura
dicitas.
lucrantur e
quid alios in
in quiete nec
sentit indole
non parit mo
in, vanitas e
quisque suas p
in his poenis a
non suorum
Coram Deo
in loco in ult
rubrum appet
tibus ad ipsius
et pauper sin
vovis meis
si praestandi
tutua. Si pr
habere video,
lucris meis pa
mei laborem
satisfactionem
in volatubine
abstinentis a
vices et infir
poenitentias il
miserabili mihi
Si loqui vos
rebus est vita

et afflictionibus, quas nobis immittit, inquirunt Patres
Concilii Tridentini? Ultimum sed excellentissimum
vestrum ritum paragendi medium.

Ubi homo ille, quem aliqua adversitas non pulsat?
Modo est perfidia protervi amici, modo vexatio impla-
cabilis inimici. Hic litigiosus et usurarius qui nos spoliat:
ibi vicinus vel consanguineus nos inquietat. Hos febres,
languores, paralyses opprimunt, istos incendia, bono-
rum jactura, sortis et foenoris obnuntiationes radigunt
ad incitas. Dantur qui sunt ageni, qui contumelias
laevantur et contemuntur. Dantur qui quamvis
apud alios in honore sint, divitiisque affluent, tamen
nec quiete nec sanitate gaudent; Sunt quibus tetrica
mariti indoles, effronata filii licentia et indocilitas gra-
vam parit molestiam: alios suppositio et abolitio affi-
cii, vanitas et fatui uxoris suntus affligunt. Verbo
quisque suas poenas et coenas habet; Sed etiam quisque
in suis poenis et coenis invenire potest, unde peccato-
rum suorum reliquias coram Deo expiet.

Coram Deo, inquam, qui tam bonus est, ut satisfactio-
nis loco id ultro accipere velit, quod vobis necessario toler-
andum esset, dummodo in spiritu poenitentiae et resigna-
tionis ad ipsius voluntatem id toleretis. Vis, o mi Deus,
ut pauper sim, id et ego volo: Si habere bona, illa ala-
mosinis meis in opera satisfactoria converterem: Sed quia
id praestandi viam mihi praclusisti, fiat sancta volun-
tas tua. Si proventus et hereditates habere, prout alios
habere video, magis quieti meae indulgerem, Sed quia ut
liberis meis panem lever, oportet ut in sudore vultus
mei laborem, ultro huic labori me subijcio, quam in
satisfactionem peccatorum meorum tibi offero. Si firmio-
ri valetudine essem, quam re ipsa sim, corpus meum
abstinentiis et jejuniis attarerem: Sed cum aetate pro-
vexus et infirmus sim, suscipe gratanter Domine levas
poenitentias illas, quas Ministri tui infirmitates meas
miserati mihi imponunt.

Si loqui vos oportet, chari Auditoras; haec enim magna
ratio est ritum paragendi Jubilaeum vestrum: felices, si ut

De peccato susceptis,
aut arbitrio Sacer-
dotis pro mensura
debiti impositis,
Sed etiam quod
maximum amoris
argumentum est,
temporalibus fla-
gellis à Deo in-
fluctis, et à nobis
patienter toleran-
tis apud Paucum Ba-
tram per Christum
Iesum satisfactio-
nem valeamus.
Sess. 14. De Poenit.
c. 9.

illud hucemini, vos intus comparatos sentiat ad has à me vobis primum indicatas condiciones adimplendas. Ut ut exigua sint, quae Deo daturi estis, iis magis contentus erit, quam forte alio tempore contentus esset.

* Isai. 10.

Cum non plus facere possitis, quam se ipsa faciatis, imbecillitatem vestram ulterius supplere vult. Consolamini vos, hinc vos apud Prophetam suum alloquitur, qui residui estis de domo Israël et Jacob, salvabimini. Auferantur onus Aspur de humeris vestris, et jugum quod vos opprimebat computrescat. Quamprimum vos sub manu Dei humiliaveritis expariemini, quod cum majori bonitate et indulgentiâ vobiscum acturus sit, quam arbitrati fueratis; et quod poenitentia jugum levius efficiat, gratiam suam vobis dabit, cuius ope ea diligetis, quae magis reformidabatis.

Ut ut profunda et venenata sint plaga vestra, inveniuntur benigni et periti medici in Israël: ipsos consulite, et quae vobis dicent, facite. Poenitentis, quas vobis injungant, alias quas vos ipsi vobis imponatis addite. Denique omnia adhibete, quae salvemini; labores nempe quos in vestris negotiis offendatis, cruces et amaritudines laboriosa vitae et adversitatibus distraite.

Caput manum plenum est rore.

* Plinius lib. 12. c. 14.

Capiti Sponsi noctis rores undique diffuebant, sed etiam manus Sponsae myrrhâ plenae erant. Arbores à quibus haec myrrha prodit, eam statim per poros suos ejiciunt, ut ajunt rerum naturae indagatores*: sed quia tenuiter egreditur, punguntur haec arbores, illarum cortices pluribus in locis finduntur; hisque reiteratis incisionibus abundanter effluit.

Vestra voluntaria mortificationes erunt haec prima myrrha, quam Jesus Christus coelestis Medicus ille vulneribus vestris adhibebit ad vos sanandum; sed quia tenuiter fluit, ex illa compendium facite, quae ex salutaribus incisionibus illis distillat, quae à benignâ et paternâ ipsius manu accipitis status et conditionis vestrae poenis crucibus et afflictionibus, quas vobis mittit. Postmodum non nisi pacem vobis loquetur, eritis populus ejus, et ipse erit Rex vester, vos eritis Sancti ipsius, et ipse erit Salvator vester: si qua ubi fueritis ea, quae à vobis expectat, quae

Speratis ab ipso accipietis, pacem scilicet et mercedem
aeternam.

Pro
Conclusionem Jubilaei.

Sermo Primus.

Et vos mundi estis, sed non omnes. Joan. 13.

28.

Haec sunt verba quibus Iesus Christus Apostolos suos
allocutus est, postquam ipsorum pedes lavarat. Verba
quae magnam consolationem et laetitia afficere debent
eos, qui ipsius gratiam hac externa ablutione figura-
tam receperant et conservaverant; sed etiam verba quae
terribili consternatione illum percellere debent, qui
postquam cor suum demoni aperisset, in sua anima in-
visibilem corruptionem gerebat, quamvis externè lo-
tus et mundatus sicut alii appareret: Verba quae
horum discipulorum, de quorum munditia amabilis
ipsorum Magister tam honorificum reddebat testi-
monium, felicitatem denotantia eisdem humilem
in ipsius infinita bonitate fiduciam inspirabant;
sed etiam verba, quae hypocritam et perfidum Judam,
qui cum nominarent, designantia, illum, si infor-
tunus sui sensum cepisset, in lethalem dejectionem
conjicere poterant, ipsum, qui inter selectam turbam
medius, iniquo cordis sui affectu omnes salutis sibi pra-
cluserat vias.

Haec ipsa met verba sunt, quae ideo selegi, quod ap-
tissima mihi visa fuere ut vobiscum gauderem, vos ani-
mae sanctae, quae peccati servitute et poenis ipsi den-
bitis liberatae hoc Jubilaei tempore novam purita-
tem coelestium aquarum, quas Iesus Christus invisi-
biliter super vos effudit, virtutem recepistis. O quam
felices estis vos fideles tam boni Magistri Discipuli,
utinam dicere vobis possim: Et vos mundi estis.

Sed etiam alia verba, quae haec immediatè
sequuntur, quibus vos compellere cogor, infideles ani-
mae, quae, quia his ablutionis et salutis diebus praepa-

rationes necessarias ad merendam hanc magnam gratiam non attulistis, immunde et horribiles coram oculis Dei apparetis, qui quidquid tenebrosum est illuminans, et quidquid occultum est penetrans et discernens vobis hodie adhuc dicit: Si aliqui mundi sunt, tamen non omnes sunt; vos ipsi mundi non estis. Et vos mundi estis, sed non omnes.

Si saltem inter vos non esset nisi unus Judas, si in Noë familia non reperiretur nisi unus Cham, si inter tot fatuas virgines, quae oleum sibi non comparavere, etiam tot essent sapientes, quae gratiam possidendi certum sponsum sponserantur: Sed haec inter duodecim Discipulos quam terribilis Judaeorum numerus! In familia Noë, quot filii reprobi et maledicti! Inter illos et illos quae sponso obviam venient, quot quibus dicit: Non novi vos? Et vos mundi estis, sed non omnes. Valdeque timeo ne horum numerus aliorum numerum longè superet. Gratia Jubilaei aliquibus concessa, gratia Jubilaei innumeris aliis denegata: Quantum discrimen! Misericordia Dei mei tu me consolaris; justitia Dei mei tu me teras: In tam insolita inaequalitate, quamam erit, Fratres mei, Sors vestra et mea?

29.
Divisio.

Gratia Jubilaei si et hoc integrum propositum meum est: adeo magna gratia est, ut non satis estimari possit felicitas eorum, qui illam receperunt; prima propositio. Gratia Jubilaei est gratia, quae à tot rebus pandit, ut merito credi possit, quod pauperrimi illam receperint; secunda propositio. Vos qui hanc gratiam recepistis, gaudete, mundi estis, Et vos mundi estis. Vos qui eam recepisse putatis, vos ipsos serio examinato, et tramite, nam non omnes mundi sunt, Sed non omnes. Si in hujus sermonis contextu paulò duriora et molesta occurrant, haec à me aequè ad meam quam vestram conditionem proferri credatis velim.

Parti Ma.
30.

In quoniam statu eratis, Fratres mei, et quid pro Deo facistis, ut tantam gratiam, qualis est gratia Jubilaei, reciperetis? Quot hominibus haec, quam

aucepistis, gratia denegata fuit? Quid lucrati estis, si ad eam recipiendam omnes necessarias dispositio- nes attulistis? Ecce tres validae rationes, quae vos in- ducunt ad latendum in Domino. Est gratia merè gra- tuita, est gratia quae vobis est velut personalis, est gratia plana et integra. Et vos mundi estis.

Sic Jesus Christus ad Apostolos loquebatur; sed quonam tempore et ad quale propositum? cum conside- rabat, quod Pater suus ipsi omnia tradidisset, cum suae potestatis cogitatione totus occupatus erat, cum sciret totum quod vallet bonum se prestare posse, et aeterna gratuita bonitatis suae signa ipsis dare medi- tabatur, ut cognoscerent, quod postquam illos teneret dilexisset, ipsos usque in finem dilecturus esset.

An non jam dicere possumus, quod hoc sit ipsius consi- lium in concessione Jubilaeorum et Indulgentiarum, quae supremam ipsius potentiam et infinitam charita- tem pro principis habent? Sed ulterius progrediamur, vel potius inde huius magni momenti veritatis docu- mentum capiamus.

Quando Jesus Christus Discipulorum suorum pedes lavat, videtur quod in mystica hac caeremonia solus agere affecterat, inquit Theophilactus*. Neminem sumit, sive ut pelvim teneat, sive ut aquam afferat, sive ut supra pedes illorum illam effundat, sive eos ab- stergat: ipse solus huius omnibus muneribus, quae chari- tas sua ipsi inspirat, vult se fungi. E mensa surgit, ait S. Joannes, vestes exiit, et accepto lintes, se illo cingit, postea infusa in pelvim aqua incipit lavare pedes Dis- cipulorum suorum, et lintes quod tenebat erigere.

* In c. 13. Joan.

Excellens imago eorum, quae hoc Sancto Jubilaei tem- pore peraguntur. Si peccatores lavantur in Sacramen- to poenitentiae, Sacerdotes Domini, vos non nisi Mi- nistri ipsius estis, non agitis nisi ex potestate quam vobis concessit, et in hac ablutione vi mandati ipsius absolutos remittitis.

31

Si cibo coelesti pascentur, tunc corpus ipsius mandu- cant et sanguinem bibunt. Ipsemet se vis, dat, ipsemet

eos suis inspirationibus urgat, ut poenitentia tribunalia sacrumque mensam accedant. Fide cogitationes, motus sancti, conversionis desideria, preparationes necessariae ad recipiendas quas offert gratias, omnia ab ipso proveniunt: ipsius omnipotentia necnon gratuita bonitas eorum vera sunt principia. Per ipsum absolvimur, reconciliamur, pariemur, à peccatis mundamur, à poenis ipsorum eximimur. Nisi enim nos lavaret, nunquam haberemus partem in regno suo, prout S. Petro dixit.

Igitur per ipsius infinitam et gratuitam bonitatem tot tantisque nos cumulat gratis. S. Paulus incestuosum Corinthium absolvit, vibratam in eum solvit excommunicationem, absolutionem à peccato suo et à poena quae morabatur ipsi impertit: Sed ultrò vult ut sciatur, se Ministrum duntaxat esse hujus reconciliationis, et id quod dedit, in persona et nomine Jesu Christi se dedisse. Si quid donavi in persona Christi donavi.

Suprema Dei nisi potestas, tu nos sustinas: te vocamus Magistrum et Dominum, et dicis, quòd merito te ita vocamus, cum tu ipse Magister et Dominus noster sis. Sed bonitas tua est, quae nos praevenit sine ullo ex parte nostra merito, quae non obstantibus nostris demeritis et peccatis nos quaerit, quae à tot sordibus, quas contraximus, nos lavat. Bonitas plena sollicitudine et tenerritudine, quae nos ubi te fugimus persequitur, quae nos ubi ad te redimus illuminat et amplectitur.

Si desideriosi sumus, nos animas: Si afflicti, nos consolaris: Si pauperes, nos ditas: Si ignari, nos instruis: Si infirmi, nos portas: Si ad tibi satisfaciendum impares, thesauros tuos nobis aperis: Si ex nobis ipsis tibi munera, quae te placent, offerre non valeamus, tu ex tuo nobis donas unde tibi sacrificemus, et te placeamus.

32.

Sed quot hominibus adeò magna gratia denegata fuerunt? Secunda circumstantia, quae Jubilaei gratiam nobis pretiosissimam efficit. Enimvero ut tot infidelium milliones in tenebris et umbra mortis sedentes tot haereticos et schismaticos, qui à verâ Ecclesiâ separati

Sunt extra salutis viam et ab aeterna hereditate exclusi, taceamus, quot sunt peccatores, qui Sacramenta Jesu Christi suscipientes illorum Spiritum et gratiam non accipiunt? Quot pseudo-devotis et Christianis corruptis coeamulum, ubi sponsus est, claudetur sicut fatuis virginibus? Quot qui ligatis pedibus et manibus ejiciantur in tenebras exteriores, velut infelix ille, qui intravit ad nuptias non habens vestem nuptialem?

Quidquid placeat hac de re cogitata: Quod me spectat cum exiguum numerum verorum fidelium, qui jubilantur herati fuerint cogito, illos velut ramos intueor, qui vigilantem vindicatorum perquisitionem fugerunt, vel sicut Critici spicas illas, quae prout ab invicem in agro post messem repariuntur: prout loquuntur Jeremias et Michas. Ipsos intueor, ut alius ex S. Scriptura ceteris comparationibus utar, velut frusta terrae super quae cadunt voluntaria pluvia illa, quibus Deus hereditatam quam sibi asseravit, irrigat, vel sicut titiones, qui ab uni versali incendio vix extracti fuerunt.

Sicut qui colligat in autumnis ramos siccificos. Non est bonus ad comedendum. Michas. c. 7. v. 5.

Amos. 4.

Hinc ergo duo admiramini, quae ut cum omni debita attentione consideratis vult S. Paulus? Severitatem Dei ex una parte, et ipsius bonitatem ex altera. Vide illos qui lapsi sunt, et qui forte nunquam surgent. In eos qui ceciderunt, Severitatem: ipsius bonitatem erga vos, si in statu, in quo haec bonitas vos collocavit, firmi steteritis. In te bonitatem Dei, si permanseris in bonitate.

33.

x Rom. ii.

Ipsius Severitatem, tot infelices in sopore quo dantur, relinquendo; ipsius bonitatem, exiguum quem sibi servavit, numerum laudum gratiae suae electionem salvando. Ipsius Severitatem, adversus ramos illos qui fracti fuerunt, nec nisi ad ignem apti sunt; ipsius bonitatem, erga illos qui super oleam sativam manserunt, et qui sicut qui ex illius radice prodit nutriuntur. Vide bonitatem et Severitatem Dei. Haec dua res semper vobis sint praesentes; una proteriam alterius infinitè auget, et ambae continua fervoris et amoris Dei fomentum vobis praebent. Severitas justitiae ipsius, quae in vos non incidit,

exsuperantia bonitatis ipsius, quae gratis suis vos cum-
mularit.

Quanta praedilectio! quam favens aestimatio! Quae
misericordia et salutis quanta bona vobis conciliatis!
Ita, Fratres mei, vos, ut cum Moyses loquar, estis Spe-
cialis populus ille, quam Deus pro innumeris aliis
elegit, non quia illos numero et meritis superatis,
sed quia vos dilexit. Ut his ei populus peculiaris non
quia cunctas gentes numero vincebatis, sed quia di-
lexit vos Dominus.

Absque ulla com-
mutatione vi-
num et lac

In hac electione quam rara privilegia! quam
gloriosa distinctiones! Hinc illi respectus quos pro vo-
bis habere voluit, imò cum illorum indignissimi era-
tis. Hinc frequentes illa sollicitationes, ut ad eum
rediretis atque ab ipsius liberalibus manibus vinum et lac
illud reciperatis, quod vobis absque ulla ferè commutatione
offerebat. Hinc incitamenta illa, ut vos ad officium re-
dire cogeret, vehementissimas proclivitates vestras op-
pugnando, cupiditatem vestram legi suae subijciendo,
cor vestrum versus sancta mandata sua convertendo,
vos vobis quodammodo invitis ab incendio in quo sine
ipsius auxilio perituri eratis eripiendo.

* Genes. 29.

Dico, quodammodo vobis invitis, enimvero, cui ap-
tius ea quae hoc saeculo Jubilaei tempore fiunt, compa-
ram quam ei, quod olim Patriarcha Loth evenit, quò
è Sodoma educeretur: Surge, dixerunt ei Angeli, quos
Deus ad eum miserat, ne parcas in ruina civitatis hu-
jus. Primum divina praedilectionis erga hunc Pa-
triarcham signum. Sed cum hi Angeli advertissent,
quòd ipse simularet eos se non audire atque semper
differret, nec non in medio periculi aqua tranquil-
lus permaneret, ac si nihil sibi timendum foret, ma-
nu apprehensum ex hac execranda terra educerent,
Ium innumera miserorum multitudo ignis et sub-
phuris pluvia à caelo labente interim consumitur:
Eduxerunt eum et posuerunt extra civitatem.
Secundum signum praedilectionis et aestimationis.

Nataomini, vos Christiani, an non quid simile
 hisce diebus respectu vestri evenit? Hae de cau-
 sa comparate officiosas Dei invitationes cum vos-
 tris veniibus, benignas sollicitudines ipsius Minis-
 trorum cum injuriosis dilationibus vestris, Saluta-
 ria monita quae vobis dederunt, cum vestra repugnan-
 tia quam ad ea sequenda habebatis, vehementes
 ipsorum exhortationes cum molli indolentia vestra:
 Similes imò culpabiliores quam loth, aqua gelida
 eos auscultabatis ac si nec vobis nec de vobis loqueren-
 tur: Disimulante illo. Sed tandem gratia vos ad
 serio conscientia vestra statum perpendendum vos
 adduxit, benigna et omnipotens manus vos eripuit
 ab incendio, ^{non} innumerati alii periere: Eae supra
 montem collocati estis, latamini at extote fide-
 les. Et hoc est quod suspicio non solum velut gra-
 tiam gratuitam, non solum velut gratiam per-
 sonalem, sed etiam velut gratiam plenam et inte-
 gram.

Dantur gratiae quas Deus, secundum nostrum
 concipiendi modum, concedit tanquam bonus, et
 alia quas plenis manibus effundit, tanquam magni-
 ficus; vel si vultis, ut me aliis terminis explicam, da-
 tur misericordia communis et ordinaria, et mi-
 sericordia quam David magnam et abundantem
 munerat: et in hac ultima specie considerari po-
 test gratia Jubilaei, ubi Deus non modo commissa
 peccata, et aeternas quas moriebantur poenas remit-
 tit, sed etiam charitatis suae excessu nequie-
 dem temporales justitiae suae debitas repatit.

Beati dies ubi magni consilii Angelus piscina
 aquas movet, majorémque eis virtutem tribuit,
 quam habuerint veteris piscinae aquae, quae uni-
 cum, qui in eam descendebat, hominem sanabant.
 Beati dies à propheta Zacharia praedicti, ubi vi-
 cea fructum suum ferre debebat, terra grana sua ut
 proferre, et caeli rocas suos effundere; ubi domus Juda
 et Israël non nisi benedictionis objecta esse debe-

34.

» Cant. Beati dies, ubi Propheta iste prouul futura
 » penetrans, jam à longè praevidabat populos, qui
 » Sanctâ pietatis emulatione et extraordinario re-
 » ligionis fervore sibi invicem dicebant: eamus et
 » offeramus preces nostras coram Domino, et ubi om-
 » nes respondebant: libentissimè, nos etiam vobiscum
 » ibimus. Eamus et Deprecemur faciam Domini: va-

* Zachar. 8. » Dam etiam ago.*

Vobis hîc, Auditores, representatis ea, quae his ul-
 timis diebus evenerunt, prodigiosam illam fide-
 lium multitudinem, qui extraordinariis pieta-
 tis motibus misericordiam Domini in nostris
 templis implorare, ei obsequia sua praestare,
 veras necessitates suas exponere, et, ut cum
 dicto Propheta loquar, Semen pacis colligere
 venerunt.

35.

Olim aqua caeli non nisi guttatim, et in certa
 loca deidere videbantur, sed in anno Sancto totam
 terram christianam irrigant; est universale Jubi-
 laeum. In veteri lege olim tres tantum numera-
 bantur civitates refugii cis Jordanem; sed postmo-
 dum sub Jorâ tres adhuc aliae trans hunc fluvium
 fuere: Naturalis admodum figura diversa agendi ra-
 tionis quam Ecclesia primis saeculis, et his ultimis tem-
 poribus inuit. Initio Indulgentiae, spiritualia refugia
 illa, rariore erant, sed postmodum communiora effe-
 ta sunt: cur hoc? en illud.

Quando populi sunt divites, non opus est, ut Prin-
 ceptus thesauros suos aperiat, ut illos eorumdem parti-
 cipos efficiat. Quando triticum habent in abun-
 dantia, necesse non est ut ex suis apothecis profaret,
 quò ipsis in fame sua opituletur. Sed quando agestas
 et fames sunt summae, tunc arbitratur bonitatem,
 clementiam, regiam magnificentiam suam exhibe-
 bandam esse.

Ecclesia Dei mei, etiam ex hoc principio primis
 saeculis tam rarè hos apothecas et thesauros aperie-
 bas, quorum dispensationem tibi Dominus concessit.

didit. Filii tui, fere omnes erant divites et robusti; sed nunc cum sint pauperes, debiles, aere alieno orati, quid melius agere potes ad demonstrandam ipsis tuam commiserationem, et clementiam, quam ut identidem ipsis suavia suppedites medicamina, quibus se in suis infirmitatibus sustineant, atque alienum dissolvant?

Olim omnes fere mundi erant; non pauci levissimas suas culpas lavabant in sanguine quem super feralia pugnata fundebant; alii à peccatis suis se purificabant in longa et amara poenitentia aquis; at hodie dum res aliam induerunt faciem, et utinam dubitatum, quod Summus Pontifex visibile Caput nostrum concedit, ansam praebeat de ipsis dicendi, quod sint mundi, Et vos mundi estis: Equidem aliqui mundi erunt, sed non omnes.

Insolita verba, et quae immo magno pavore eos percellere debent, qui ad ea attentionem faciunt! Gratia Jubilei est adeo magna gratia, ut illorum felicitas satis aestimari non possit, qui illam receperunt: sed gratia ista à tot rebus pendet, ~~atque merito non potest~~, et tot obstacula ei opponuntur, ut merito credi possit, quod paucissimi eam receperint. Vos qui eam possidetis latamini, mundi estis, Et vos mundi estis. Verum id adhuc semel repeto, nec satis hanc secundam veritatem urgere possum: non omnes mundi sunt, sed non omnes.

Quando post furtum aureae regulae, et pallii coccinei, Sors misa fuit ad Sacerdotis hujus räum detegendum, universus Israël exercitus terrore commotus fuit. Quando Iesus Christus Apostolis suis dixit, quod unus ex ipsis illum esset traditor, omnes inquieti et consternati exclamaverunt: Magister nunquid ego sum? Et in Saulo ubi corruptio est universalis, quando nobis dicitur, quod si aliqui ex nobis mundi sint, non tamen omnes; quam tranquillitate adeo fatalem exceptio-nem audire possumus?

In toto exercitu Sors in solum Achab cecidit, inter Apostolos solus Judas fuit; sed praeter sanctas quasdam animas,

pars 2^a
36.

quae hoc gratia tempore Sacramentorum gratia mun-
data fuerunt, quot alia reperientur, quae munda non
sunt? Maximè nobis cavendum est, nec hae de re scun-
dum externa judicemus; non ex his Deus hic judicat;
sed ex regulis omnino oppositis. Non stamus opinione
hominum, qui modo Doctores, modo Docti, natura-
liter inclinant ad sibi in propria sua causa adulandum;
videmus quid Deus hae de re sentiat, coram quo nihil
in corde humano ita profundum est in quod non des-
cendat, nihil tam altum ad quod non ascendat, nihil ita
longum quod non metiatur, nihil ita latum quod non
impleat, nihil ita implicatum quod non solvat.

Quod Gabaonita Jonè circumvenierint, quando
cum calcamentis parantibus macidisque panibus
ei permaserunt se de longinqua terra venire, quam-
vis solummodo diei unius itinere ab ipsis distarent:
Quod Absalon simulans se votum suum solvare velle,
cum execrandum parricidium meditabatur, sinceram
Davidis fidem fefellerit, non miror. Homines alios
homines decipere possunt, qui sapè de rebus non judi-
cant nisi per eas quas vident, vel audiunt: Sed vos qui-
bus cum Deo res intercedit, qui veram animarum vestra-
rum affectionem cognoscit, vos qui vitam tam parum
christianam agitis, prorsus conversionem et suffi-
cientem munditiam habere vos putatis, ut indulgenti-
am ipsius vobis conciliatis, contremiscite quando dicit,
quod si aliqui mundi sunt, non omnes sunt. Enimvero
potest sine horrore, tale oraculum quod vos respi-
cit audire, et adeo falsis, quae vos fallunt, praesudicium
fidere?

Contimini ergo ut fatale velum istud qui vos excocet,
à vobis tollam, et vosmetipsos vobis exponens, cartis qui-
busdam signis quae inficiari non valebitis, vobis palam
faciam, num mundi sitis, necne, num Jubilai gra-
tiam suscepitis, necne.

Ad suscipiendam hanc gratiam duo absolute requi-
runtur, quae Propheta Regius exprimit: vimivum ma-
gna manuum innocentia, et cordis munditia, * Inno-
centis manibus et mundo corde: Ubi hae non fuerint,
tum impossibile erit ascendere in montem Domini,

37.

* Psal. 23.

et stare in loco sancto eius. An ergo in vobis hæc manuum
innocentia et cordis munditia? an nihil exterius gra-
tia que vobis offertur, impedit effectum? an nihil inte-
rius abundantibus ipsis communicationibus se opponit?

Ubique mundas et innocentes manus illas quaero;
Sed paucas invenio, quas atroces exactiones, vel occulta frau-
das, a parte injustitia vel levetæ usura, avaritia, fur-
tum, ditandendi furor non foedaverint. * A minore usque
ad majorem omnes avaritia student; à Propheta usque
ad Sacerdotem cuncti faciunt Idolum.

* Jerem. 6.

Ibi sunt homines quos fortuna à sordibus et pulvere
extrahit et in summitate, vota sua rapide collocat.
Si quod paulò ante fuerunt comparatur cum eo quod
nunc sunt, dicet aliquis eos similes esse arboribus
illis, de quibus loquitur S. Hieronymus*, et quæ in Ba-
lestina sunt frequentissima; arbores, quæ cum tanta
precipitatione se in altum tollunt, ut quamprimum
lata fuerint, ex iis arbuscula pulchris contacta folijs
nasci conspiciantur; ad id fastinant omnem terra, in
qua sunt, succum quo nutriantur, exhaustivæ. Ut ut præ-
tensam innocentiam suam jactent, id minus obstat,
quin cum Sapiente ipsis dicam, quod fortuna precipita-
ta sit mali ~~est~~ ad salutem augurii, nec quod homo qui
ditari fastinat, ipsi insons videatur, qui fastinat dita-
ri non erit innocens.

* In cap. 3. Jona

Hic sunt avidi heredes vel famelici fratres, qui
in Idammum suorum coheredum commodum aliquod
indirectè sibi tribui curant, modò simulatis vendi-
tionibus, et chirographis fraudulentis extortis, fuita
supponendo debita, ne vera solvere cogantur, modò
sub callidis artibus, et iniquis, quæ ipsis data fuere,
consilijs, fraudum suarum mysterium per aliquod
tempus occultando, ne præmatura illius patefactio
meliozem bonorum, quæ ad ipsos non pertinent, par-
tem eripiat.

Ibi sunt fraudulentæ alieni ~~eris~~ ~~aperta~~ ~~securi-~~
tas, vel maligni ligitatores, qui creditores suos auresque
fatigant, donec cogantur illo quo desiderant, pretio

* cap. 8.

* Amos c. 8.

cum ipsis inire compositionem. Hi sunt homines qui, prout ait Propheta Amos*, cum impatientia expectant, donec mensis, quibus omnia exigua pretio venduntur, pertransierint, ut merces suas aequo carius vendant, homines qui cum avara et crudeli inquietudine quærent, quando finiantur hæc molesta. Septimana, ut horrea nostra reseramus, fumentumque nostrum carius et adulteratâ mensurâ vendamus. Quando transibit mensis, et vanuabitur merces, et aperimus fumentum, ut imminuamus mensuram, et augeamus solum? Verbo, omnes pane concurrendis quovunque demum modo bonis student, ex suapte naturâ sterili pecunia magna foenora capere, ex temporum injuria compendium facere, et prout fert adagium, in turbida piscari aquâ.

Milites jaulo piscantur, negotiatores hamo, Judices reti. Jaulo piscis pungitur, hamo decipitur, reti implicatur.

Jaulo piscis vulneratur, trahitur ex aqua et capienti fit cibus: ars militibus admodum ordinaria. Hamo piscis decipitur, escam quam videt, haurit: fatalis negotiatorum industria, qui miseris qui barbarum ipsorum imploraverunt auxilium, nutu datis pecuniis foenora foenoribus accumulunt, sicque eorum viscera perfodiunt, atque devorant. Retibus implicatur piscis, quò magis se ipsum agitât, eò minus invenit exitum: fraus apud Judices nimisquam communis, et de qua inutiliter conquærentur tot litigantes, qui litibus involuti, exhausti, oppressi, quò magis se ipsos torquent, eò magis ruinam suam accelerant. Proinde quæro à vobis num inter tot manus multe reperiantur, quæ munda sint? Et vos mundi estis, sed non omnes.

Quid esset, si ampliori immorans industria ni, de Stationariis illis verba facerem, qui possessionem ab ipsis jam oppignoratam liberam declarantes, bonam illorum, quibus eum con-

trahunt, fidem malitiosè circumveniunt? De homi-
 nibus illis, qui mensam suam et comitatum trahunt
 sumptibus domesticorum, quorum salaria retinent,
 mactatorum et opificum, quos languore afficiunt,
 ac cum injuriis dimittunt? De causarum Procura-
 toribus illis, qui perniciosis ambagibus suis, inutilium
 scripturarum congerie, captionibus et falsitatibus,
 quas suggerunt, instrumentis, quae subducunt vel cor-
 rumpunt, accapionibus fraudulentis, quas suscitant,
 iniquos causas trahunt, impediunt vel retardant ju-
 dicium actionum legitimè intentatarum? De Minis-
 tris illis, qui sub praetextu expensarum multarum pro
 adipiscenda dignitate vel munere suo ~~proscribuntur~~,
 eosdem miseros, quos opprimunt, sibi refundere cogunt,
 atque sua utuntur auctoritate ad jura exigenda ultra
 praescriptum?

Nihilominus horum plerique Jubilaeum suum parage-
 runt, et nunquam satis deploranda coacitate sibi adu-
 lantur, se illud optimè lucratos esse. Similes Judaeis
 illis, de quibus Propheta loquitur, in suis peccatis quies-
 cunt, et injustitiarum suarum fructum tranquilla
 percipiunt. Nunquid, ajunt, non Dominus in medio
 nostrorum? Ita, ita, vos infelices, in medio vestrum est,
 et nisi convertamini ultro manus ipsius brevi vos pra-
 cipitabit in illum tormentorum locum, ubi à tot jam
 saeculis genuit Cain, Achan, Absalon, Siba, Achitophel.

38.

In nulla horum speciesum sumus, dicitis, Deo propte-
 reà sint laudes: sed quamvis supponerem, quòd manus vos-
 trae mundae sint, an etiam corda vestra munda sunt?
 Haec enim condicione deficiente Jubilaei gratia pro vo-
 bis non erit. Et vos mundi estis, sed non omnes. ubi est
 cor illud mundum? cor illud humiliatum? cor illud po-
 nitens? cor illud rectum? cor illud ab omni ad peccatum
 affectu liberum?

Estne cor hominis illius, qui prius velut idolum in
 curru triumphali ac eleganti famulorum turba sequen-
 te vectus, modò solus et pedes in plateis incedit? Ipsius
 modestia vobis probatur, sed fortè non est nisi coacta

modestia, forte dolore dissumpitur, quod iam famulis suis dicere non possit id, quod olim Abraham suis dicebat: Manete in parte montis, vos resumam, ubi sacrificium meum perfecerō.

Estna cor hujus mulieris olim adeo hilaris, adeo amatoris blandimentis dedita, auro et gemmis adeo splendentis? Verum est, quod gemmati operis mercatorum, Chrysgionum, Suffitorum, pigmenti et purpuris venditorum officinas non amplius exhaustiat; sed forte an non quia ingravescente jam aetate indians ipsi forte rugosam faciem suam fucare, quia latitiam turbaret circulatorum, in quibus eam, ut olim, personam agere amplius non posset, quia Isaacus velut honorabile agulum dolore ipsam liberat carnendi alias, quae eam contemnerent, vel dederent? Agar, in corde Abraham nullum amplius locum habes; sed an non Abraham in tuo locum adhuc tenet?

Estna cor voluptuosi illius, cui optima quaeque vira non satis bona erant, cuius mensa rarissimis et exquisitissimis cibis semper instructa erat; cuius latera parasi et mulieres ad ipsum oblatandum occupatae stipabant? Equidem verum est, quod quantum prius timebat, ne satis ederet et biberet, tantum nunc metuat, ne Stomachum onerat; sed si ad hanc austeram sobrietatem se redigit, an non forte propter frequentes morbos suos, rhaumatismos, et podagram, qui ipsi nullam in vita relinquant voluptatem? Si melius valeret, an non adhuc diceret id, quod insensati illi apud Sapientem dicebant: Coronamus nos rosis, inebriamur vinis exquisitissimis, et ubique relinqueamus quaedam vestigia libidinum nostrarum.

Omnia circa hominem mutantur, inquit S. Augustinus; sed quod intus est sapientia idem manet. Mutatio in fortuna, mutatio in voluptatibus, mutatio in temperatibus, mutatio in contuberniis, mutatio in amicitis, sed in corde nulla forma mutatio: hinc vobis dico, quod si vestrum aliqui mundi sunt, tamen non omnes sitis: Et vos mundi estis, sed non omnes.

39. Quale ergo cor requiro ad recipiendam gratiam Iubilai? Cor dolore contritum, velut cor Publicani; deo sine adhuc, sicut cor Magdalene; ad nihil redactum et intra se conturbatum, prout cor Davidis; cor prepara-

tum ad restituendum, quod injusta rapuit, sicut cor
Zachari; firmum et magnanimum, quemadmodum
cor Moysis; aequaliter fidele sive in prosperitate sive
in adversitate, sicut cor Jobi.

Fortè nimium exigo: sed jura merito abjectis illis et
rapentibus cordibus dico: elevamini et quaerite Deum; fran-
dulentis cordibus illis, quaerite illum in simplicitate;
cordibus illis sibi nimium indulgentibus, quaerite eum
cum dolore; cordibus illis dispartitis, illum solum et salu-
tam vestram quaerite; cordibus illis ambitiosis, quaerite
gloriam ipsius et non vestram; cordibus illis ubique sua
commoda sectantibus et suspiciosis, quaerite primum
regnum Dei, et cetera justitiam ejus, et cetera adjician-
tur vobis.

Mandata igitur, fratres mei, mundate igitur corda
vestra, et rogate Dominum ut ea vobis talia qualia ea
esse vult, et sibi placere debere novit. Recolite tot Jubi-
leae, quae effluerunt, et in amaritudine animarum
vestrarum revocate annos illos et dies salutis; dicit apud
vomet ipsos: quid jurat si mihi adular, si quaram Con-
fessarios, qui nimis indulgentes vulnera mea obligent
quin ea sanent? Si partem duntaxat vitae meae ipsis
exponam, reliqua verò calem? Quis nostrum majus dam-
num patietur, an ipsi an ego, si ego ipsemet ad me dui-
piandum dem operam?

Os meum tam sapè dixit: peccavi; veniam à Deo pro-
cor: sed an etiam cor meum id ipsum locutum est? An
conversionem meam desideravi, prout quaeque alia desi-
dero? Qualis mutatio in me ipso facta est? Incautus
et parum tractabilis, an patientior et mitior effectus
sum? Sollicitus ad gustandas quascunque voluptates, an
eandem cum minore ardore quaero? Fatua mei ipsius
aestimatione ebrius, an acquisis de mea indignitate et
misericordia sentio? Prosperitate confratrum meorum afflic-
tus, et eorum calamitatibus laetabundus ex turpi quadam
invidia, quid egi, ut adeò infamem et saluti meae contra-
riam passionem in me ipso extinguerem? levissimis etiam
num injuriis commotus, an ex iis verum Jesu Christo sacrifi-
cium favi et obtuli? Parum assuetus adorandum Deum et

in eius praesentia me constituendum, an novum habeo Saperam et desiderium recollectionis et orationis? An frequentius et cum majora foveat ad Sacramenta accedo? An spiritum possideo vera poenitentia ejusque opera peregi?

Nunc agitur ut melius vivam quam usque nunc vixerim; forte pro hac ultima vice Dominus mihi tam pias inspirat cogitationes. Igitur cum fiducia me inter brachia misericordiae ipsius conjiciam, dicam ipsi, quod cor meum paratum sit ei in omnibus obedire, et quidquid praeceperit, me illud fideliter adimplendum esse, dummodo gratiam concedat, ut agere valeam id quod mihi praeceperit. Cum manibus innocentibus et mundo corde nihil obavit, quominus ascendam in montem Domini, et coram ipso stem in loco sancto.

Pro Conclusionem Jubilaei.

Sermo Secundus.

Esto vigilans, et confirma caetera, quae moeritura erant.... in mente habe, qualiter acceperis, et audiaris, et serva. Apocal. 3.

40. Ultimos Jubilaei dies attigistis, fratres mei, Hi dies propitiationis et gratiae, redemptionis et salutis, liberationis et offensio-
num condonationis brevi finiantur: Sed an non timendum ne pietas et virtutes vestrae finiantur et unacum illis expirent?

Servus à veteri servitute sua creptus est: Sed an non nova, cuiusdam se manipabit? Poenitens donum coeleste gustavit, sed an non iterati lapsus ipsum ad agendam de suamet poenitentia poenitentiam adducit? Mulier mundo debita, velut uxor Loth, Sodomam egressa est; Sed an non sive ex gravi temeritate, sive ex amorum reliquiis retrò caput vertet, ut videat, quid ibi agatur?

Magnam spem faciatis, ubi videbamini largas impartire eleemosynas, xenodochia visitare, verbum Dei audire, abstinentiis et jejuniis illiuta oblata

menta vestra expiare, officiis divinis cum insigni pietate assistere, cum vultu modesto et collecto Stationes vestras Satis naturales laboriosorum et arduorum Jesu Christi itinerum figuras paragere, turmatim poenitentia tribunalia obsidere, Patrisfamilias mensam circumdare ad ibi comedendum frumentum a lactorum et panem Angelorum.

Sed ubi dies isti pertransierint; ubi via Sion gement quod tam parvi variant ad ipsius Solemnitates; ubi numerosa illa fidelium frequentia in nostris templis non amplius conspicitur; ubi fervida et vehemens exhortationes illae, quae peccatores ad se extols corde ad Deum convertendos impallebant, non amplius audiantur; ubi ludi, convivium, Spectacula, passionis, quae extinctae videbantur, Jenuò accendant: an non merito timendum erit, ne Salutis aedificium hujusmodi fulcris non amplius innixum sensim ruere incipiat, ac tandem ruat?

Hactenus publicas preces et sancta cantica illa, ubi fideles alternis vicibus laudes Domini sibi inimicam remittebant; exempla illa Magdalenas mortuaria, quae pretiosa unguenta sua super pedes Jesu Christi effundebant; Zachari, qui in domos suas Deum illum pacis suscipiebant; Publicani qui amarum peccatum suum tundentes, misericordiam ipsius implorabant: Hactenus jejunia illa et mortificationes, ubi vatus homo debilitabatur, ut novo majores tribuerentur viros; Sancti Scaesur illi, ubi fideles claudabant super se ostium, ut in abscondito ad Patrem coelestem preces funderent, erant valuti tot aggeres quos Ecclesia circum vos creverat, quò Salutis vestrae hosti omnes aditus praecluderet, necnon impediret, ne Serpentis halitus aquas fontis sponsae sigillo nuntiati venens inficere. Sed ubi postmodum innumeros periculis expositos, Saeculi corruptioni et malignitati Jenuò traditos vos videritis: an non matuum est ne optima proposita vestra evanescant, ne ea quae

feliciter per Spiritum inespervunt, infeliciter finiuntur per carnem.

Auscultate hodie, quid Spiritus Sanctus ad praevestandum tam magnum infortunium vos doceat, et à memoria vestra nunquam excidat grava consilium, quod vobis in persona Eulasia Sardis Episcopi dat: Esto vigilans, et confirma cetera, qua moritura erant... in mente habet qualiter acciparis, et audiaris, et serva.

Divisio,
41.

Colligamus cum reverentia haec verba, ut proposita nos ^{no} ^{tro} ^{ca} accommodemus. Si ea serio meditati fuerimus, in iis ex una parte inveniemus omnia incitamenta, qua nos in concessa nobis gratia perseverare obligant; ex altera vero in iis deprehendemus vera media qua nos ad hanc felicem perseverantiam perducere possunt. Recordatio et agnitio respectus praeteritorum; vigilantia et attentio ad futura: In his duabus rebus includuntur obligatio et media conservandi gratiam Jubilaei.

Carsima
42.

Admodum suave est homini recordari tempestatis, in qua triste naufragium pertulit, quando feliciter portum appulit. Admodum dulce est illi dura et turpis, quam patiebatur, meminisse captivitatis, quando integra et ferma insperata fruitur libertate. Admodum suave est illi de miraculo resurrectionis suae loqui, cum post molestam mortem et aliquot dierum sepulturam mensam occupat illius praesentia et praesidio honoratus, cujus charitati et omnipotentia secunda vitam suam debet.

Talis enim olim fuit Sors Jona, filiorum Israël, et Lazari. Quanto grata mentis affectu à ventre ceti egrossus periculum, cui mandata Dei fugiendo se tradiderat, et Dei, qui contra spem omnem illum in marini hujus monstri sinu conservaverat ut ad Ninive ripam projiceret, bonitatem contemplantur?

Sumpsit Maria
Soror Aaron tym-
panum in manu
sua ps. Exod. 15.

Quanta gesticantis animi laetitia Maria Soror Aaron, et filii Israël, canentes inimicos qui eos persequabantur, fluctibus sepultos, sumpsit tympana necnon alternis concentibus dicebant: Antemus Domino: gloriosa enim magnificatus est, Pharaonem et exercitum eius prostravit in mare p.

Quam humili et tenero gratie mentis affectu laza-

rus à sepulchro suo, in quo per quatuor dies permanserat, aditus cor suum coram Jesu Christo effundebat, cum post tam illustre miraculum in sua persona patratum se vita plenum sentiebat in mensa ipsius bibens et manducans?

Christiani, qui pluribus quam Jonas, filius Israël, et Lazarus periculis expositi majores gratias accepistis, si prout suppono: Jubilaei gratiam recepistis, jam comprehenditis ex his exemplis, quantum vestra intersit adeo magnum beneficium in vestram revocare memoriam, ut frequentibus, quas in mente vestra exarabitis, illius ideis vos ipsos ad attonam grati animi significacionem excitetis. In mente habet, qualiter accepistis: sed forte nondum capitis quousque haec attentiones pertingant, et qualem effectum in animabus vestris per diligentiam quam vos ad pretiosè conservandum hoc ab alto donum adhibere oportet, procurare debeant, Et serva.

Quanta Jona temeritas fuisset, si Jenua eadem navi conscensâ se periculo exponisset ne in mare projiceretur? An Deus pro ipso novum miraculum patrasset? an officiosus piscis sacro providentia mandato secundum praebuit ministerium? Si Israelita solitudinis suae tedio capti, vel quotidie contra hostes, qui ipsis transitum disputabant, dimicando sibi Aegypti viam valegissent, an mare rubrum ut prius Jenua fluctus suos suspendisset ad ipsorum libertatem auferendam et facilitandam? Et si Lazarus parum sollicitus fuisset vitam servare, quae ei tam illustri prodigio reddita fuerat, quam parum aestimare visus fuisset illum, cujus misericordiâ et omnipotentiâ à mortis sine extractus fuerat?

Ex inde judicatis valim, Fratres mei, quid Ecclesia et Sacerdotii ipsius Ministri de vobis sentiant, si gratiam, quae vobis concessa fuit, negligentes, à statu vestro excideritis, eamque amitteretis? Quomodo et quare hanc gratiam accepistis? Quanam fuit Dei intentio et consilium, quando eam vobis tribuit? In mente habet, qualiter accepistis. An inde, ut in gelida cordis suspensione, in indolente et tranquillâ circa ipsius conservationem et jacturam indifferentiâ vos relinqueret? An ut vobis futuram inspiraret cogitationem hanc, quod sive illam in vobis excitatis, sive extinguatis, inde tamen nec ma-

lum majus aut bonum vobis eventurum sit. Hoc dicere non audetis.

Recepistis hanc gratiam, ut fidelis perseverantia novum meriti caracterem vestris virtutibus tribueret, atque dum semper in Dei amicitia permanatis quod in vobis coepit, perficeret. Recepistis hanc gratiam, sed meminertis quod, si illam amiseritis, adversum vos Deo testimonii loco futura sit, qui vobis atterram ingratitudinem vestram et contumeliosissimum contemptum exprobrabit. Has duas veritates serio meditemini, In mente habe, valde in eis incitamenta reperietis, qua vos ad eam conservandam impellent, Et serva. Nisi gratiam Jubilaei conservaveritis, quidquid operati fueritis nihil vobis proderit; prima veritas. Nisi gratiam Jubilaei conservaveritis erit contra vos nova condemnationis et probris causa: secunda veritas. omnes ergo viros vestros ad eam conservandam exerte, et serva.

44.

Quod virtutes morales, quales Saulis idololatriae erant honestorum Ethnicorum, ad eorum promerendum nullius momenti apud Deum fuerint, non miror: contra rectam viam ambulaverunt, inquit S. Augustinus, Cocitas, idololatria, corruptio mentis et cordis omnem eorum meritum sustulerunt. Quod in Christianismo reperiantur illustres virtutes, qua nullam unquam mercedem habebunt, nec etiam miror: facta fuerunt ad captandam hominum approbationem et laudes, illarum patratores rectam viam non ambulaverunt, nullam unquam recipient mercedem.

Sed quod virtutes Christiana omnibus necessariis conditionibus munitae, cum magna cordis simplicitate et integritate factae, nihilominus, quando non conservantur, sint virtutes ad alteram vitam steriles, et fructibus, qui ad felicem aeternitatem maturerunt, destitutae: id me terret, atque impenetrabilem Dei judiciorum timorem injicit; nihil tamen verius: quare? quia quamvis quis rectam viam tenuerit ad discrimen Ethnicorum, quamvis cum cordis simplicitate et integritate ambulaverit ad discrimen Superborum et hypocritarum, tandem lapsus ab hac via recessit; corona

autam Solis perseverantibus promissa est.

Hanc veritatem serio et quantum potestis contemplantini, Auditores; Deo sint grates, qui vobis hoc Sancto Jubilaei tempore misericordiam suam imperavit; magnis passibus ad coelum tenditis, et illa porta aeternales aliquando aperientur ut vos recipiant. Sed si inauspicato accidat, ut post hoc salutis tempus, unicum peccatum mortale committatis, quidquid egeritis, quidquid ceperitis, vestra vigilia, vestra jejunia, vestra preces, vestra elemosina, absolutiones, qua vobis data fuerint, Indulgentia quas lucrati fueritis, haec omnia pro vobis perita sunt, atque tali modo perita, ut si in hoc statu moreremini, aeternum damnemini.

Angeli super conversione vestra laetati fuerant; et Demones super interitu vestro gaudebunt. Post vitae poenitentis laborem quievissetis, et bona opera vestra vos sancta fuissent; et unicus relapsus, quem mors vestra excipiet, vobis dulcem hanc quietam rapit; et omnium horum bonorum operum vestrorum nulla ratio habebitur: haec serio cogitate, In mente habe.

Intueamini animo, quanta consternatio occupat agricultorem, cum postquam bona semina in suo agro seminavit, postquam sudore suo irrigavit, postquam sibi pollicatus fuit copiosam messem omnem laborem suum compensaturam, cernit violentam grandinem. Serpente in agrum suum inuere, illius spicas dejicere et exidere.

Vobis ob oculos ponite, quantus sit Mercatoris dolor, cum post longam et periculosam navigationem, paratus portum introire cum navi, cujus onus pro tota vita sua illum ditasset, in piratarum manus incidit, qui unius horae spatio plurimum annorum fructum ipsi eripiunt.

Quid dico? maximum est hic discrimen. Non est hic agricultor, qui grandinem et tempestatem istam in agrum suum immisit: hoc triste spectaculum vehementer illum perculit, et si coelum vota ipsius exaudivisset, fatalem hunc casum avertisset. Non est hic Mercator, qui voluntaria se in horum pirata-

rum manus coniecit: omnia praecaverat, ne hoc infor-
tunium ipsi acciderat, violenta tempestas invitum
versus avidos et iniquos hos latrones impulit.

Verum si gratiam Jubilei amitteretis, non ita de
vobis esset. Ex imo animarum vestrarum egrediantur
atri vapores illi et maligna exhalationes, funes-
tae grandinis et tempestatis, quibus faviamini,
materia. Vos ipsi, ita vos ipsi daemones, invisibiles
piratas illos vobis primi auerseratis, qui vobis om-
nes divitias vestras auferrent, et qui tamen, non ob-
stantibus omnibus suis dolis et rabie, vobis eas au-
ferre non valerent, nisi ad id consensum vestrum
praebere.

49.

Fideles Domino, qui vobis gratiam suam largi-
tus est, sub ipsius alis estis, Sicut Sancta sua volun-
tatis vos protegit, atque bonum semen, quod in ani-
mabus vestris sevit, centupliciter multiplicat;
Sed si ipsi essetis infideles, assererat, quod ad vos
venturus esset sicut fur, et quod nasciratis qua ho-
ra veniret: Veniam ad te tanquam fur, et nesci-
es, qua hora veniam ad te.

* bibl. part. 2.
lib. 1. in Apoc.
cal. c. 9.

Quare sicut fur? at cur se illi comparat? Ideo,
respondet Richardus à S. Victore*, ut intelligatis,
quod sicut fur, qui ex improviso venit, à domo quid-
quid in ea est pretiosum auferit, et saepe illius Ha-
rum, quae somno oppressam reperit, trucidat: sic
etiam si in somnum peccati denuò labimini, Deus
irritatus, quod vestris lapsibus illum revelaverit-
tis, vobis auferat id, quod conservassetis, si eum non
offendissetis.

Uno verbo perseverantia in gratia perfectum
reddit meritum illorum, qui ei sunt fideles, et ap-
gendo in ipsis dona coelestia, eos feliciter ad por-
tum producit, consummat meritum, ducit ad por-
tum, inquit S. Augustinus. Cum è contra hujus gra-
tiae amissio ipsis omnium quae faciunt bonorum ope-
rum jacturam auersit. Gauda Sterilis, quae non
parturit, plures habebis liberos, quam ea, quae habet
vium: haec Deus ad primos loquitur. Anima in-

constantis, quae vias relegitis, quas desereratis, quam viles estis et abjectae! vos ad turpem mendicitatem redigam. Haec secundis dicit. * Modò promittit se domum

* Amos 9.

David, quae ceciderat, Ienuò erecturum, aperturas murorum suorum Ienuò clausurum, quod diruerat reedificaturum, eamque sicut olim erat, restitutum.

* Amos 8.

* Modò jurat in ira sua, se non obliturum peccatum Jacob, ipsi divitias suas esse auferendas et transferendas in alienam regionem, eas diffluens velut rapidus fluvius diffluit, qui post se non nisi vilem spumam et naufragii reliquias relinquit quas ad ripas impellit.

* Amos 9.

* Modò ait, tempus venturum, quo agricultorum et mesorum opera alia aliis continuabuntur sed eque invicem excipiant, tam copiosas fructus futuras fore ut vindemia non nisi sementis tempore finem sint acceptura: geminae satis figura copiosarum gratiarum illarum, quas in Jubilaeo nobis largitur, ubi, ut ipsius Jesu Christi verbis utar, ex eo compendium facimus quod à nostro labore non provenit, et metimus, quod non seminavimus. Nimis felices, quod in labores tot Sanctorum introierimus, quorum satisfactiones et superabundantia opera partem aliquam Ecclesiae thesauri constituent.

* Joan. 4.

At quibusnam haec emolumenta sunt promissa nisi illis, qui ei semper conjuncti manent, atque in ipsius gratia perseverant? Nam quid de aliis loquitur? Quod sterilitate percussurus sit terras ipsorum, quod cursuri sint ad fluvios ut sitim suam sedant, nec in eis aqua inventuri sint, quod juncos marinos manibus profuri sint, ut ex eis quaedam reliquias succi exprimant, qui ipsos refrigeret, et quod positus ariditatis sint inventuri. O Domine quam dives es in misericordiis erga eos, qui tibi fideles sunt! Sed quam terribilis es in tuis ultionibus contra eos, qui tibi sunt infideles!

46.

Haec sufficerent, Auditores, ut intelligeretis, quantum vestra interesset conservare gratiam, quam accepistis: Sed ecce secundum aliud incitamentum, quod, si SS. Patribus fides, fortius adhuc apparat quam primum. Non modò omnia vestra bona opera nihil vobis proderunt, si semel hanc gratiam amiseritis, sed ipsa contra vos Deo testimonii loco erit. Non solum vobis auferet talentum,

quod vobis conuersiderat: sed sicut serus illi desidero et infidelis exprobrabit vobis malum usum ad quem illud conuerteritis.

Dantur in arte medica quaedam remedia, quae ne bene nec malum operantur; si salutaria non sunt, nec otiam nocent; si sanitatem non restitunt, etiam morbum non augent, nec illis qui eis usi sunt justum poenitendi locum tribuunt: sed dantur, quae unum vel alterum effectum procreant; ex eis vel sanitas restituitur, vel penitus vitatur, mors aut vita ab eis pendet.

* Num. 9.

* Si mulier casta erat et marito suo fidelis, aqua Zolotypica quas ei Sacerdos dabat bibere, prouel ut ei noisunt videbantur ei novas ad pariendum liberos viros tribuere, erit innocua et pariet liberos. Sed si muneris sui oblita fidem conjugalem violauerat, ~~testimonium~~ ~~conseruaret~~ nec tamen testibus argui poterat, tunc aqua illos testimonii loco erant aduersus ipsam, statim femur eius putrescebat, venter ipsius tumescebat, ysaque dissumpbat. Si quaedam nostrae aetatis mulieres similibus tentamentis exponerentur, quot noxia inuenirentur?

Sed haec de re non est hic mihi sermo. Tuaeor, quod gratia Dei feruere a iudam sint natura. Non solum non fatificant Christianum, qui fidem Deo promissam violat, sed ad eum damnandum magis conferunt, quam si eas non recepisset. Non solum non sunt causa felicitatis et perfectionis ipsius, sed sunt occasio ipsius reprobrationis et humi infelicitatis. Quis hoc dicit? ipsamet Iesus Christus. Va tibi Corozain, vae tibi Bethsaida. Tyro et Sidoni, in quibus miraacula non potavi quae in medio tui a me facta sunt, remissius erit in iudicio quam tibi. Et tu Capharnaum, quae usque ad caelum exaltata es, usque ad infernum demergaris, quia si in Sodomis facta fuissent virtutes, quae factae sunt in te, forte mansissent usque in hanc diem.

* Matth. ii.
Luc. io.

Quis haec audiat et legat, ac horrore non conuentiatur? Si postquam Iubilaeum meum persolvi in aegyptio vel potius malitiose in priora pauata mea demum labor, Deus ad se reuocatis gratis suis voluit tot testimoniis et probationibus contra me utatur. In dando generosus, sed in exigendo severus, ponderabit has gratias, illas numerabit,

ipse qui omnes capitis mei capillos numerat. Illarum nume-
rum novit et gradus; talibus locis, temporibus, occasionibus
tot gratia mihi concessa. Illas mihi exponat, ut contra
me intret in iudicium, easque mihi vehementer ex-
probrat.

Exprobrationes infidelitatis et perjurii. Fidem meam
tibi obligaveram, et tu mihi tuam obstrinxeris; te in
fide mihi desponderam, et infelicitate me deprexisti, post
infames corruptores cucurristi, te omnibus passionum tua-
rum objectis prostituisti, fornicata es cum amatoribus mul-
tis.

47.

Exprobrationes ingratitude. Si tanta pro idololatra
fecissem quanta pro te feci, ipse gratiorem mihi exhi-
beret animum. Numera tot beneficia, quae malitia
tua contra me et in mei ignominiam convertit, tot pios
motus quos inutiles reddidisti, tot Sacramenta quae pro-
fanasti. Hinc erant fructus, quos ego inde expectare de-
bebam? ~~oportebat~~ Quanta egi, ut te ab interitu
vindicaret, et tu quanta egisti ut te perderes? Opor-
tebatne, ut vesania et furor tuus usque ad haec extrema
perlingerent, ut nullus sensuum tuorum esset reliquus,
quem iniquitates tuae non depravaverint, nec ulla ani-
mae tuae potentia quam peccata tua non corruerint? Erat-
ne hoc sanguinis mei, tot Jubilaeorum et Indulgentia-
rum pretium?

Si haec ita sint, dicatis, melius ergo esset, si nullum
unquam lucrati essemus: quam monstruosa consequentia!
concludite potius; quod ergo melius esset, si illius gratiam
conservassetis: et si illius ~~ratio~~ conservanda media
a me exigatis, eas secunda et ultima huius sermonis par-
te vobis exponam.

Duo illa in consilio quod S. Joannes Eclesiae Sardis
Episcopus dat, expressa, haec vera media complectuntur, vo-
lo dicere, magnam vigilantiam et assiduam bonorum ope-
rum praxim: Vigilans esto, et confirma cetera, quae ma-
ritura erant. Vigilate super vos et super ea quae extra vos
sunt: primum medium conservandi gratiam Jubilaei.
Confirmate et roborate per vestra bona opera id, quod
in vobis nutans est, debile, et jamjam periturum: Secun-

PARS 2.
48.

cundum modum perseverandi in ista gratia.

Vigilate super vos; explorate seriò cor vestrum, illius veras examine affectiones; ipsius fidelitatem probate, timete ipsius malitiam, ipsius levitati diffidite; impetus ipsius reprimite, ipsius inconstantiam figit; vigilans esto. Quoties jam vos decepit subdolum cor istud? Quoties se vobis induxit mutabile cor istud? Umbra quae fugit simile, nunquam ferme in eodem statu permansit, at valut flos vernalis, qui vix à caule suo egressus jam glacessit, uno eodem die visum est pro Deo diffundi et claudi.

Omnia in eo vobis suspecta esse debent: nam in qua fiduciam vestram collocare possitis. An fortè in prae-
rito statu vestro? Hic testor vestras conscientias. In-
ceperatis ambulare in viis Domini; et paulo post mun-
di vias relegistis. Cedebamini firmi in vestris bonis
propositis, et evanuerunt. Pietas vestra aliis erat ex-
emplo, et per vitam proximi profanam, quam duxistis,
fratribus vestris lapis offensivus fuistis. Vigilate igitur
super vos, vigilans esto, vobis ipsis diffidite magis quam
unquam.

Fortè praesens status vester minorem exigit sollici-
tudinem et vigilantiam: vobis bene est cum Deo, hi
Jubilaei dies fuerunt pro vobis dies reconciliationis et
pacis. Domus paterna, à qua libidines vestrae vos eju-
rant, demò vobis fuit aperta. Pater familias vos mensa
sua aspicere iussit, vestimenta vestra, calcei, et annu-
lus vester vobis redditi fuerunt. At si haec ita sint, sci-
tote, quòd haec nova gratia novas curas à vobis exigit,
quòd cum eam in fragili vase portetis, vestra multum
intereat cum magna circumspectione ambulare, quem
admodum illi, qui accepto in vase porcellanis ingentis
pretii liquore, quem domum ferre volunt, gradatim
incidunt, et nec ad dexteram nec ad sinistram respiciunt
unicè ad id quòd ante ipsos est attenti, timentesque ne
vestigio fallant, aut ad lapidam offendant; imò inter-
dum subsistunt veriti, ne vasis motus quidpiam pro-
tiosiori liquoris hujus effundere ipsos faciat: Haec excellenti
comparatione utitur S. Franciscus Salarius*.

* Introd. ad vi-
lam David.

L. B.

Dixi si haec ita sint, nihil enim poenitentibus communius, quam ut haec occasione se ipsos decipiant. Saevis lectionibus molliti, sibi imaginantur, quod ea quae ipsorum oculi cum majori quam aliis temporibus attentione legunt, corda sua jam alte penetraverint, quod quia in certis quibusdam contritionis formulis Deo dicunt, quod doleant se illum offendisse ac potius mortem subituri sint, quam ut illum sanus offendant, hic dolor et bonum hoc propositum jam altas radices in ipsorum animabus jecerint. Mille pietatis objectis commoti, quibus tenera devotio nutritur, Domino forte plura promiserunt, quam servidus Confessarius a novo poenitente, novitio, et, ut ita dicam, a virtutis Naophitis expectare possit.

His opinionibus, cogitationibus, promissis, desideris perenni; dicamus melius; excruciatum et fatigatum, accesserunt ad hauriendas in fontibus Salvatoris aquas illas salutaris, quae ex omni parte exundabant: Sed si satis perpicaces oculos haberent, viderent, sicut Aegyptii has aquas in sanguinem mutatas, intrarentur chimerica desideria sua velut desideria quae ad nihil sunt nisi ut desiderium occidant, praelara sua consilia et proposita tanquam somnia alicujus sopore oppressi, suas agitationes et motus velut adolescentis illius, de quo loquitur S. Marcus*, qui sola Sindone super nudo amictus saquebatur Jesum Christum, sed qui quamprimum milites cum tenere voluerunt, rejecta Sindone, nudus profugit ab eis. * cap. 14.

Nihilominus consolationem capite, dilectissimi Fratres mei! possum vobis cum Apostolo dicere: forte ex hoc numero non estis. * Confidimus Deo vobis, dilectissimi, meliora, et viciniora Saluti, tametsi ita loquimur. Sed memineritis etiam, quod haec Jubilaei gratia accuratam exigat, et continuam vigilantiam; quod per ipsam novis organa Beum muneribus sitis obstricti; quod cum

50.

* Hebr. 6.

lex carnis singulis momentis superare possit legem
mentis, sine intermissione super vos ipsos vigilare
vos oporteat, Esto vigilans.

Necdum satis est. Oportet ut qui gratiam jubilaei
acceperunt, super ea omnia vigilant, qui eos circum-
dant, super laqueos, in quorum medio insidunt, super
ocasiones, quae de novo ipsos in peccatum inducere
possunt, super omnes inimicos, qui foris sunt, quorum
fatalis malitia nihil ita cupit quam ut eos corumpat.

Ne credatis, in hoc mundi effigiem vobis exaratu-
rum: illius malitiam imprimet vestris; de ea sapienter
conquerimini, itaque qui illum dereliquerunt, felici-
tatem suam invadere videntur. Memento tamen so-
lum, quod in medio mundi hujus vivatis, ipsius contagio-
sum aërem respiratis, sapienter doceatis ipsius vos subju-
ctis, ipsius probra et censuras reformidatis, quod sive
ex verecundia bene agendi, sive ex quadam neces-
sitate speis male agendi, singulis momentis molestia
haec aut vincendi aut moriendi vicissitudine vos premat.
Modò perniciosae ipsius placita mentem vestram deprava-
vant, modò contagiosa ipsius exempla cor vestrum ve-
rens inficiunt. Hic malignae detractiones illustri-
mas denigrant virtutes; ibi fraudulenta adulationes
turpissima vitia approbant; hic pompa ipsius et specta-
cula vos seducunt; ibi impura ipsius amicitiae vos fas-
cinant et rapiunt.

si.

* D. Hieronymus.
De suspectis
contubernio.

Quis unquam prope serpentes quiete dormivit, qui
quamvis non morderent, tamen timorem inuenerunt,
inquit S. Hieronymus? Suaviter est periculum periculi
non subire, quam in periculo non perire. Malicia
est in uno, et in altero omni nostra virtute nobis opus
est, in uno gaudemus, et in altero salvari conamur.

Quid cum isto S. Patre dicere volo? Quod ad conse-
vandam gratiam oporteat sine intermissione vigilare,
et longè tutius sit fugere occasionem peccati, quam incau-
tè se illis implicare, etsi ex illis innocentia nullum re-
ferret detrimentum. Vos puella et mulieres, quae con-
gressus frequentare vultis, quae parum ut oculos et pra-
esentiam sexus, qui vobis suspectus esse debet, vitatis,

ab eo diijungi doleratis: Quam vobis maturendum, et quam fatalis languor vester me angit, inquit S. Hieronymus! An semper à congressibus tales existitis quales ingressa fuistis? An cor vestrum semper eam fidelitatem Deo servavit, quam ipsi debetis et pronifistis? Vigilare ergo, vigilans cito, roradite à tot proximis occasionibus, à tot sculpulis, ubi innocentia vestra naufragium perculit.

Huius christiana vigilantia addite praxim bonorum operum ad confirmandum et roborandum, quod in vobis vaillans et in periculo mortis erat, confirmata, que montura erant, et si hujus à me rationem exigatis, an una quam apud S. Leonem reperiri.

52.

Quod prius gratiam Dei amisistis, in causa fuere detestandus quidam languor, negligentia, et nortis quis torpor in praxi numerum vestrorum; nec alio opus erit quò de novo illam iterum amittatis, nisi sanitis actionibus et accurata fidelitate ad ambulandum novas in quibus estis vias illam excutatis.

Eadem est vestri ratio, ait hic S. Pater*, ac agri incolti, qui à limo suo non profert nisi sentas et spinas, donec aratur et colatur bonisque seminibus seratur; aut si quid piam profert, non sunt nisi mali fructus potius igne cremandi quam butrisfamilias horreis inferendi. Serra carnis nostrae, nisi assiduis fuerit subacta culturis, cito de legni otio spinas tribulosque producit, et partu de generi fructum dat non horreis inferendum, sed igni bus cremandum. Nostis, quod prius habitualis deridia obfuerit, quominus bonos fructus proferratis, oportet ergo ut labor et assidua bonorum operum praxis tales vos proferrae faciant, qui ad beatam aternitatem maturescere possint. Nostis quod languida indolentia vos ad peccatum impulset; timete ne adhuc hodie in vobis eundem affectum proceat.

* Serm. de jejunio Pentecost.

Verum quoniam debent esse haec bona opera qua necessaria aspero ad vos in felici, in que vos esse suppono, status confirmandos? Sunt opera plena non solum in oculis hominum sed et Dei; opera qua justum ditant et simul sustentant; opera diversa ab operibus Episcopi illius, qua cum plenitudinem illam et integritatem ipsis necessariam non haberent, ipsum periculo expo-

53.

Abundantes in omni opere bono.

* 3. part. Cas-
tor. adm. 38.

nabat in perpetuum amittendi ea quae pro bono gregis huius
sgerat, et propriam suam sanctificationem; inquit S. Gra-
gorius Papa; opera denique, quibus in charitate stabiliri
et radicari possunt: in charitate radicati et fundati.

Quamdiu arbor non nisi exiguis fibris terra haeret, mi-
nimus ventus eam concutit et sternit. Sed quando radices
eius sunt validae, et numerose, nec non bona terra contesta-
rarium est ut cadat; et imò saepe evenit, ut si ventus ex una
parte eam incurvet, alius contrarius eam denovo erigat, ac
si agitatōis quam tolerat, non nisi ad eam firmandam
conferret.

Charitas et bona opera Christiani qui Jubilaeum suum
peregit, ei idem praestabunt officium, et certam firmam
que electionem suam efficiunt.

Si tentationis ventus ipsum agitat, si Daemonium me-
ridianum ipsum impellit, inveniet in gratia Domini et
laboriosa fidelitate sua, unde inimicorum suorum conatus
inutiles reddat.

Enimvero ex qua parte illum prosterne tenta-
bunt? an amore divitiarum? Sed ipsis paupertatem cor-
dis objiciat. An voluptatum fascinatione? Sed ipsis pen-
itentia eorumdem tela habetabit? An perversarum socie-
tatum contagione? Sed timor unanum eis parcundi, ab illis
eum separabit. An violentia persecutionum? Sed patientia
ipsius, sicut ait S. Jacobus, opus suum perfectum efficiet.
An corporis doloribus? Sed docet S. Paulus, quod ut infir-
mitates ipsius crescent, ita viros ipsius augebuntur.

Verum si eo animo affectus non est, volo dicere, si co-
deas se sufficienter agere, non advertit quid adhuc ipsi restat
agendum; si neglectis status sui muneribus in ineuriam
et teporem lapsatur; si tædet illum ambulare aeternam vi-
am illam quae ducit ad coelum, et Severitatis Evangelicae
jugum tanquam jugum nimis molestum intrucatur; si
ex gratia Jubilaei sibi remissionis et inertia protextum
affingat, quomodo poterit confirmare et roborare
quod nutat et est in statu moriendi?

Spiritus sanctus in libro Sapientiae duas nobis exarat
effigies multum à se invicem diversas, unam animarum
illarum mundo debitarum, quae modo sunt Creatoris, modo
creaturae, modo in viis Sion, modo in viis Aegypti, modo

Sunt gratiae modo peccati: Alteram benedictarum animarum illarum, generationis illius, quam pulchram et castam nuncupat, quae ei quem amare tenetur adhaerens, in id iunctat inuincit, ut eidem placeat, per ipsum vincat, et proprio triumphet.

Generatio priorum est, inquit, generatio, quae se in infinitum multiplicat; inuenitur in omnibus conditionibus, Statibus, aetatibus, et sexibus. Idemdem magna sibi efformat molimina, certis quibusdam momentis Dei recordatur, ipsique melius quam unquam seorsum proponit. Sed quid ad haec Spiritus sanctus? hos vacillantes homines velut spurios herculos intuetur, qui non nisi exiguas vel debiles radices producentes nunquam firmabuntur. Spuria vitulamina non dabunt radices altas, nec stabile firmamentum collocabunt.

Equidem se foliis contegunt, nec non quosdam ramos proferunt. Hic est quadam oratio, ibi elemosyna, hodie erit pium aliquod desiderium, cras exemplaris austeritas; sed quia in ipsis nihil firmum est, nec ipsorum bona opera stabilia sunt, Infirmiter posita à vento commouebuntur, et à nimistate ventorum eradicabuntur. Quosdam ramos in altum proferant, sed quia firmi non sunt, confringentur rami isti, antequam sumserint incrementum suum: Confringentur rami inconsummati. Quosdam fructus proferant, sed erunt fructus inutiles, et acerbi ad manducandum, et ad nihilum apti.

Non ita res se habet circa veros justos, homines illos bonis operibus focuendos, et in charitate radiciatos, solutos homines illos, qui cum gratiam acceperint, nec in vanum recipere valint, eam in cordibus fructus edere curant. O quam pulchra est haec casta generatio cum claritate! gratitudine et munere Augusto amoris sui objecto adhaerens, agit, dimicat sed etiam triumphat; et insignes repostans victorias in aeternum coronabitur: In perpetuum coronata triumphat, in-

conquinatorum certaminum premium vincens.

Ut ex horum ultimorum numero esse possitis, vos qui in Jubilaeo suavissimis copiosarum Domini benedictionum fructibus fruimini. Hinc momentote quid acceperitis, quid audiveritis, quid promiseritis: In mente habetis, qualiter acceperis. Qualem gratiam! quales exhortationes! qualem obligationem!

Gratiam, quae quidquid evenit, semper suum sortitur effectum, aut pro vestra felicitate, si eam conservaveritis, aut pro vestra infelicitate et damnatione, si vos mori contingat postquam eam amisseritis. Exhortationes ad supremam privati detestacionem, ad integram a viis, quae ad illud ducunt, remotionem, ad sincerum et perfectum iustitiae amorem, ad fidem et constantem praxim omnium bonorum operum generalem vestram ad Christianismum vocationem vel speciales condiciones vestras spectantium.

Obligaciones ad datam Deo fidem liberandam. Est pactum, est foedus, est iuramentum; res sacra, impunitabiles, coeterna. Est pactum, Deus non nisi certis ~~conditionibus~~ quibusdam clausulis peccata vestra vobis indulget, vobis eum non nisi ex conditione transiit, ut pro vestra parte gratiam suam conservare omni studio conemini. Est foedus, Deus sua amicitia vos cohonestat, cor suum vobis aperit, fidem suam vobis obligat, vos in familiam suam suscipit, bonorum suorum, dicamne cum Apostolo? natura sua participos efficit. Quid ergo, Deus erit fidelis, et vos infideles? Deus fidem suam vobis servabit, et vos vestram falleret?

Divina consortes facti natura

* Judic. ii.

Est iuramentum; hujus caelum, terra, Angeli, et homines sunt testes. Deus ex sua parte juravit, et non poenitebit eum. Ex vestra jurastis; et licet id, quod vobis charissimum est, ei sacrificare cogamini, dicere deberatis, quamvis in alio sensu, quod Japhete ad filiam suam. Aperi os meum ad Dominum, et aliud facere non potero.

Recant omnia salutis meae obstacula. Recant

Dite à me, vos qui operamini iniquitatem, Deus
exaudivit vocem gemituum et lacrymarum
meorum, si semper estis quod frustis, ego non am-
plius sum quod eram: ipsius gratia firmatus, qua-
cunquo possum faciam ut eam conservem. Quicquid
alii dicant, et quovisunque periculo me salvare
volo, volo in me roborare quod est debile,
quod vacuum implere, firmare quod vacillat, res-
sus animare quod ^{est} in periculo moriendi: Confirma
cetera que moritura erant.

At quia nec ab eo qui currit, nec ab eo qui vult,
 sed à Deo, qui creatura sua misericordiam alargitur,
 pendet hoc pium consilium et molimen; pedibus ip-
 sius obvoluti, fratres mei, cum humili et verò contri-
 to corda dicite ipsi: O Deus bonitatis, à te pendet mi-
 tium, progressus, et successus tam magni operis. Nihil
 sine ^{to} possumus, sed tecum omnia possumus. Omnia dissi-
 pamus ubi tecum non sumus, sed tecum omnia luea-
 mur et colligimus. Verum est quod non nisi iram tu-
 am mereamur; sed para. populo illi, quem pretioso
 sanguine tuo redemisti. Verum est quod si iniquita-
 tes nostras et peccata propius observaveris, nemo coram
 te subsistere possit: sed memento promissi tui in quo
 spem nostram fundamus. An hucusque nos tolerasses
 ut perderes? à contrario an non insignes gratia illa
 quas benignè nobis contempsisti non obstantibus flagitiis
 nostris à custodia matutina usque ad noctem in te spe-
 rare nos faciunt? In te, inquam, qui, prout sanctus tur-
 us propheta ait, plenus es copiosa misericordia, et redi-
mes Israël ex omnibus peccatis suis. Tu es in hoc mun-
 do thesaurus noster in nostra paupertate, in nostris
 calamitatibus consolatio, in certaminibus nostris forti-
 tudo nostra, in nostris morbis sanitas nostra, in nostris
 itineribus dux noster: sis in altero corona, merces,
 et vita nostra.

Non volentis ne-
 que currentis
 sed miserantis
 est Dei. Rom. 9.
 57.

Documenta Moralia

Sensa Patrum, et Theologorum,
circa Indulgentias, et Jubilaeum; ipsius
nomen, effectus, conditiones necessarias ad
illud lucrandum, obligatio et media illius
gratiam conservandi, &c.

I.

§ 8.

Satis difficile est ad verum dicere unde hoc Jubilaei
nomen proveniat. * Quidam illud à voce hebraea Jabal
derivant, quae tubam seu bucinam, vel arietis cornu,
cum quo Judaeis quinquagesimus annus annuciari sole-
bat, significat.

* Lib. antiquit.
c. 10.Theodoretus
quest. 5. in
Levit.S. Greg. Naz. in
Sanctam Ban-
taort.August. lib. 2. in
Levit. c. 25. et
in Ezechiel. c. 45.Cajet. in Lev.Balsam. lib. 1.De Indulgent.

Alii, ut Josephus, arbitrantur illud à verbo Jabai quod remissionem, vel à Jobai, quod libertatem significat, provenire, quia isto anno illa mancipia dabatur, proprietatem hereditatam suam quam vendiderant, recuperabant, et carceres iis qui in illis fuerant inclusi, reserabantur.

Sunt qui illud ab Hebraeo verbo Jabal quod fructum significat adveniunt, quia quinquagesimo anno nulli apud Judaeos terra colabatur, nec sarea batur, nec metabatur, sed praesidentis anni fructibus vivebant, quorum miraculosa abundantia tam magna erat, ut terra et agri triplo plus quam aliis annis proferrent, sicque commode vivere poterant bonae quinquagesimi ^{primi} anni fructus ad maturitatem venissent.

Andreas Mari-
us in Jona.
c. 6.

Quidam tracentur nomen istud derivari à Jabal, qui cum primus instrumenta musica excogitasset videbatur mereri honorem ut nomine suo appellaretur. annus qui totus gaudio destinatus erat, quando quidem etiam his instrumentis Hebraeis indicabatur.

* Hieron. inc.2. Reg. 5. Greg.
in Ezech. lib.2. Rom. 17.Aug. enarrat.
in Ps.

Denique nomen hoc Jubilaei, juxta SS. Patres, significat annum remissionis, quietis, et plenitudinis gaudii et summae laetitiae.

II.

§ 9.

Annus Jubilaei vocatur annus Sanctus propter multas rationes. Sanctus, quia quidquid in eo nobis letitia praecipit, sanctitatem inspirat. Sanctus, quia gratiae sunt copiosiores, et meritis piorum hominum per Sanctorum communionem participamus. Denique Sanctus, propter

emolumenta longè majora, quam ea fuerint, quibus
Judaei sui Jubilaei anno fruebantur, inquit Sapientissi-
mus quidam Papa*.

Hac Solemnitas, inquit, eò illustrior est ac mystario
Sublimior, quò coelestia et aeterna quae à lege gratiae
conferuntur, terrestribus et caducis antecellunt, quae lex
illa servitutis figura et umbra novi Testamenti polli-
cebatur. Pro mortali enim patria, profundis paternis,
pro corporis libertate quam Hebraei illo anno recupera-
bant, renovantur hac recurrente celebritate Christi fi-
deles Spiritu libertatis, per quem vocantur in adoptionem
filiorum Dei, et roborantur Spe illius patriae, et aeternae
haereditatis à qua per pravariationem primi paren-
tis occiderant.

* ComensX.
in iuditione
universalis
Jubilaei an-
ni sancti 1678.

III.

Cabalistae et Rabbinii cum Eusebio et quibusdam
Chronologistis ajunt, quòd primum omnium Jubilaeo-
rum unicum mundo incepit: At nimis remota est
haec illius origo.

60.
Judaeorum Ju-
bilaeum, ipsius
antiquitas.

Alii tuerentur, quòd cum Abrahamo incepit, cum
Devictis quinque Regibus, et liberato ex ipsorum manibus
Lothi, receptaque omni praedà arbitratus est: si fortè con-
silio Melchisedech: se gratum suum erga Deum animum
melius certificari hand posse, quam si juberet, ut singu-
lis quinquaginta annis hujus victoria memoria renova-
ratur, idipsum tantò magis, quòd, ut ajunt, Loth quinquaginta
annorum esset, quando Abraham ipsi praestantissi-
mum hoc officium exhibuit. Sed quis non videt, haec om-
nia facta sine fundamento proferri, cum nec S. Scriptura,
nec Josephus, nec Philo de his ullam unquam fecerint
mentionem?

Procul dubio satius est dicere, quòd apud Judaeos in-
cepit, cum Deus dixit ad Moysen*, Sanctificabis an-
num quinquagesimum, et rotabis eum remissionem
cunctis habitatoribus terrae tuae: ipse enim est Jubilaeus:

* Levit. 25.

Idcirco adhuc quaedam vestigia in veteri Testamento re-
perimus, ubi videmus, quòd Jona Sacerdotibus, ut tolle-
rent buccinas, quae pro anno Jubilaei innumerant, usque
clangentes septies circumirent moenia civitatis Jericho,
praeparavit.

Jone 6.

Si.

Christianorum Jubilaei annum verè sanctum / inquit Clemens Papa VIII. in sua Bulla: / primus in mundo annun-
ciavit ipse vita. et salutis nostra author Jesus Christus
filius Dei. Nam ubi S. Petro dixit, Sei claves, Saturnum
regni coelorum p. et Apostolis, quòd quaecumque solva-
rant super terram, essent etiam soluta in caelis, satis inmisit
potestatem quam Successoribus ipsorum relinquebat; Sum-
mis Pontificibus qui personam S. Petri referunt, potesta-
tem nempe concedendi Indulgentias plenarias,
et Episcopis, qui Apostolorum tenent locum, limitatas.

* Ad martyres
c. 1.

Non hic moramur varia nomina, quibus Successoribus
temporibus haec Indulgentia fuerunt insignita: Eas S. Pau-
lus appellaverit Donationes; Tertullianus*, concessio-
nes pacis; S. Cyprianus moderationes poenitentiae,
Patres Concilii Tridentini, magnas dulcedines: Id
duntaxat seive praestat, num Ecclesia jus habuerit
eos concedendi, et si de saeculo in saeculum, iure suo
usa fuerit, non solum in remittendis peccatis et aeternis,
quae ipsis debentur, sed etiam tempo-
ralibus, quae post Sacramentum poenitentiae adhuc
superant. Porro jus istud et factum certa sunt, nec
negari possunt nisi ab iis, qui à nostra communione sunt
separati.

V.

Et profectò certum est, quòd Indulgentiarum usus
in Ecclesia, aequè antiquus sit ac ipsamet Ecclesia:
usus cuius S. Paulus excellens nobis reliquit exemplum
et argumentum, quando incestuosos Corinthiaco par-
tem poenitentiae suae remisit: usus qui postmodum
semper duravit, prout habetur ex Tertulliano lib. ad
Martyres, ex S. Cypriano Ep. 18. et Tract. de iis, qui tem-
pore persecutionis lapsi fuerant: usus quem Concilia
approbaverunt, et cuius magnos fontes nobis demonstraverunt.

Concil. Nicæm.
Can. 11. Laodi-
cens. C. 2. Car-
tagin. Can. 45.
76. Vicennense

Patres Concilii Ancyranum circa an. 308. loquentes de
poenitentia eorum, qui cum ethnicis in suorum idolorum
templis cibum sumserant, haec ajunt: Episcopum hanc

habere licentiam oportet, ut perspecta Singulorum con-
 versatione, normam regulamque conversationis attri-
 buat, id est, ut humanius agens secundum vite modum
 tempus alicui poenitentiae brevior, aut etiam prolixi-
 us, quod correctioni necessarium videatur, adiat. Dis-
 cutiatur autem omnium horum, et procedens vita, et
 et posterior, ut ita circa eos Sacerdotalis humanitas mo-
 daretur.

In Concilio generali Nicano legimus Canonem ali-
 quem, in quo permittit Episcopo ut humanius et man-
 suctius agat cum iis, qui timore Dei tacti lacrymis,
 patientiâ, et bonis operibus suis verba conversionis
 argumenta ~~prohibent~~ praeberint. Licet etiam
Episcopo humanius circa eos aliquid cogitare. Conci-
 lia Laodicenum*, et Epauranense** jubent ut interdum
 remissio et indulgentia poenitentibus exhibeatur:
Indulgentia seu relaxatio observetur.

* Can. 2.
 ** C. 29.

Guilielmus Antisiodorensis*, et S. Thomas**
 asserunt, quod ipso S. Gregorii Magni tempore usus
 concedendi Indulgentias ita jam communis fuerit,
 ut sapiens et pius hic Papa circa annum 599. haud
 exiguas concesserit iis, qui Stationum diebus Romanae
 civitatis Eulestias visitarent.

* lib. 4.
 ** In 4. sent.
 Distin. 20
 q. 20. art. 13.

Si Sancto Ludgyero credimus, Leo III. cum in Ger-
 maniam venisset ut ibi Eulestiam sub titulo San-
 ctissimae Virginis Mariae consecraret, iis, qui eam vi-
 sitarent, Indulgentias concessit. Et cum Altaria
 Ecclesiae S. Martini consecravit, pariter Indulgentias
 concessit iis, qui cum devotione festum S. Switherti
 celebrarent.

Cum quidam Italiae Episcopus ad Alexandrum II.
 quemdam Presbyterum qui alium Presbyterum occi-
 derat, misisset, hic Papa ei non nisi quatuordecim
 annorum poenitentiam injunxit, scilicet medi-
 am illius quam Canonos praescribebant, partem:
 et ut huic poenitenti invigilaretur, mandavit
 Episcopo, ut illum in aliquo Monasterio includeret
 data ipsi et Abbati potestate, quidpiam hujus poe-

nitentia post tres primos annos remittendi, si poenitentis fervor hanc mereatur indulgentiam.

VI.

62.

Hujusmodi Indulgentias Episcopi in suis Diocesisibus frequentissime concedebant, sed cum Concilium Lateranense sub Innocentio III. animadvertisset, quod nimis magna hae facilitas antequae disciplina vigorem enervaret, statuit ut in posterum non nisi unius anni Indulgentias ipsa Ecclesia alicujus consecrationis die, et quadraginta dierum in ejusdem Dedicationis anniversaria die concederent. Hae praescriptis in jus commune transiit, Decretalibus fuit inserta et a papa Bonifacio VIII. renovata, qui Episcopis inhibuit, ne numerum dierum a Concilio generali praescriptum in concedendis indulgentiis excederent.

C. cum axes poenit.

Hic quadraginta dierum numerus videtur fuisse assignatus, ut responderet illi poenitentiarum numero ad quas poenitentes condemnabantur; et quia illis, respectu peccatorum suorum, certus quadragessimarum numerus ad jejunandum intra unius vel plurimum annorum spatium injungebatur, hae quadraginta dierum Indulgentia erat remissio unius ex istis Quadagesimis.

VII.

63.

Indulgentia plenaria, quae dicitur, a quo concessa?

Per ipsius summi Pontificis generalem epistolam p. Gaufr. in vita S. Bernardi l. 3. c. 4.

Solemnis promulgatio Indulgentiarum plenariarum a summis Pontificibus concessarum in Ecclesia sumit initium tempore sacri belli, quod vulgo Cruicidam vocant. Eugenius III. in encyclica epistola ad omnes Catholicos Principes missa, utilitatem ac emolumenta exposuit, quae ab hac ad recuperanda sacra loca expeditione referri possent. Hortatur illos, qui enormia peccata perpetraverunt, ut ad subigendam terram sanctam, atque fratres suos ab infidelium servitute liberandos, aut ad effundendum sanguinem suum pergant, quod hae ratione obtenturi sint integram remissionem poenitentiarum peccatis suis debitam.

Excellent
quam ipsi con
is remuner
lena ipsi po
dus hae
Sed. Hic
aliter legend
Christus
amissos re
sitate libe
tribuat
res reservan
Circu ihu
batur illi, qu
pauca hae
hinc hae Indul
liberacione
quam illa cap
legimus quod a
plenariam con
ritarent.
Quidam per
quod singulis
sacri Hebraeo
tam sit. Hae
i. Quia cer
taorum non du
contra ex parte
em fuerunt.
um, et dicit
huc privilegi
um, quippe qu
spressionem
libertatem da
is. Quamvis
nam ab ip
in substituta
re ipsorum su

Excellentem affert rationem Indulgentia plenaria, quam ipsis concedit. Est, inquit, Species quaedam militaris remunerationis et extraordinaria merces quam Ecclesia ipsis promittit. Si Princeps cui molestum bellum adversus hostes suos sustinendum est, potestatem suis Belliducibus aliisque inferioris ordinis Praetoribus tribuit milites legendi,isque magna concedendi Stipendia: cur Jesus Christus cui incumbere videtur Status suos conservare, amissos recuperare, et populum qui tam caro ei stetit, à servitute liberare, Summis Pontificibus et Praelatis jus non tribuerat congregandi militiam christianam, thesauros suos reservandi, quibus abundanter solvatur?

Circa illud ipsum tempus etiam ii Indulgentias lucrabantur illi, qui Romam Jesum Christum super Sepulchrum Principum Apostolorum adoraturi pergebant. Postmodum haec Indulgentia frequentiores fieri et concessa sub conditionibus longè mitioribus et minus onerosis, quam illa expeditiones militares et peregrinationes. Legimus quod anno 1285. Honorius Papa IV. Indulgentiam plenariam concesserit iis, qui Templariorum Ecclesias visitarent.

VIII.

64.

Quidam perperam tuiti sunt Jubilaeum, praecipue illud quod singulis 50. annis conceditur, esse consecutionem Jubilaei Hebraeorum, quod à Moysse ad nos usque perpetuum sit. Haec opinio nulla probabilitate niti videtur.

1° Quia certum est Jubilaeum Hebraeorum seu Judaeorum non subtitisse usque ad nativitatem Jesu Christi; à contra cessasse, quando in captivitatem abducti Babylonienses fuerunt. Equidem poterant successive numerari anni, et dicitur, hic est quinquagesimus annus, sed nullam illius privilegiorum vestigia quibus fuerantur vestigium, quippe quibus nulla amplius esset hereditas cujus possessionem denuò adirent, nulla mancipia quibus libertatem darent, cum ipsimet servitute promerentur. Quamvis Machabaeorum tempore libertatem pristinam adepti fuissent, non tamen apparat eorum Jubilaeum subtitisse, et ubi Jesus Christus in mundum venit, vestigiorum sub Romanis in meliori statu haud erant.

2°. A tempore Jonæ, ubi fit mentio Cruciarum quorum in Jubilæi annis usus erat, nulla amplius in toto veteri Testamento eandem memoria seu mentio fit, quamvis in eo plurimum aliarum in lege minoris momenti caeremoniarum et rituum ratio habeatur; ex quo patet, illud non amplius fuisse in usu.

3°. Tempore Jesu Christi nullum illius vestigium unquam apparuit. Judæi qui, Similes Eræi, jus primogenituræ suæ amiserant, nihil amplius habebant nisi reliquias tantum suarum, volo dicere cum S. Augustino, nisi inutilis caeremonias, et prout illas vocat S. Paulus, infirma et ægna elementa.

* Galat. 4.

Sed quia sufficit, quod sit quaedam convenientia veritatem inter et figuram, et quia Jesus Christus venit ut legem impleret et non destrueret; Christianorum Jubilæum non exiguam habet rationem ad Jubilæum Judæorum, juxta ea quæ plures Pape in suis Bullis edixerunt, et orationem quæ deum precatur antequam Porta Sancta ipsis aperiatur, et per eam transseant.

Deus qui per Moysen annum Jubilæi p.

69.

IX.

Omnia Jubilæa, omnes Indulgentiæ, omnes gratiæ, omnes culpe et poenæ remissiones originem suam debent Jesu Christo; et in hoc sensu intelligi debent ea, quæ dicit Clemens VIII. scilicet quod hic vitæ et salutis nostræ author primus attulerit et annuntiaverit mundo annum hunc verè Sanctum. Sed fatendum est, quod quavis aliqui contrarium teneant; quod Jubilæum singulis centum annis celebrandum concesserit Bonifacius Papa VIII. cui etiam satisfuit illud in sua Bulla Indulgentiam nuncupare, et non Jubilæum, quo nomine illud

* Spondanus t. 2. continuat, an. 1300.

Navarrus Polus postmodum insignivit Clemens VI. atque juxta Judæorum morem ad singulos 50. annos reduxit.

9.

Urbanus VI. illud ad singulos 33. annos in honorem 33. annorum vitæ Jesu Christi, et ut saltem semel fideles illud licerari possent, reduxit; ac denique Paulus II. singulis 25. annis, illud fixit. Posteriores Pape, velut Alexander VI. an. 1500. Clemens VII. an. 1525. Julius III. an. 1550. Gregorius XIII. an. 1575. Clemens VIII. an. 1600. Urbanus VIII. an. 1625. Innocentius X. anno 1650. Cle-

mens X. anno 1678, p p p. hunc usum secuti fuerunt,
X.

Sancti Patres sapientissime observaverunt post Tertullianum et S. Cyprianum, quod Deus qui thesauro suo invidat, ad illum appropinquare non sinat eos, qui illo se ad-
sunt indignos. Et omnes Papae expressè notant in suis Bul-
lis, quod ut quis divitiis quas continet fruatur, oporteat ut van-
re contritus et poenitens sit. Verè contritis et poenitenti-
bus.

Omnes norunt, quod tria constituent poenitentiam, contritio seu attritio juncta Sacramento, confessio et satis-
factio: sed pauci in hoc munus suum observant. Duo, secundum
Concilium Tridentinum sunt absolute necessaria ad
veram contritionem sive perfectam sive imperfectam:
detestatio peccati sui, et sincerus dolor ob Deum offensum,
hoc est primum; firmum propositum illum non am-
plius offendendi, hoc est secundum. Atqui saepe in uno
et altero fallitur.

Modò quis idèò solummodo peccatum suum deserit,
quia illud perpetrandi non amplius habet occasionem,
aut quia passioni suae satisfecit: sed adhuc illius cum volup-
tate meminit; ultionis cupidi, injuriarum sibi illata-
rum vindictae; senes concubinari impudicae quam du-
raxerunt vitae. . . Eulercartius qui per simoniam benefi-
cium suum adeptus est, alia tam iniquis viis possidere non
cupit: sed sapie ipsum non piget se tam pernicioso medio
usum esse, quo tam commodam re ipsa conditionem naci-
tus est.

Modò non est nisi dolor, quem poenitens concepit de
malis temporalibus quae sibi per peccatum suum accersi-
vit, de morbis, aut infamia, quae sunt libidinum suarum
consecutiones, de pessimo rerum suarum statu, quod
vindicta sua satisfacere voluerit, Modò non est nisi
propositum vacillans, et sicut illud nunciat S. Augustinus
tineus*, semivoluntas. Promittit Deo se non amplius re-
lapsum, id ita se velle credit; sed non nisi debiliter
vult, et mala ipsius voluntas, quae fortior est, bonam
superat. Hinc supplicia aeterna, quae vitare cupit,

66.
Conditioes
necessariae
ad lucrandum
jubileum

Tres partes hujus
poenitentiae,
contritio, con-
fessio, satisfac-
tio.

Natura et si-
gnatura con-
tritionis.

* Lib. 8. Confess.

reformidat; illinc voluptate qua illum demulset, attrahitur. Rebus sic stantibus anima relabatur in priorem morbum suum, et si quosdam conatus adhibet, ut se ad veritatem evahat, statim consuetudinis pondere opprimitur, et à perversis suis propensionibus rapitur.

fy.

XI.

Confessio necessaria ad lustrandum Jubilaeum, sed qualis confessio?

Confessio est altera pars poenitentiae, et gratia Jubilaei illam supponit: Sed qualis confessio, et quales esse debent illius qualitates? S. Bernardus duas principales commemorat, diligentiam, et sinceritatem: diligentiam in examine peccatorum suorum, et sinceritatem in ipsorum manifestatione.

Oportet confiteri omnia peccata sua, et si quis mortalia ex defectu diligentis et necessarij examinis obliviscitur, confessionem suam nullam reddit. Si postquam vitam otiosam et voluptuosam duxit, si postquam plures menses in oblectamentorum prohibitorum concatenatione transegit, cum improbis consuetudinem et familiaritatem junxit, amicitias, vel flagitiosa commercia contraxit, essentialia status sui munera neglexit, infinitis occasionibus cogitatione, verbo, et opere deliquit: si, inquam, post haec omnia conscientiae suae examini, antequam confiteatur, laeva intervallum duntaxat tribuat, precipitanter sacrum Tribunalis accedat, quin ferè sciat id, de quo se accusat, indigestam rerum inutilium congeriem effutiat, nec ea quae absolute manifestanda sunt, singillatim exponat, an rectè confitetur?

Num tam exiguo temporis spatio totam transactam vitam suam revocare potest? iniqua commercia quae contraxit, pravas cogitationes quae habuit, detractiones quae protulit, scandala quae dedit, injustitias quae commisit, ultiones quae executus aut merditatus fuit, damnum quod proximo suo circa famam vel bona ipsius intulit, negligentiam quam habuit in adimplendis status sui obligationibus? Tales sunt confessiones innumerarum hominum, qui post plurimum mensium et subinde integrorum annorum spatium nesciunt quid in confessio-

reli dicant,
us capi don
Alii illa
tur, modo e
num species
it, quod un
statem inter
nos constitu
num privileg
illi effingend
per, rebus de
anti, tamen a
petiendo, m
alter duntax
ffarius ad ea
adertiam se
Quidam h
niserit impi
um inerat a
curandi, re
plandi. In
am ratione i
thinehant.

Non suffici
horum, nec lo
et sinceritate
ferre. En qu
num Concliu
et poenitentia
Sacerdotes, q
pro qualitate
ta salutaris
que, ne si fo
cum poenitan
pro gravissim
cum particip
tipactis que

nati dicant, quamvis peccatorum suorum numero capillorum suorum excedat numerum.

Alii illa occultant, dissimulant, ementuntur, modo cordis expressionibus utendo, quae illorum speciem mutant, modo in alios rejiciendo id, quod unice ab ipsis provenit, modo ad suam utilitatem interpretando, ea quae coram Deo ipsos summè reos constituunt, modo falsis praesentium privilegiorum natalium vel fortuna fatalem sibi effingendo conscientiae tranquillitatem, modo super rebus dubiis, et quae tamen magni sunt momenti, temerarie sibi imaginariam innocentiam potiendo, modo inter minuta peccata rapide et leviter duntaxat summè enormia tangendo ne Confessarius ad ea attendat ipsisque veritatem dicat, quae molestiam foret.

Quidam Rex poenitentem ait, quod Dominus ipsi remiserit impietatem criminis sui, sed prius consilium inierat adversus se ipsum loquendi, se ipsum accusandi, reum fatendi, nihil occultandi nec dissimulandi. Indulgentia ergo pro ipso erat: sed an haec eadem ratione innumeri pseudopoenitentes eam non obliuiscunt.

XII.

68.

Non sufficit conipere verum dolorem peccatorum suorum, nec se de iis cum omni possibili diligentia et sinceritate accusare, oportet praeterea de iis satisfacere. En qua haec de re loquitur Sacrum Tridentinum Concilium, ubi ipsi sermo est de Confessariis et poenitentibus quas imponere debent. Debent omnes * Sess. 14. c. 8. Sacerdotes, quantum spiritus et prudentia suggererint, pro qualitate criminum, et poenitentium facultate salubres et convenientes satisfactiones injungere, ne si forte peccatis conniveant, et indulgentius cum poenitentibus agant, levissima quaedam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes fiant. Habeant autem praec oculis, ut satisfactio quam imponunt, non sit tantum ad nova vi-

Demulset, p...
bitar in p...
us abhibet, u...
Dinis p...
ibus rapit...
ntia, et g...
efig, et que...
ibus du...
t sinceritatem
luorum, et h...
sua, et si qu...
ari exam...
am re...
m dicit, si p...
ntorum p...
um impo...
amicitias...
tialia statu...
onibus cogit...
post haec...
im confite...
t, praecipit...
me sicut u...
tulum con...
infertanda...
onfite...
io totam...
iniqua com...
quas habet...
que dicit, p...
s cecidit, aut...
i mo suo...
gligentiam...
obligatione...
rorum hom...
brade integ...
uit in conf...

tae custodiam, et infirmitatis medicamentum, sed
ad praeteritorum peccatorum vindictam et castiga-
tionem p.

Facile ex his habetur, quod Concilium istud de gra-
vis poenitentiarum speciebus loquitur, medicinali
nempe, quae impedit ne poenitentes in ea qua commi-
serunt, peccata de novo labantur, et de aliis, quae ea
in qua lapsi sunt, castigat. Calvinista et Lutherani
priorem non negant, sed posteriorem absolute rejiciunt.

Facile conceditur, quod nulla Indulgentia, nullum
que Jubilaeum possit poenitentem a priore, quae est me-
dicinalis, eximere; (hujus rationem postea offeremus.)
Sed potestne Confessorius in Jubilaeo magis peccatoribus
absolute posteriorem totam remittere?

Primum Ecclesia saeculis dabatur Canones, qui designa-
bant poenitentias, quas subire tenebantur peccatores
pro quolibet flagitio et delicto; et tunc Confessorius non
agebat aliud quam ut ipsis latam ab Ecclesia legem ap-
plicarent. Hodie dum ipsa illorum prudentia relin-
quit poenarum ~~impositionem~~ impositionem, quas subire debent
poenitentes: Sed ipsis tam parum potestatem tribuit om-
nes remittendi, ut declarat, quod, si cum ipsis nimium
indulgenter egerint levissima sunt atque opera satisfac-
toria pro gravissimis delictis injungendo, se alienorum
peccatorum participes et reos sint effecturi.

XIII.

69. Perniciosis igitur error est credere, quod Jubilaeo et
Indulgentia poenitentes ab operibus satisfactoriis ab-
solute eximant, quod Sacerdos sit Judex arbitrarius dum
taxat, nec necesse sit ea quae jubet exequi. Quamvis
nimium hi poenitentes se potestati quam ipsi Christus
Jesus concessit subjecerunt, non amplius eis licitum
est poenitentiam ab ipso injunctam omittere: Quod adeo
verum est, ut in antiquo Ecclesiae usu, quo poenae pro
quolibet peccato imponenda designabantur, tam stric-
ta erat in poenitentibus eas subeundi obligatio, ut si
eas omitterent, ipsis reconciliationis gratiam denaga-
ret.

Stephanus Papa qui saeculo nono vivebat, magno
cuidam Domino nomine Aristulpho, qui in Zolotyria

Poenit. Rom.
tit. 2. c. 11.

astu uxorem suam occiderat, hanc vicissitudinem obtulit et injunxit, ut scilicet vel in Monasterium aliquod se cederet ibi per totam vitam suam poenitentiam acturus, vel si eam in mundo agere mallet, accuratè has quas ipsi imponit regulas observaret; jejuniis, vigiliis, orationibus et elemosinis continuo occuparetur; nullum unquam convivium adiret, nulla caperet oblectamenta; Jamissè retrò Ecclesiae januam staret ab aliis fidelibus separatus, quorum precibus se commendaret, ubi eam ingrederentur et egrederentur.

Hæc autem addit: Durioræ hæc, quam tibi in mansuetudine et misericordia Dei poenitentiam, imponere possam; sed si eam perfeceris, Spero ab infinita Dei bonitate, quod accepturus sis remissionem peccatorum tuorum. Quod si è contrario salutaria monitum, quod Ecclesia Mater tua tibi dat, despexeris, nos te à nostra communione separabimus; semper vinculis Dæmonis obstrictus manebis, et sanguis tuus in caput tuum recidat.

XIV.

Quid adhuc illi, qui postquam magna flagitia perpetraverunt, de præterita severitate Confessariorum conqueruntur, qui ipsis poenitentias incomparabiliter mitiores injungunt? Illi qui arbitrantur quod tempore Jubilæi omnes peccatis suis debita poena ipsis omninò remissa sint, aut qui negligenter vel etiam cum quadam repugnantia ea faciunt, quæ Bulla præscribunt? Illi, qui cum Confessario dicere debent: quid vis ut faciam? ultrò me iis omnibus quæ jussaris, subjeciam, cupiunt è contrario ut Confessarius faciat quæ ipsimet volent? Illi, qui incomprehensibili coecitate et impietate se variis flagitiis voluntariè tradunt dicentes: ab iis absolutionem recipiamus quando celebrabitur Jubilæum? Illi denique, qui putantes, quod tempore isto maximis peccatoribus plena peccatorum suorum remissio concedenda sit, cum indignatione et minis Ministros Dei accipiunt, qui ipsis opera satisfactoria injungunt, quorum duratione et severitate offendantur?

Cum Feliciſſimus et Fortunatus Roma con-

* Ep. i.

quasi essent adversus S. Cyprianum, quod inlementer
eos accepisset: hoc praeclarus hic S. Vir Cornelio Papa
respondet: * Si velint experiri nostrum iudicium, vani-
ant, si quam habent defensionem quam proferant,
videamus quanam ipsorum mens sit circa Satisfac-
tiones quas facere debent; videamus quales poeniten-
tia fructus nobis afferant. Namini hic Eclesia clau-
ditur, nec Episcopus euidam dat repulsam. Nostra pa-
tientia, nostra facilitas, nostra humanitas omnibus
patent. Sed si qui sint qui abutuntur se Jenuo Eclesi-
am intrare posse non cum precibus, sed cum minis, vel
si sibi permadent, quod loco lacrymarum et operum satis-
factoriorum quibus innumera deberent, amanter re-
cipiendi sint ex metu ne offendantur: Sive debent, quod
Eclesia Dei ipsis cum rigore obstitutura sit, quod Cas-
tra Jesu Christi, semper fortia et invincibilia continue
protectione Dei hujus, ipsorum minis nunquam caesa sit

XV.

71

Eclesia qua antiquos poenitentiae Canones rela-
xare potest, ultimas hinc temporibus id praestitit.
Concilium Tridentinum ad propositiones sibi factas eos-
dem restituendi post morosas deliberationes con-
sultat deferendum esse Christianorum infirmitati, qui-
bus nec animus nec vires sunt tam longas amplecten-
di austeritates; et quod insuper cum haereticis veri-
tatem et validitatem Indulgentiarum oppugnarent,
multum interesset ostendere, quod Eclesia jus habe-
ret poenitentibus gratiam impertiendi, ipsis meri-
ta Jesu Christi et Sanctorum suorum applicandi, ip-
sos eximendi non modo à Satisfactionibus Canonis,
sed etiam à poenis temporalibus quibus erga Justi-
tiam Divinam sunt obstricti.

Non satis laudari potest pius S. Caroli Cardinalis,
Gropperi et Doctorum Universitatis Lovaniensis
fervor, qui instantes à Concilio postulaverunt, ut pa-
ma hujus disciplina austeritas restitueretur. Ecle-
sia quam Spiritus Dei semper regit, habitis suis
id non faciendi rationibus, soluit ut Confessarii he-
rum Canonum notitiam haberent, suis poenitenti-

bis eos exponerent, etque indicarent, quantâ cum mansuetudine haberentur per peccatorum remissionem, quæ olim non obtenta fuisset, nisi post diutina, abjecta, et laboriosa exercitia.

* Anathemata fecit eos, qui dixerint quod Ecclesia * Sess. 25. c. 21
sancta potestatem non habeat concedendi Indulgentias: sed simul cupit ut eis necessaria moderatio adhibeatur, ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina enervetur, et debilitetur.

At qua ratione hæc disciplina debilitari et enervari potest, nisi cum magno peccatore, inde summat occasionem poenitentiam non agendi, et Confessarii salutaris poenitentias quæ quondam ad ipsorum peccata proportionem habeant, eis non injungunt.

XVI.

72.

Indulgentia data est ut debitorem juvet, non ut auctorem impediat ad solvendum juxta veras vires suas. Dom. Godsau
Ep. Vinciens.
Serm. in Jubili-
coenon.
Thesaurus sanguinis et meritorum Jesu Christi atque Sanctorum suorum veniat in auxilium pauperum et peccantium, qui sincerum habent propositum expiandi culpas suas. Sed Ecclesie mens est, ut cum prudentia distribuatur, idque aperte innuit S. Pontifex, quando mandat Confessariis ut salutarem poenitentiam peccatoribus injungant. An hi peccatores, sapè enormium criminum rei sine ulla satisfactione, nec: quod inauditum est: quin vel ullum eam præstandi propositum habeant, has gratias recipere possunt? In ref. morali
q. 30.

* Comitatus doctissimus Jesuita clarè asserit, quod quamvis Indulgentia sint plena, plenaria, et adeò ample, ut eis nihil amplius addi possit, tamen poenas peccati non remittant æqualiter omnibus illis, qui faciunt ea quæ Summus Pontifex injungit, sed in quantum duntaxat cum majori pietate, charitate, et poenitentia gratiam Jubilei percipiunt. Hanc in rem adducit ea quæ quibusdam Cesmus Antisiodorensis, S. Bonaventura, et Duo cardines Sancti Pontifices disserunt..... Sedes Apostolica, et

» inquit Cardinalis Baronius, concedit has Indulgen-
 » tias non ignavis, desidiosis, et pigris, sed iis qui fide-
 » liter munera sua defunguntur: cum una ex pra-
 » cipuis dispositionibus ad curandum Jubilaeum sit
 » sincerum et constans propositum poenitentiam
 » agendi. Sacundum suas vires, atque effusione thesau-
 » ri Ecclesiae utendi ad offerendum Deo id quod ex pro-
 » prio non habent, et ut levi proctio à debitis suis
 » liberentur, nec quidquam patiantur.

XVII.

» Nihilominus quoniam sunt opera Satisfacto-
 » ria plerorumque fidelium qui Jubilaeum volunt
 » lucrari? Si ea accuratè examinamus, invenie-
 » mus quòd nullam habeant proportionem cum
 » peccatis quorum sunt rei. Eminentè quot repe-
 » riuntur, qui postquam per plures annos in exc-
 » rrandis flagitiis remanserunt, vel quin ad Sacra-
 » mentum poenitentiae confugiant, vel Confessariis
 » ea occultant, vel in ea relabuntur, tamen arbitra-
 » buntur, se ab iis solutos esse, dummodò quardam
 » Ecclesias visitent, tribus diebus jejunent, quardam
 » orationes recitent, et aliquas largiantur elemo-
 » synas, et haec omnia sine poenitentiae spiritu, et si-
 » ne cordis dispositionibus, quas Ecclesia exigit, ut In-
 » dulgentia sit utilis?

» Nihil de vestium superfluitate demunt.... A
 » Stationibus ad ambulationem, ad congressus, ad ordi-
 » naria oblectamenta pergunt. Ignorant quid sit se
 » per aliquot dies domi suae includere, ut attentiori
 » animo cogitent ad actionem quam faciunt, furari, pro-
 » ut ait S. Ambrosius, Somno quò natura indiget, qua-
 » dam horas, illum suspiriis et orationibus inter-
 » rompere. De omnibus, prout aliis temporibus, loquun-
 » tur rabus. Vix tantum sibi imperare possunt, ut per
 » tres dies jejunent: multi propter levas incommodi-
 » tates ab hoc jejunio se eximi curant, quasi verò absti-
 » nentia esset instituta ad demulcendum corpus, et
 » Ecclesiae mens non esset ut illud quidpiam pateretur.
 » Quomodò alii jejunant? An non eo modo quem De-

us non elegit, prout ipsemet loquitur per Prophe-
tam suum Isaiam, et unde illud ei est in abomina-
tione? An non ex carum lautitia multas manus occu-
pat? An non ibi carnis abstinence voluptaria est
ob varietatem ciborum qui comeduntur? An quaedam
temperantia in illorum usu servatur? An non pala-
tum sibi satisfacere querit?

Veteres Anachorita non arbitrabantur se jejuna-
re, quando sub diei finem quo solebant refectioem
suam sumere, panem manducabant et aquam bibe-
bant ad satietatem. Hodie Christiani meridie su-
munt cibum; et collatis quam vesperi faciunt adae
ampla est, ut optima coena sicut possit.

XVIII.

73.

Quam mirum discrimen veteres poenitentias in-
ter et modernas! Sufficit mihi hic cum S. Hierony-
mo eandem unicum *Habiola* ~~complem~~ exem-
plum afferre*. Sanctus hic Pater, qui hujus Matro-
nae Romanae tanquam Sancta elogium tenuit, narrat
quod cum à marito suo adulterii causa *discessisset*
aliquae nuptisset, ex opinione primum suum matri-
monium solutum esse, se ob hanc culpam, qua po-
tius ab errore et imprudentia quam ab incontinen-
tia quadam et malitia proveniebat, publica poe-
nitentia subiecit.

* In Epitaph.
Habiolae ad
Ocean. pag.
240.

Saus cooperta, inquit S. Hieronimus, in ordine
poenitentium in conspectu Romae, Papae, Sacerdo-
tum, et totius populi, qui cum ipsa plorabant. Humi
procumbens, sparsis capillis, vultu livido, sordibus
manibus, et capite cineribus consperso, unctis vulnus
suum patefecit, et Roma carens plagam, quae ipsam
deformaverat, ipsius deflevit infortunium. Eula-
siam Domini ingressa non est, sed mansit extra cas-
tra, ab aliis separata, quemadmodum Maria soror
Moysis, expectans, donec Sacerdos, qui eam foras mi-
serat, denuò intrare juberet. *Faciam suam per-*
cutiebat, eo quod secundo marito suo plauisset. Nec gam-
mas nec margaritas gestare amplius voluit. Pretiosa lin-
tea sua, et ea omnia quibus se prius ornaverat, ampli-
us intrare non poterat. Denique non minus afflicta

erat, quam si adulterium commisset; et plura remedia adhibebat ad unicum vulnus sanandum. Hæc Iacobi S. Hieronymus. Si Jubilæa lucranda sint, ut poenarum moderationes obtinenda: quis inter ipsam et tot peccatores longè magis eos eandem mirabitur?

XIX.

74.

II. conditis necessaria ad lucrandum Jubilæum; favore ea quæ Bulla præcipit.

Omnes summorum Pontificum Bullæ iis, qui Jubilæum lucrari voluerint, præscribunt Stationes, visitationes Ecclesiarum, orationes, elemosinas, et ieiunia. Tot flagitiosos vel inuitos gressus versus creaturas facere; etiam quosdam facere debent ut ad Creatorem appropinquent. In tot locis fuerint ubi innocentiam suam amiserunt; oportet etiam ut Tempora adeant ad obtinendam à Domino gratiam illam recuperandi. Tot preces fecerunt sine attentione, sine recollectione, sine firmo peccata sua deserendi proposito: oportet ut si ea ipsis remitti cupiant, ferventes et sanctas faciant: et per has preces non modo intelligantur vocales et mentales, sed etiam frequentes cordis aspirationes ad Deum, et continua oblationes omnium eorum quæ agrediuntur, faciunt, et patiuntur.

Ieiunia et macerationes corporis non minus sunt necessaria. Oportet ut tot flagitiosas voluptates, quibus per sensus se oblectaverunt, expient, et peccatis in quæ lapsi sunt opponant contrarias virtutes. Hæc obligatio fundatur 1.º in ordine Iustitiæ, qui postulat ut ille qui quidpiam quod suum non erat, illud alteri tollendo, sibi attribuit, illud ipsum eidem quantum potest restituat sibi ipsimet illud auferendo. Atqui peccator qui Deum offendit, et qui effrenatis voluptatibus corpore suo abusus est, alienam rem ^{sibi} usurpavit: adeoque necesse est, ut injuriam Deo et sibi met ipsi illatam resarciat; et ad hoc ieiunia et opera satisfactoria contribuant. 2.º In hæc immutabili regula S. Augustini*, quod non sufficiat vitam mutare et peccatum non amplius committere, sed præterea necessarium sit, ut dolore poenitentia, gemitibus, macerationibus corporis, et cordis contriti sacrificiis pro iis in quæ lapsus est satisficiat. 3.º In Sacramento poenitentia quod sine satis-

* Hom. 50.

factione integrum non est, nec sine voluntate illam faciendi, quae prout Patres Concilii Carthaginensis et Concilii Tridentini docent, contributioni est essentialis, validum esse nequit.

Carthag. Can. 22.
Trid. Sess. 25.

Quantum ad eleemosynam notum est, quid Principi illi de quo in S. Scriptura fit mentio, dictum fuerit, ut nempe iis peccata sua redimeret; et quid dicat sancta viro Tobiae, Angelus Raphael, quod bona sit oratio cum jejuniis, et eleemosyna magis quam thesaurus auri recondere. Eleemosyna quae consistit in proxi omnium possibilium operum misericordia sive spiritualium, ut ignaros docere, peccatores corrigere, consilium eo indigentibus dare, afflictos consolari, injurias patienter tolerare et indulgere, pro vivis et defunctis orare: sive corporalium, ut esurientes pascere, nudos cooperire, domicilium non habentibus hospitium praebere &c. Haec sunt bene multa rationes et viae Deo satisfaciendi et indulgentiam ipsius sibi conciliandi.

Tob. c. 12.

XX.

75.

Quamvis haec obligatio ab omnibus agnoscatur, tamen illius proxi rarissima est. Christiani Divicias trutinatas habent, ad quas auri et argenti sui proventus examinant; unam ad recipiendum, quae gravior est, alteram ad laudum agendis, quae levior est. Qui hac ratione et modo divitias quas à Deo acceperunt, ponderant, hi incidunt in abominationem, de qua loquitur S. Scriptura: Bonus et bonus, mensura et mensura utrumque abominabile apud Deum.

Deus videtur trutinis inaequalibus usus fuisse, quippe qui omnia divitibus, et nihil egenis dediderit. Sed ita egit cum summa bonitate aequae ac sapientia, ut divites ad quamdam aequalitatis speciem res reducerent, per communicationem abundantiae suae quam facerent indigentibus. Tanquam depositum aliquod partem pauperum in manibus suis tenerent, inquit S. Leo: at quid severius est, quam res titutis sacrum rerum, quae hoc modo habentur?

» Propheta Ezechiel lignis vite pecuatores reddita,
 » et conversionis ipsius istud etiam annumerat, quod
 » nempe pignus quod accepit non retineat, sed fideliter
 » ter restituat. At Deus ipse pignus hoc divitibus
 » committit, nec illud retinere possunt, quin fur-
 » ti simul et homicidii eos se faciant. Qui egenum
 » non aluit, occidit, ait S. Ambrosius. Hanc quot ho-
 » micidiorum iuxta hoc principium rei sunt tot divi-
 » tes, qui arbitrantur se coram Deo immunes esse,
 » quod decem vel duodecim pauperibus panem dade-
 » rint, et qui centum alere potuissent? Imò homi-
 » da hi incogitantes faciunt rem deplorandam, et
 » simul arbitrabantur, quod ipsorum elemosyna
 » ^{ascendat} ad thronum iudicis sui, ut ipsum mitigent, clamor
 » eorum, quibus opitulati non sunt, quamvis possent
 » et debuissent, ad illum ascendat, ut adversus ip-
 » sorum inhumanitatem vindictam postulat.

» Quilibet notum est, quibus viis pluraque di-
 » vitum familia ad illud in quo sunt fastigium per-
 » venerint. Quibusdam stimulis durante Jubilaeo
 » forte agitantur. Dabunt seu potius restituentur,
 » quod furati sunt; sed quomodo hanc restitutionem
 » faciant? longè aliter quam Zachæus. Cœcul ut
 » quadruplum reddant eis, quibus furati sunt, ne qui-
 » dem unum pro decem millibus reddent. Amor pro-
 » prius, vanitas, propriorum commodorum studium
 » restitutionibus suis modum ponent, et in ipsorum
 » satisfactionibus multum impunitatis inveniatur.

Felices illi, qui hoc sacro tempore sine ulla satis-
 faciendi Deo et proximo tenabuntur desiderio, qui
 reperient Confessarios perspicaces et fideles, à
 quibus consilia et monita ab omni proprio com-
 modo aliena accipiant, atque sanentur non gra-
 tis remediis, sed salutaribus atque divinis Evangelii
 regulis convenientibus.

XXI.

Annus Jubilæi vocatur à Paulo II. et Sixto IV.
 annus remissionis, reconciliationis, gratiae; à Cle-
 mente VIII. annus veniæ et pacis; ab Alexandro VI.
 annus quietis et latitiæ; ab Innocentio X. annus sancti-
 ficationis et indulgentiæ.

76.

Nomina et
 affectus Jubi-
 læi

Et profet
 busdam te
 miseris in e
 infirmitate d
 quam h
 libertate
 atur. Ina
 coronation
 pecuniarum
 vorant, et
 quibus ipse
 stando et
 tios sanguin
 foet, ut ver
 fidele mira
 Judæorum qu
 annum cat
 lum per inv
 mabus fidel
 im restis qui
 non effund
 Justitia
 possitantes
 ta, at clam
 Misericordi
 Consolan
 Tus vos alle
 tunc exaud
 quando veni
 nunt temp
 nus, qui un
 relationem
 dum populo
 In vata
 te annuncie
 gatur. Olim
 tur, modo spi
 restates con

Et profecto inauditum foret, ut Reges certis quibusdam temporibus gratias extraordinarias miseris in carcere detentis facerent, et Deus infinitè ditior, et ad misericordiam proclivior quàm hi Reges, interdum pro consolatione et libertate creaturarum suarum nullas impetratur. Inauditum esset, ut hi Reges in die coronationis vel triumphorum suorum magnas pecuniarum summas in sinu pauperum effunderent, et non essent in Ecclesia certi dies, in quibus ipsa thesauros Jesu Christi aperiret ad ditandos illos, quos divinus iste Salvator pretioso sanguine suo redemit. Inauditum, inquam, foret, ut veritas caderet figura, ut Coelum, per visibile miraculum, pro alimento et consolatione Judaeorum quemlibet quadragesimum nonum annum ceteris fecundiorum fecisset, et idem Coelum per invisibilia misericordiae prodigia, in animabus fidelium majorem gratiarum abundantiam certis quibusdam magis, quàm aliis temporibus non effunderet.

Justitia Dei habet suos ultionis dies: florate impenitentes peccatores, ululate, inquit propheta, et clamate vae his diebus, ululate vae vae diei. Misericordia etiam habet suos gratia et venia dies: Consolamini vos veri poenitentes, consolamini vos, et Deus vos alloquitur, quando dicit: Tempore opportuno exaudivi vos et adjuvi in die salutis. Verum quando veniet tempus istud? Nunc jam adest: Eccc nunc tempus acceptabile: Eccc magni Jililaei annus, qui cum quondam ad Judaeorum Jubilaei annum relationem habeat, vobis adhuc utilior est, quàm olim populo huic fuerit, inquit quidam vir doctus.

* In veteri lege hic Jubilaei annus biennae sonitu annunciabatur; in nova voce Apostolica promulgatur. Olim in hoc anno debita temporalia remittabantur, modo spiritualia condonantur. Olim alienata hereditates recuperabantur; hodie bonorum operum, quae

* Narramus
notabile q.
sub finem

» peccatum mortificaverat, fructus percipitur. Olim
 » qui à patria sua longè aberant Hierosolymam se con-
 » ferebant ad laudes Domini in Sancto Templo suo de-
 » cantandas; et hodie fideles in nostris Ecclesiis con-
 » gregantur ut ipsum laudent, etque humiles gratia-
 » rum actiones rependant. Olim omnia servilia opera
 » in terra cultura cessabant; hodie omnis inordinata
 » rerum mundanarum cura cessare debet. Olim terra
 » illa omnis generis fructus in abundantia Judæis reddebat,
 » ut exenti iniquitate vita necessaria sibi providen-
 » di, non nisi animam suam nutrire et roborare bono-
 » rum operum proxi studerant; et hodie nostrorum cor-
 » dium terra pluviarum et rerum coelestium diluvio fru-
 » cunda facta, non debet proferre nisi fructus, qui ad beatam
 » aeternitatem maturescant.

XXII.

77.

David gratis à Deo proventus, ditatus, cumulatus,
 grati animi affectu exclamat: Deus meus misericor-
dia mea. Ignorat quo nomine ipsum vocet, inquit
 S. Augustinus. Appellabitur illum salutem suam, re-
 fugium suum, fortitudinem suam? haec omnia nomina
 Deo conveniunt, imò aptiora et magis naturalia viden-
 tur esse, quàm si misericordiam suam illum appellet.

Si ei diceret: Deus meus, tu es salus mea, statim si-
 retur, quid dicere velit, quoniam notum est, ipsum esse
 qui dat salutem. Si illum refugium suum compella-
 ret, facile intelligeretur quid vellet, quia ad Deum
 confugimus. Si fortitudinem suam illum vocaret,
 mirum haud esset, quia certum est, hanc fortitudi-
 nem ab ipso provenire. Sed quare illum misericon-
dia suam appellat? Ne miramini, respondet hic S.
 Batar, haec enim respectu hominum qualitas est, qua
 ipsis majorem affectu consolationem, et titulum, qui ip-
 sis majorem spem tribuit: Statim ad verum omnis
 gratia fontem accedit. Enimvero misericordia ipsos
 proventus, comitatur et sequitur, misericordia, in qua
 sperant à custodia matutina usque ad noctem, quia to-
 ta est ipsorum, atque copiosam redemptionem ipsis tri-
 buit.

78.

XXIII.

Cum Jubilaeum sit extraordinaria Indulgentia
 at remissio poenarum debitaram peccatis in Sacramento
 poenitentiae jam condonatis, quaeri solet, quoniam sint

hae poenae. Ad quod notandum i^o quod culpam jam deletam et poenam aeternam condonata, remaneat poena temporalis non solum medicinalis sed canonica subeunda, sed Satisfactoria vel in hac vel in altera vita.

Cum Israelita contra Deum et Moysen murmurassent, hincque Propheta ipsorum veniam impetrasset, ferè omnes morte puniti fuerunt. An non ipsemet Moyses et Aaron puniti fuerunt, quod non satis cito peccatum percussissent? Quamvis vana Davidis curiositas in reuersione populi sui, ipsi condonata fuerit, an non Deus ipsi dedit optionem eligendi vel pestem, vel famem, vel bellum? Si Principes, qui crimen condonant, tamen severas poenas injungunt: Si David quamvis Abrahamae veniam indulisset, tamen conspectum suum per aliquod tempus subire eum vetuit: an oportet, ut Deus, cui iustitia aequa ac misericordia sua ratio cordi est, aliter se gerat, inquit S. Augustinus? Oportet ne, ut omnia uni tribuens, alterius jura omnia perfundet?

Num. c. 20.

XXIV.

igitur post peccatum condonatum subeunda sunt certa quaedam poenae; sed quanam sunt illae poenae? variae distinguuntur. 1° Sunt poenae naturales, ut morbus, fames, ignorantia, mors: poenae quae sunt necessariae et inevitabiles peccati originalis sequela: poenae quae per admirabilem misericordiam et iustitiam Dei dispositionem non minus sint virtutis nostrae probationes, quam peccati nostrae castigationes, nobis per Jubilaeum remitti non possunt, eo quod ipsum Baptismi Sacramentum, quod in nobis culpam peccati delet, ab iis nos non eximat.

2° Sunt afflictiones et vnae personales, quas Deus, prout ait S. Augustinus, nobis immittit, ut ob peccata actualia, quae perpetravimus, puniat, vel nos impellat ad nobis ipsis invigilandum, quod ab ipsis nos tueamur. At effectus ordinarius et directus Jubilaei non est, ut nos ab his poenis eximat. Fortè interdum precibus et lacrymis nostris flecti se sinit, prout Ezechiae precibus flecti se permisit, qui vita sua ad quindecim annos prorogationem obtinuit: Sed communiter loquendo, ab his poenis nos non liberat Jubilaeum.

3° Dantur poenae, quae medicinales vocantur: poenae,

* In hac verba
Ecc. enim scri-
ptam dilectis-
simam
S. August. Tract.
124. in Joan.

79.

qua sunt remedia à Confessario tanquam prudenti et benigno medico suis poenitentibus prescripta, ut in priores morbos relabi eos impediat; poena, quae non modo satisfactoria sed etiam praeservativa, sed et idonea sunt, quando se eisdem subjiciunt, spirituales quam receperunt fore re sanitatem, et sine quibus relaberentur. Atqui certum est, quod nulla Indulgentia plenaria, nullumque Jubilaeum poenitentem ab eis possint eximere. oportet, si verè talis effecit, ut firmum habeat propositum in posterum non amplius peccandi, adeoque oportet, ut poenitentia à se removeat quidquid hoc propositum inutile reddere posset, omniaque remedia summat, quae ipsi prescribuntur, et quae apta sunt ad conservandam suam innocentiam. Hinc quando impiis et dissolutis prescribitur oratio, modestia et assiduitas in Ecclesia, lectio piorum librorum, in quibus pietatis hauriant exempla loco scriptorum illorum, quae mentem ipsorum depravabant, et cor veneno inficiebant: Quando prescribitur illis, qui parentibus suis vel Superioribus suis sunt inobedientes, ut certum quendam actionum numerum contra suam propriam voluntatem faciant, ut ipsis externa reverentia signa exhibeant, ut data occasione ipsorum agendi rationem laudent, illatas ipsis offensas humiliter sarciant: Quando obligantur ebriosi ut aquam bibant, vel vinum suum aqua diluant, ut haluationum suarum socios fugiant: Omnes haec poenae medicinales, quas singillatim hic texere nimis longum foret, sunt poenae, à quibus Jubilaeum poenitentem eximere non potest, nec unquam eximet.

Denique dantur poenae Canonicae, de quibus omnes Ecclesiasticae historiae mentionem faciunt, et poenae quas Justitia Divina sibi reservat in altera vita nobis infligendas, nisi in hac vita eidem satisfacimus; et has poenas Jubilaeum nobis remittit. Canonicae non amplius sunt in usu; aliae nobis remittuntur, sed quomodo? an per gratiam Jubilaei et Indulgentiarum? an per bonam et sanctam cordis nostri dispositionem? Haec utramque ajunt S. Cyprianus et alii SS. Patres. Sunt valuti duae causae, quae contribuant ad proterendum

eundem effectum. Non obtinavimus remissionem poenarum peccatis nostris debiturum, nisi infinita Jesu Christi merita nobis applicarentur, nisi gratuita et benigna misericordia ipsius thesauri nobis apererentur. Sed etiam hac applicatio non fieret, si non ex parte nostra ad eam contribuere, si Eucharistia precibus et nostris, auxiliis quod ipsa nobis offert, et sacrificiis cordis humiliati et contriti nos non prepararemus ad recipiendam adeo magnam gratiam: hoc nitenti, operanti, roganti potest clementer ignorare, potest in acceptum referre quidquid pro talibus patierint Martyres, et fecerint Sacerdotes.

* S. Cyprian.
De lapsis.

XXV.

80.

Omnes affectus ad peccatum abjicere, nullum munus suorum, ut ut exiguum videatur, negligere, propriam miserriam sentire, et ferventibus precibus misericordiam Domini implorare, haec sunt tota magna media perseverandi in ipsius gratia, inquit S. Bonaventura.*

* In dicata
Salutis.

In sacra Scriptura sunt vincula, illecebrae, fraudes, pondus, et exteriora peccati. His vinculis nos implicat; his illecebris nobis ad blanditur; his fraudibus nos decipit; hoc pondere nos deprimit; his exterioribus nos circumdat et obsidet.

Quamvis etiamnum hoc peccatum devictum est et ab anima pulsum, Daemon his mediis utitur ad illud deus introducendum. Verum si conatus ipsius inutilis reddere velimus et conservare gratiam quam accepimus, nos his vinculis evadere debemus, ipsius illecebris resistere, fraudibus ipsius diffidere, pondus hoc exutere, à vis et exterioribus illis quibus circumdamur, recedere: Deponentes omne pondus, et circumstant nos peccatum, inquit Apostolus.

* Hebr. 12.

Gratia haec, quam accepimus, similis est mannae Hebraeorum. Antequam haec manna à caelo caderet, inavis nos jacebat per circuitum castrorum Israël -

* Exod. 16.

» litarum, et quamprimum terræ superficiam cooperie-
 » rat, apparebant minuta grana, et quasi pilo tusa. Sed
 » quando hæc minuta manna grana in terram cecide-
 » rant, aliud pruina stratum ea cooperiebat, ut à Solis
 » ardoribus aliisque aëris incommodatibus tueretur,
 » adeo delicatus et ad corruptionem proclivis erat cibus
 » iste.

Gratia quam accepimus magnam habet cum hæc
 manna relationem. Hæc gratia, quemadmodum man-
 na, à coelo delabitur: prima relatio. Hæc gratia si-
 cut manna, quæ varios sapes habebat, est multifor-
mis: Secunda relatio. Si exiguus ros preparabat ter-
 ram ad suscipiendam mannam, necesse est ut corda
 nostra prepararentur, quatenus gratia ea ingredi vale-
 at. Si Israelita de mane surgebant ad colligendam
 hanc mannam, oportet ut ex parte nostra operemur
 ad recipiendam hanc gratiam; et denique alterum
 pruina seu rois stratum hanc mannam, ubi delapsa
 erat, cooperiebat, ut ab injuriis aëris tueretur, oportet
 et hanc gratiam adversus ea omnia quæ ipsi nocere
 possent, cooperiamur.

XXVI.

81.

In hunc effectum nulla bona opera negligere de-
 bebimus. Deus formidando justitiæ suæ effectu, sterci-
 litate percellit opera moraliter bona quæ faciunt pec-
 catores: Sed etiam alio misericordiæ suæ effectu, mi-
 nimas justorum actiones fovundas et meritorias effi-
 cit, jacturas, ut ita dicam, quas peccatum ipsis intulit,
 sariendo, necnon ipsis, cum in statu gratiæ sunt,
 præbendo salutaria media acquirendi per adimple-
 tionem maximè vulgarium munerum divitias gloriæ
suae.

Hic est thesaurus absconditus, cui COLUM in Evan-
 gelio comparatur. Nam quemadmodum in thesauro
 reperiuntur non solum aurei et argentei nummi, sed
 etiam viliores monete et nullius ferme valoris; sic eti-
 am istum constituunt non solum virtutes sublimes et
 heroicas, sed etiam vulgares et communes actiones.

Quando cum hominibus negotiamur qui saepe quod
 multum est modicum, et quod modicum est nihil esti-

mant, commercium istud interdum nobis est infructuosum, et si exiguum quid ultra sortem nostram ex eo referimus, felices nos arbitramur: sed cum Deus sit infinite dives et magnificus, abundantia sua paupertatem nostram supplet, et vult, ut ex paucis, quae ei damus, magnos fructus colligamus.

* Pauper illa vidua Evangelica non nisi duo ara minuta Luc. 21. mittit in gazophylacium: et quia corde bono dat quod habet, Christus Jesus ait, quod plus miserit, quam dives et superbus Pharisaeus. Sunamitis suscipit Eliseum, qui aliquoties apud eam divertit et comedit: ac pro exiguo hoc misericordis opere, hic propheta resuscitat filium ipsius, quod, ut cum Ambrosio loquar, est velut hospitii ipsius pensio, hospitii sui solvit pensionem.

XXVII.

Hic remissionis et indulgentiae temporibus, omnium eorum quae agimus, Deus rationem habet, et ut ut pauca sint, quae ipsi damus, illa tamen infinite valere facit. Sape exigua à nobis exigit, et talia quae à nostro pendunt arbitrio, necnon exigua nobis constant praeis. Olim contentus erat habere terram communissimam, lapides humi informes et impolitos; edificabis altare de saxis informibus et impolitis. Ab iis qui multum ipsi dare non possunt, nihil etiam adhuc hodie petit aliud, quam quod, ut ita dicam, in manibus suis habent, curam rei domesticae, exiguas cordis versus ipsum elevationes, bonum usum levit alicujus advenientis, humilem acceptationem vitae obscurae et pauperis: Hoc est ipsi edificare altaria de terra, et saxis informibus.

Sed animadvertite etiam, quod quanto faciliora sunt ista, tanto magis rei sumus, si ea negligamus. Ad id benignus est, ut iis sibi ipsi satisfaciat, et in sua amicitia conservet eos qui illa ei offerunt; sed etiam metuedum est, ne procul à se rejiciat eos, quibus ea est socordia et ingratitude, ut illa ipsi danegent. Igitur oportet, ut secundum mensuram gratiae quam acceperunt, omnibus suis muneribus magnis et exiguis defungantur, ut ut vix et abjectum videatur id, quod ipsi corde bono offertur, tamen eisdem magnas remunerationes alligat.

Unde hoc venit? ex munione quam actiones etiam -

num minima et communissima habent cum infinitis
meritis Jesu Christi, quorum applicatio fit in Jubilaeo.
Nostra lacrymae et nostrae afflictiones Dei lacrymis et
afflictionibus conjunctae nobis magnas gratias concili-
ant. Nomina sua amittunt sicut flumina quando in
mare delabuntur. Sed S. Paulus ait, quod in nobis aeter-
na gloria pondus operentur. Nostra preces, nostra suspi-
ria, nostra diligentia in adimplatione munerum etiam
communissimorum sunt res admodum exiguae; sed tamen
in Deo manent velut semen occultum, cujus beata aeter-
tas fructus est: Semen aeternitatis, inquit S. Bernardus.

XXVIII.

82.

Cum agricola semen suum terra mandat, videtur qua-
si operam et grana sua perderet: sed nisi magnum inter-
veniat infortunium, haec exigua grana multiplicantur,
et ipsi abundantem messem producunt. Talia sunt nostra
bona opera in statu gratiae facta; et haec ipsa ratione
nullum negligere debemus.

Moses dura saxa virgâ suâ parvitiens fontes aqua vi-
va ex eis elicit; S. Petrus cum suâ umbrâ molestos et inve-
teratos morbos sanat: Quid in se tenuius et debilius? Sed quid
majus in suis effectibus? Id ipsum quodammodo dici potest
de communibus nostris actionibus, quae cum in se ipsis ni-
hil sint, singulari omnino virtute sunt praeditae, quando
à gratia et Spiritu Dei animantur.

Vivo jam non ego vivo, inquit S. Paulus, vivit vero in
me Christus. Si in me vivit, intus in me agit, et motus
mei in bonum magis ab ipso quam à me veniunt. Ipse me-
nibus meis eleemosynam largitur. Ipse pedibus meis Xero-
doria visitat et carcere. Ipse ore meo fundit preces. Ip-
se corde meo sancta desideria et pios affectus efformat: adeo
que nullum ex meis muneribus negligere debeo, si illorum
mercedem recipere, et in ipsius gratia perseverare cupio.

XXIX.

83.

* S. Fulgentius
Ep. ad Theo-
dorum.

Denique gratiae adiutorium semper est nobis à Deo
petendum, sed ne ipsum quod possumus nostris viribus
assignemus; neque enim haberi potest ipse saltem oratio-
nis effectus, nisi divinitus fuerit attributus. Ut ergo de-
sideremus adiutorium gratiae, hoc ipsum quoque opus
est gratiae. Ipsa namque incipit infundi, ut incipiat

poni: ipsa quoque amplius infunditur, cum poscentibus
 datur. Quis vero potest gratiam poscere, nisi velit?
 Sed nisi in eo Deus ipsam voluntatem operetur, velle
 nullatenus poterit. Quocirca ut in his bonis, quae à Deo
 accepisti permanere et proficere: quidquid habes, bona vo-
 luntatis, vel bona operationis, Deo assigna, qui dedit; et
 ipsum, qui dedit, humiliter roga, ut conservet et augeat,
 quod donavit.

Supplementum.

Cum multi Authores, et Concionatores sive veteres,
 sive recentiores de Indulgentiis et Jubilaeo tractave-
 rint, opere praetium erit, ne omnes citentur, quorundam
 annotare, qui accuratius de hac materia scripserunt.

Cardinalis de Richelieu de ea excellentem tractatum
 edidit, in quo plures statuit propositiones. Statim os-
 tendit, quod post culpam delictam et poenam aeternam
 condonata subeunda restet poena temporalis satisfac-
 toria vel in hac vel in altera vita. In Numerorum libro,
 cum Israelita contra Deum et Moysen murrurassent,
 hincque Propheta ipsis veniam à Deo impetrasset, omnes
 facinorosi in poenam peccatorum suorum morte puniti fue-
 runt.

Num. 12.

In eodem libro legitur quod Moyses et Aaron puniti
 fuerint, quia non satis promptè peccata percussissent, p.
 Profecto, si Principes, quamvis crimen condonent, tamen
 poenas imponunt: si David postquam filio suo Absalon
 veniam indulserit, tamen per aliquod tempus conspec-
 tum suum cum subire non permisit: Deus cui iustitia
 et misericordia suae rationes aequaliter charae sunt, in-
 finita majus jus habet in eos qui illum offenderunt. et
 hoc demonstrat ex Iudicis S. Augustini locis.

S. Aug. in ill.
 Psal. Eua
 enim verita-
 tem dilexisti.
 et Tract 124.
 in Joan.

Postmodum ostendit, quod haec poena possit interdum
 integrè remitti magnitudine contritionis, prout Regi Ege-
 chia, Ninivitis, Publicano, bono latroni, et Magdalene
 accidit, quibus post remissionem peccatorum suorum
 nullam injunxit poenam. Inde demonstrat, quod Ec-
 clesia habeat potestatem remittendi

poenas temporales. Adducit ad hoc verba Jesu Christi ad
 Petrum, tibi dabo claves p. et ad Apostolos, Quodcumque p.
 Et haec poenae non tantum sunt Ecclesiasticae, sicut con-

Sura et Suspensiones, sed etiam Satisfactoria, et quibus obstricti sumus erga iustitiam Divinam. Hae potestate usus est S. Paulus erga incestuosum Corinthiacum; Concilia item Nicaenum, Laodicenum, et Ancyranum, Concilium Cathaginense. IV. cui interfuit S. Augustinus, Can. 75. et 76.

Deinde respondet objectionibus haereticorum, qui dicunt 1° Quod si restant quaedam poena temporales Deus semitantum condonat. 2° Quod si fuerit injuria infinitis meritis Jesu Christi. Statim respondet, quod Deus poenas etiam temporales poenitis condonat, sed ea conditione, ut ex parte nostra faciamus id quod in nobis est, et ea media quae praescribit, adhibeamus. Postea ostendit, quod procul ut hoc infinitis meritis Jesu Christi injuriam inferat, fateamur, quod nostrae Satisfactiones ^{ab illo} omnem virtutem suam habeant. Pluribus aliis objectionibus etiam respondet, et veritatem Indulgentiarum probat ex Tertulliano, S. Cyrillio, Origeno, S. Augustino, S. Ambrosio, et pluribus Conciliis.

Quae Cardinalis Bellarminus de Indulgentiis laudat est, pulchra sunt et solida. Capite 1° Sui de Indulgentiis Tractatus tres vel quatuor veritates orthodoxas ponit, et Lutheri et Calvinii objectionibus respondet. Capite 2° explicat quid sit indulgentia. Capite 3° quod in Ecclesia sit thesaurus qui Indulgentiis pro fundamento est, quod Ecclesia jus habeat hunc thesaurum necessitatibus filiorum suorum applicandi.

In secunda quaestione quaerit, an Indulgentia sit solutio vel absolutio, et à quibus nos liberat; circa hoc duas vel tres diversas opiniones offert.

Deinde ostendit, quod Indulgentia sit actus potestatis jurisdictionis; explicat à quibus vinculis solvamus per Indulgentiam, quomodo nos liberat non solum coram Ecclesia, sed etiam coram Deo; ad ^{hoc} adducit mentem S. Thomae et aliorum Doctorum contra haereticos.

Postmodum differt de Indulgentiis plenariis et non plenariis. Ostendit quanam sit earum utilitas, quomodo applicentur vivis et defunctis, et quanam habeat potestatem illas concedendi.

Capita 6. et 7. probat quod iusta causa requirantur ad hoc, ut Indulgentiae sint validae, et quanam sint illae causae. Cap. 8. et 9. de iis loquitur, quae mortuos respiciunt, et quomodo illis applicentur per modum suffragii.

86.

Circumfertur Tractatus Romae an. 1650. impressus auctore P. Dominico à SS^{ma} Trinitate Ordinis Carmelitarum Discalceatorum, in quo praecipue de anno Sancto dixerit, 1° De nomine anni Jubilaei: 2° De suis praerogativis et emolumentis: 3° De sua antiquitate: 4° De caeremoniis et ritibus, qui Romae in initio, fine, et decursu Jubilaei fiunt et observantur. 5° De discrimine Jubilaei Ecclesiastici respectu aliarum Indulgentiarum: 6° De subiectis et personis ad quas fructus Jubilaei se extendunt: 7° De dispositionibus requisitis ad illas suscipiendas. Postea agit de peregrinationibus, confessione, visitatione Ecclesiarum, elemosinis, et de omnibus iis quae in Bullis injunguntur.

Dominus Dupin in suo Saeculi Sexti Saeculi tomus Doctam et curiosam epitomen tenuit propositionum Lutheri circa Indulgentias. Recentiores Theologi istam materiam ferè omnes tractaverunt.

87.

Dominus Joli Episcopus Aginenis tria praeconia de Jubilaeo edidit. In primo explicat mentem Ecclesiae circa Jubilaeum, et circumstantias ad illud lucrandum. In secundo tres rationes stabilit, quae nos impellunt ad adhibendos omnes conatus nostros, quò Jubilaeum lucræmur, quarum prima emittitur ex misericordia Dei, secunda ex proprio nostro commodo et utilitate, et ultima ex bono communi Ecclesiae.

In tertio praeconio explicans dispositiones requisitas ad lucrandum Jubilaeum eas ad duas reducit, ut scilicet in statu gratiae, et habeamus spiritum poenitentiae, qui ex his signis dignosci potest, nempe ex testimonio conscientiae nostrae; et interiori mentis affectu et dispositione potius omnia etiam charissima perdendi, quam Deum mortaliter offendendi, item ex praxi virtutum peccatis commisis contrariarum.

Postmodum ostendit, quod illi in perniciosum erro-
rem labantur, qui nullam aliam in Jubilaeo habent inten-
tionem, quam ut se poenis justitiae ipsius sebitis exo-
nerent. Hunc errorem impugnat. 1° ex S. Cyrillano,
qui ait, quod Ecclesia pacem dat non dormientibus,
quos molis Desidia sopit, sed vigilantibus; non iis, qui
Delicias amant, sed iis, qui arma tenent in manibus ad
pugnandum: Pacem non dormientibus, sed vigilantibus
damus; pacem non Deliciis, sed armis damus; pacem non
ad quietem, sed ad armam damus. 2° Ex intentione
Ecclesiae, quae Jubilaeum concedit, non ut Supplemen-
tum sit voluntati poenitentium, sed ut ipsorum infir-
mitatem adjuvat et inflammat: non ut Supplemen-
tum voluntati, sed ut Supplementum virtuti.

S. Faber Jesuita Germanus in haec verba: ego veni ut
vitam habeant, et abundantius habeant, veritatem
et utilitatem Indulgentiarum et Jubilaei confirmat
1° ex S. Scriptura. 2° ex consensu omnium orthodoxorum
Doctorum: 3° ex Insuper solidis rationibus in Sermone
8. Febr. 3. Pentecostes. Alibi in Dominicam 6. post Pascha
explicit, ut hodie Indulgentiae sint frequentiores quam
primis Ecclesia saeculis fuerint.

Apud Dominum Godeau Episcopum Vinciansem legitur
excellens Sermo de Jubilaeo.

Infernus.

Infelix Aeternitas,
Damnatio, Damnatio, poena Damni et
Sensus.

Sermo primus

Mortuus est autem dives, et sepultus est in inferno.

Luc. 16.

88.
Profer. 8. 2° Jo.
Habdom. Ana-
drogima.
Et pro fer. 2° i^o
habd. in haec ver-
ba: Ibunt hi
in supplicium
aeternum, ius-
ti autem in
vitam aeternam.

En Christiani, tristam catastropham ad ejus conside-
rationem ait S. Chrysostomus, quod, si nativitas nos omnes
aequet, mors stupendam nos distinguendi habeat potesta-
tem. Omnes in peccato nascimur, diversa nostrae actiones
per vitam nos ab invicem separant, modo ad bonum, modo
ad malum; sed quomodounque res eveniat, mors et iudicium
Dai stupendam separationem faciunt vel felicitatis vel in-
felicitatis.